

A' MOSTAN FOLYO
O R S Z Á G
GYŰLÉSÉNEK
SATYRICO CRITICÉ
való
L E Í R Á S A,

a' mellyet

Egy Isten mezején lakó Palócznak színlése
alatt írta azon buzgó szívvel bíró Hazafi, a' kinek
pennájából folyt ki a' Falusi Notáriusnak Budára
való Útazása; ezen Munkáját-is négy sorú Versekben
Hazájának éleibe terjesztette

1790. Esztendőben, Bak Havának 25. Napján,

L i p s i á b a n

Wéber Simon Péter költségével 1791.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Neminem verba, sed facta feriant.
Boëtius

Nemzetem!

Bátorkodom elődbe ezen csekély munkámat terjeszteni, a' mellynek ugyan munkálása és illy hoszúra való terjedése soha ennyire nem ment volna, ha a' történet arra nem kényszerített volna. Több igaz Hazánkfiaival én is Budára az Ország Gyűlésére időztetvén, mint hogy a' Gyűleستől gyakran sok szűn napok vóltak, a' mellyeken tsupán néminémű dolgoknak munkálása Deputátziókra bízattatott. Ezen napok nagy Ünalmomra vóltak, mivel én Hazánk dolgainak folyamattját szakadatlanul szerettem volna halgatni; és így, hogy a' restségnek párnáján szüntelen ne heverjek, ezen munkámnak első Tzikkelyét írtam, de koránt sem olly fel tétellel, hogy tovább folytassam, hanem igazán meg valván, tsak önnön magam időm töltésére. Én aztat egy régi jó Uramnak, 's kedves Barátomnak adtam, ennek annyira meg teczett, hogy nem tsak néhányszor aztat le íratta, és Budán el osztogatta, de még Nagy Szombatba is el küldötte. Többik között, más Jó Uramnak (ki is Királyi Tanácsos) Pestre látogatására által menvén, asztalkáján a' Pasquillussokat vizsgálván, aztat ezeknek száma között találtam. Én ugyan soha életembe egy Pasquilust sem munkáltam, mert soha Felebarátomnak betsületében nem gázoltam, és őtet nem ótsárlottam, de e' mellett a' ki tsak kevéssé ért a' Pasquillusoknak munkálásához, által fogja látni, hogy azon Tzikkelyt Pásquilusnak éppen nem lehet venni; de légyen Lúd ha kövér. Azon jó Akaró Uraimtúl, kik azon Tzikkelyt olvasták, körül vétettettem, és addig únszoltattam, miglen nékiek meg nem ígértem, hogy azon Tzikkelyt annyi Tzikkelyekkel fogom szaporítani, miglen az egész Diétát azokban ki nem énekelem.

De mind azon által, ezen csekély munkám az egész Diétát nem foglallya még is magában, hanem tsak azon dolgokról 'szóll, a' mellyek történtek mind addig, a' meddig Felséges Királyunk, koronázása után, Pozsonyból Bécsbe vissza ment, de nem is foglalhat többeket, mert magam is mingyárt másod napra Isten mezejére haza mentem. Talám fog találkozni olly jó Lelkü Hazafi, a' ki Munkámat bővíteni fogja egész Ország Gyűlésének bé zártáig.

Nem reménylem, hogy munkám valakit meg sértsen, mert abba foglalt dolgok koránt sem elmém szüleménnyei, tsupán azoknak versekbe való kötéssek munkám: e' mellet; valaki Budán az Ország Gyűléssen vólt, kéntelenítettik meg vallani, hogy minden dolgok, mondássok így folytak ottan; valamint ki tettem. Hogy pediglen az Iffiúság, különössen pedig Hazánknek szép Neme kedvessebb ízléssel olvashassa; hellyel hellyel némelly tréfás eseteket iktattam bé, a' mellyek egyszer is, másszor is, valamint Budán, Pesten, úgy Pozsonyba is történtek. Egy hoszszas vadászat is azok száma között vagyon, mellynek ide való bé tétele, talám sokaktúl nem fog helyesnek taláztatni; ki is maradott volna ez; ha ennek bé iktatására is, nem kényszerítették volna. Ezen vadászatnak versekben való le írássa, már két esztendő előtt munkáltatott általam, de soha sem akartam könyv nyomtató prés alá szorítatni, hanem Jó Akaróimnak kérésseiktúl meg győztetvén, ide foldosztam bé. Reménlem mind azon által, hogy azok előtt, kik Diánnának áldózni szoktak, és a' kik a' vadászathoz értenek, olvasássa únalmas nem lészen.

Aztat is kéntelenítették meg vallani, hogy sok Deák szókat kevertem munkámba, de rész szerint azért cselekedtem, hogy némelly ígéket mind példának okáért: Sanctio Pragmatica, a' Magyar szó Tárokba nem lehet találni, illyeneknek pedig körül írássok, mind érthetetlenek, mind pedig felette nehezek, a' kötött írásba. Más részről pedig követtem a' közönséges beszédnek módgyat, és a' dolgoknak könnyebb meg értődéssét: ugyan tsak, hogy az Hangzás, a' versek végén ne hibázzon, a' mennyire lehetett, olly Magyar szavakat igyekeztem keresni, hogy leg' alább az utólsó betű hasonló légyen a' hangzásban a' Deák szónak utólsó betűjéhez.

Lehet az is, hogy tiszta magyar szavakkal végeződő verseimbe is az hangzásban hibák fognak találatni, de csak az az egy vigasztalásom vagyom ezek iránt, hogy a' régi Gyöngyössi Istvány (ki is Magyar Virgilius, vagy Ovidius vólt) munkájában is találatnak ilyen apró hibák. Ezek felet pedig; írjon le valaki egy dolgot hosszassan, négy sorú versekkel, és ne Ritmusszozzon két sorúakkal, örömmel fogom olvasni, ha minden ilyen hibácskáktól tiszta lészen munkája. Igyekezetemet leg alább nemzetem ved jó névvel, és hitesd el magaddal, hogy egyedül néked áldozom Magyar Vérrel buzogó szívemet, és vagyok

Nemzetem

Költek Sikámbriába Rák Havának 27. napján, végeződtek
Písó várossába Bak Havának
25. napján 1790-dik esztendőbe.

Örökös Híved 's Tisztelőd.
Istenmezei Polgár.

Toldalék.

Történhet; hogy valaki azt az ellen vetést fogja tenni, hogy az Űllések napjait rendel ki nem tettem, és sok aprólékos dolgokat is ki hagytam volna. De erre, könnyű a' felelet. Én Diáriumot nem írtam, a' melly dolgok fontosak voltak, mind ki tettem, és az egész nyár ezekről való kiabálásban, és tökéletes vég nem érésben múlt el Budán: az aprólékos dolgokat mi illeti; De modicis non curat Prætor.

ELSŐ TZIKKELY.

Az én lakó helyem Istennek Mezeje,
Mátra meget fekvő, helységek eleje,
Ebben vagyok én a' Polgároknak feje,
Mivel tudom; mi a' törvénynek veleje.

Én ugyan Regálist, menni Diætára,
Nem kaptam: de még is fel jöttem Budára,
Hogy lássam az Urak az Ország javára
Miként munkálódnak, tartandó hasznára.

Szállásomat vettem én a' Casinóba,
Gondolván, lesz részem ottan minden jóba,
Ehetem is, ha lesz pénzem a' zacskóba,
Traktér van az alsó contignátioba.

Az Ország Háza is ettől meszsze nincsen,
Tsak gyalog mehetek, annyi pénzem sincsen,
Hogy hintót fogadgyak, 's világ rám tekincsen,
Bundás polgár lévén, nevéssen és incsen.

Első Gyűlés mint vólt az Ország Házába,
Urak mingyárt mentek onnat parádába
Tsak gyalog; szent Szűznek, az ő Templomába,
Ügyöket ajálván ennek oltalmába.

Itten *Veni Sancte* pompássan tartatott,
Szent Lélek ereje bár itt hívattatott,
Szent malasztya még is kevésnek adatott,
Mert álnok szivekre ez le nem szólhatott.

És így szent tüzetül kevés szív gerjedett,
Az Haza dolga is vékonyan terjedett,
Ha egy jól szólt, már más ennek nem engedett,
Rák lábön ment minden, 's az Haza szenvedett.

A' Præsesekek ellen itt excipiáltak,
Hogy Jósef Hivei vóltak kiábáltak,
Végtére ugyan csak arra reá áltak,
Hogy Provisorie ők præsiedeáltak.

Kevés Napok múlva, egy hólnapja lészen,
Hogy edgyütt az Ország, de semmit sem tészen,
Isznak, esznek, hogy ha szakács vagyon készen,
Az Hetz, és Theátrum, legjobb hasznót vészen.

Nem is tartatott több, még ött Sessiónál,
De kiáltás még is mind a' két Táblánál
Olly felette nagy vólt, mint vala Románál,
Midőn népét ölte Nagy Károly falánál.

Mind felső, mind alsó Táblánál meg áltam,
Deputációkat menni, 's jönni láttam,
De hogy dolgaiknak Velejét vizsgáltam,
Hogy Új Bábel tornyot építnek, találtam.

Kivánta egy Tábla, hogy ki kell nyomtatni
A' Diáriúmot, 's keresztül futtatni
Egész Európán: 's aztat meg mutatni,
Hogy Magyar is tudgya eszét fitogtatni.

A' más Tábla erre reája nem állott,
Tsak írásban légyen, arrúl prédikállott,
Végtére ugyan tsak, még is arra szállott,
Magyar, 's Deák nyelven, nap fényt ez hogy látott.

A' kik a' Státusok hiteket le tették,
A' Magnássokat is ők erre készítették,
Illy lánczal Hazához kötve lévén vélték,
Mind egy úton fognak járni, azt itélték.

Ezek nagyobb része az hitet le tette,
De a' ki közölök a' konczát féltette,
Fülelt, 's fej le ütve, halgatott mellette,
Ki Promotiót vár, azt az hideg lelte.

Kérdem: illy dolgok é Hazánk szabadsága?
Avagy ebből áll é nemünk boldogsága?
Illy dolgoktól füg é leg főbb Méltósága?
Ez é törvényinknek ő hathatósága.

Ugyan tsak mind a' két Tábla észre vette,
Hogy Ország dolgait gyengeség felette,
E' képpen folytatni, azért fel is tette,
Hogy a' Diplomához fogjanak, rendelte.

Fel vették e' munkát, immár a' Státussok,
Tartatnak általok három Circulussok,
Kár: hogy itt is vannak olly Politicussok,
Kik hajszált hasgatnak, tsupa criticusok.

Mert a' nagy dolgokban, tsak politizálnak,
Illyek nem építnek, hanem critizálnak,
A' magok el hittek, az Egekig szálnak,
Leg rosszabbak, a' kik apostolizálnak.

Ideje Diætán nincs a' Missiónak,
Theológiának, sem Religiónak,
Ezekhez közi van a' Mindenhatónak,
Itt fel venni dolgát kell Hazai Jónak.

Hidgyen ki ki, a' mint hinni maga akar,
Ki bánhattya, hogy ha maga alá kapar,
Rendin a' szénája mint lészen, úgy takar,
Ha teste nem viszket, más testét mért vakar.

Orosz, Lutheránus, szint úgy a' Pápista,
Az Anabaptista, véle a' Deista,
Ariánus, Görög, avagy Kálvinista,
E' Companiával a' Naturalista.

Mind rá fér Cháronnak az ő hajójára,
Ki is teszi őket a' Styxnek partyára,
Hogy ha éltek magok lelkeik kárára,
Plútóhoz el viszi, őket Diätára.

A' Vallásnak dolgát tehát ne vizsgáljuk,
Hazánk boldogságát benne nem találjuk,
Harmoniánk rontjuk, eztet ha piszkáljuk,
Mérges tüzes hevét soha ki nem álljuk.

Még Inquisitio¹ nem jött bé Hazánkba,
Felebarátinkat azért venni ránczba;
Mert hitben nem egyek, velünk úgy mint tánczba,
Azért vessük őket tömlöczbe, és sánczba.

Sótt fel állott abba, a' szép türedelem,
Légyen hát egy más közt, az igaz szerelem,
Uralkodó Vallást ne érje sérelem,
Hazánkat sem éri így a' veszedelem.

Szabadságainknak légyen ujittássa,
Adó-Fizetőknek el igazitássa,
A' kereskedésnek elő mozdítássa,
Nem más, tsak Anyai nyelvünk gyakorlása.

Szükség a' Törvény is, hogy meg jobbitasson,
Minden régi szokás helyre álltasson,
Nyóltz esztendőbéli mind ki irtatasson,
Úző eszközivel Poklokra hajtasson.

Erősítésünkre légyen Garantiánk,
Nem más, hanem önnön, mi saját Armádánk,
Maga Fiaiból állítsa fel Hazánk,
Ördögtől se féllünk, ha lesz ilyen bástyánk.

Hazához, Királyhoz, hitet ez le tegye,
Háborúban Király hova tettzik vigye,
Országban lakássát békességben vegye,
Nem más Nemzet, tsak ez gyümölsünket egye.

Palatínust is kell, az Hazának tenni,
Olyan Méltóságot kell erre fel venni,
Ki nagy Vezér és bölcs, gazdag is fog lenni,
Ki mint kardal, észszel, mindent tud rendelni.

¹ Itt az Inquisitio néven értetődik azon Inquisitio, a' melly Spanyol Országba uralkodik.

Hazánk több Oszlopi mind ollyak legyenek,
A' kik nem éhessek, nem telhetetlenek,
Igaz Hazafiak, és nem idegenek,
Nem iffiak, régen országról értenek.

Ezek közt ne légyen vallás külömbisége,
Sem Nepotismusnak álnok mestersége,
Characternek pénzrel való nyeresége
Hanem érdem légyen ennek tárgya, 's vége.

Ezek meg történnén, kit nekünk ég adott,
Mária Trézsia Méhébe fogadott,
Mivel egész világ hirdeti, hogy áldott,
Kegyelmes, és kegyes, másik Leopoldot.

Últessük fel Hazánk Királyi székére,
Tegyük szent koronánk fel kenet fejére,
Esküdjünk minnyájan az ő hivségere,
Kész ő is esküdni Hazánk törvényére.

Ha ezek meg esnek, Isten mezejére
Haza mégyek, kedves lakássom földgyére,
Fel fekszem szobámnak fült kemenczéjére,
Ott eszem sült tököt szájjamnak izére.

MÁSODIK TZIKKELY.

Falum felé vóltam már indúlo félbe,
Mert véltem, mindenek hamar mennek végbe,
Az Haza Rendgyei lesznek egygyességbe,
Igyekezni fognak itt nem lakni télbe.

De láttam, mind eddig semmi sem végződött,
Sótt még a' Diploma el sem is kezdődött,
Leg kisebbet a' két Tábla ki nem főzött,
Ámbár mind a' kettő kiáltni nem győzött.

E' szörnyü lármába majd meg siketültem,
Semmi kész nem látván, én azon el hültem,
Nyelvemet haraptam, mérgem allyig türtem,
És haza is menni, többé nem készültem.

Azért itt maradtam; a' Circulusokba
Mentem: hogy láthassam, Hazai dolgokba,
Mint munkálnak Urak, azon punctumokba,
Mellyek szabadságink foglallyák magokba.

Első vólt a' Tisza mellyéki Circulus,
Mellyet láttam, de itt a' Patriotismus
Nem láttzatott, inkább vala ez Synodus,
Minden tagja ennek vala Theologus.

Religio dolgát ezek elő vették,
Bétsi békességet tárgyoknak ki tették,
Utánna a' Linczit nagy hangal hirdették,
Az Apostasiát szabadnak ítélték.

A' Protestans Status kívánta, lehessen
Catholicusséhoz hasonló, 's vehessen
Úlést a' Tábláknál, hol törvényt tehessen,
Ez szó: Pradominans, ne is neveztessen.

Főképpen közülök kiabált itt hárma,
Mintha a' nyakokat törné világ járma,
Kuffantókkal légyen tele egy Casárma,
Még sem léssen abba, mint itt vólt, olly lárma.

Az első, hogy Viclef, jó gyanúval éltem,
A' mást Melanchtonnak lenni meg esmértem,
Confucius lesz, az harmadik, itéltem;
De hogy Confusius, mind hárma, jól véltem.

Meg vallom, tettek is olly nagy confusiót,
A' melyből az Haza nem várhat semmi jót,
Mert mivel piszkállyák ők a' Religiót,
Nem építik, sőt még rontyák az Uniót.

Ennek sértődésse olly gyenge állapot,
Hogy nehezen gyógyúl sebe, melyet kapott,
Már sokszor sziveken mérge úgy ált hatott,
Hogy sok Nemzeteket táborba szállatott.

Gustavus Adolphus ebbe példa legyen,
E' Svecus Királytól kiki tanút végyen;
A' vak Fanatismus emberben mit tégyen,
Melly mérges a' tüze, és melly meszsze mégyen.

Bár hamar Litzennél, Szászok Országába
Ütköztvén, el esett, jött földnek gyomrába,
De Romának egész szent birodalmába
Fanatismussa vett nagy részt a' prédába.

Ennek háborúja harmincz esztendőkre
Terjedett: mind gazdag, úgy sok szegény főkre,
Irtoztató dolog, jutni olly időkre,
Hol a' keresztény vér, fecskendez felyhőkre.

Negyedik Henrik is, Franczoknak Királlya,
Ki éltét olvassa, 's dolgait vizsgálja,
Könyveket ne ejtsen, soha meg nem állja;
Itt is a' Vallásnak mit nem tett dagállja.

Az Attya Fiának életét el vette,
Örült, hogy ha Testvér, Testvérét ölhetle,
Sok Anya éhségtől csecsemőjét ette,
A' Francz, Francz szomszédgyát, nevetve temette.

Hát szent Bertalannak az ő éjtszakája?
Mely irtoztató vólt itt vallás munkája?
Ölettekkel tele vólt Páris útzája
Szint úgy a' leg nagyobb Urak palotája.

Vak Siska is így tett hajdan Cseh Országba,
Rontott Templomokat, Várat Morvába,
Ártatlan sok népet vágott garmadába,
Telhetetlen vala vak buzgóságába.

Az égre kiáltván sok ártatlan vére,
Meg ölték, meg nyúzták, ez lett az ő bére,
Bőrit is fel húzták egy dobra végtére,
Glátz Várában van ez² mások rettentére.

Múlt időket mi is vegyük gondolóra,
Soha Hazánk dolga nem fordúla jóra,
Ha a' Religio szállott nyelvre, szóra.
Minden Fanaticus fel űlt akkor lóra.

² Ki ki fogja tudni Siska Cseh Országba az Hugonották vezére, melly vér szopó vala, ez Testamentomba hagyta, hogy halála után meg nyúzzatasson, és bőri dobra vonatasson, ez meg is lett, és azon dob Silesiába Glátz várába tartatik.

Bocskait vezette a' Mars mezejére,
Tökölyinek kezét tette fegyverére,
Másoknak is jutván illy mirigy szívére,
Magyarnak Magyartúl öntetett ki vére.

A' Testvér testvérnek vágta feje lágyát,
Pogánynak el adta Magyar Hugát, Annyát,
Fiatal mind férfi, úgy Leány jobbágyát
Sok szeplősítettette, Attyafia ágyát.

Bóldog Isten! kit ne érhetne félelem,
Illyekbül nemzetik mardoso sérelem,
Méreggé változik az Honnyi szerelem,
A' vége vér ontás, szörnyü veszedelem.

Angliának juthat még Hazánk sorsára;
Hol sok Fejedelem Hóhér pallossára
Jutott: Milord, Polgár, ment akasztó fára,
Kiket Religio kárhoztatott arra.

Magyarok! bennünket, a' vallás szabadnak,
Nem téssen; sem lánczal le nem kötöz rabnak,
Fanaticusokat, tartsuk fene vadnak,
Kiket ha követünk, vetnek tenger habnak.

Törvényünk azt tartya, Király hatalmába,
Van a' Religio, nincs Ország Jussába,
Mi szükség hát tenni ezt a' Diplomába,
Arrul tsak szólni is az Ország házába.

Ha ki épít Bétsi, 's Linczi békességen,
Nem épít kősziklán, hanem épít jégen,
El olvad; melegen, ha nap süt az égen,
Álmélkodik, el hűll, rozsaszúl történt végen.

Nem esett Diætán azon két békesség,
Sött erőltetett vólt, mind a' két edgyesség
De hogy vért ontani szünnyön kereszténység,
Kénszerité erre Királyt a' kegyesség.

Érkező a' Rendek Ország Gyűléssére,
Az hármra rá állot erősítésére,
De az első Status azon Czikkellyére,
Melly a' Religio, vólt 's van ellenére.

Így hát a' Diploma, melly akkor el készült,
Nem két fallal, hanem tsak egy fallal épült,
De rég már az idő, tám ez is már el dült
Most, hogy újjat nyerjen, azért Ország nem gyült.

Első szent Királyunk, Istvány az Hazába
Azon hitet hozta, mellyt hiszik Rómába,
E' lett Prædominans, mert vólt hatalmába,
Mért van hát egy Státus olyan nagy lármába.

E' Hitt uralkodik miólta Hazánk áll,
Népe nagyobb része, vallya mellyet táplál
Ebbe a' szomszédság tsak ötöd részt számlál,
Igazságot ezen dologba nem talál.

De őket még is, mint kedves Véreinket
Tartozunk szeretni, önnön mieinket,
Hidgyék is! szerettyük, úgy mint Testvérinket,
Mert a' mi szent hitünk így tanít bennünket.

Velünk edgyütt bírnak sok hivatalokat,
Lám építették is már sok Templomokat,
Nem akadállyozzuk, tarthatnak Papokat,
Gineceumikba tógás Deákokat.

Léphetnek mi velünk Vér Attyafiságba,
Kerülhetünk mi is vélek sógorságba;
Ezt velünk nem teszik ők olyan országba,
Hol Religiójok vagyon uraságba.

Vessék szemeiket, ők tsak Angliára,
Szint úgy Daniára, főkép Sveciára,
Ha ottan Talarist³ ölt Papunk magára
Kötéllel fojtatik, vagy mégyen gallyára.

Pápista Templomot, senki sem lát itten,
Rejtebbe általok ditsirtetik Isten,
Ha uttzán láttatnak edgyütt hatan heten,
Már Poroszló kérdi: dolgok légyen miben?

Ezen Circulusbúl, Pestre ált siettem,
Vármegye Házába szabadon mehettem,
Palotáját érvén, én úgy meg ijedtem,
Hogy lélegzetet is tsak allyig vehettem.

Látván itt is ama nagy Deputátiót,
Nem hallottam végzést, tsak Disputatiót,
A' vallás dolgárúl tett sok Orátiót,
Egy ebben, más másban teve Exceptiót.

Mint a' Circulusban, itt is úgy munkáltak,
Nem máshoz; Egyháznak dolgaihoz láttak,
Hazánk szabadsága mellett fel nem áltak,
Apostasiárúl, 's hitrúl kiabáltak.

Gondoltam: Istenem! ugyan maga magát
Hogy veszti a' Magyar, nem esméri javát,
Elméjének tsak úgy mutattya ki savát,
Hogy más Nemzet nevet, 's nézi, úgy mint gyávát.

³ Talaris valóságos hosszú Papi köntös.

Igaz is: mert mikor fejérét dolgozni
Kellene: feketén fog akkor motozni,
Jó gyümölcsöt nem fog ilyen munka hozni,
Tsak fel zavarodást, és bajt fog okozni.

Mért is keveredik Apostasiába,
Mi haszon ilyen gaz emberek számába,
Konkoly hogy ha terem a' tiszta búzába,
Ki rostáltatik az, nem jön a' téstába.

Nem érdemlenek ők mást tsak akasztó fát,
Vagy is, a' farokra, jó száz som fa pálczát,
Tsallyák ők az Istent, tsallyák Királyt, Hazát,
Mocsok nyelvre venni az Apostasiát.

Ki mentem én innet, szív meg szomorodva,
Dolgoktól gyomrom is vala undorodva,
Mivel egész vérem fel vólt kavarodva,
Szállássomra mentem, mint egy tántorodva.

HARMADIK TZIKKELY.

Midőn eztet értem, kezdet alkonyodni,
A' munkátúl a' nép ohajtott nyugodni,
Láttam Csordát, nyáját haza takarodni,
Magok aklaikba önként nyomakodni.

Hamar minden állatt nyúgvássára el ment,
A' kakas ülőkön tyúkok ültek mint fent,
Réczék szárnyok alá dugván fejeket lent,
Fél lábon pihegtek rekeszszeikbe bent.

El borítá színét földnek a' setétség,
Tsak a' Csillagoktól adatott fényesség,
Ezek tisztúllássa, szemnek vólt nagy szépség,
Ebben is gondoltam, melly titkos a' Felség.

Az Isten' hatalmát forgattam elmémbe
De itt is Hazámnak sorsa jött eszembe;
Melly miatt fájdalmat érezvén szívembe,
Mint súlyos munkátúl lankadtam testembe.

Azért is ágyamra en le heveredtem,
De sok gondgyaimtúl ment még sem lehettem,
Bár sokszor szemeim' bé húntam, 's bé tettem,
De még is azokra álmot nem nyerhettem.

Szárnyokkal kakasok már többször csattogtak,
Szokott idejekre, ők kukorikoltak,
Kérődző ökrök is lábokra állottak,
A' lovak szénáért, abrakért domboltak.

Az őr álló három órát hogy kiáltott,
Endimio még is, álmot rám botsátott,
Mellyben Fantásiám olly nagy csudát látott,
Hogy fene Tigrisek rontnak egy országot.

Fel ébredtem erre, 's nagyon meg ijedtem,
Ez Ország Hazám lesz, álmom úgy fejtettem,
Tigrisek, hogy önnön Fiai képzeltem
Fel vett munkáikból, mást nem is reméltem.

Az hajnalt köszöntő fecskék már csevegtek,
Majoros Leányok zsejtárokba fejtek,
A' béres Legények szántani ki mentek,
Pásztorok harmatos füveken legeltek.

Titán hogy sugárit széjjel terjesztette,
Köpübül Méh anya raját eresztette,
Kukta itt a' Fácztant 's Foglyot mellyesztette,
Mestere főzéshez magát készítette.

Ágyambúl magamat gyorsan fel emeltem,
Gúnyámat magamra mint illik, fel vettem,
Vasár nap vólt Isten házába siettem,
Hol Hazám javáért áldozatot tettem.

Dél után sétáltam szent Gellért hegyére,
Fel érvén köszirtes, kopár tetejére,
Le ültem, mint asztal, olly forma kövére,
Ínnét néztem Buda, és Pest vidékére.

A' meleg vizeknek szemlélvén tájékát,
Hol Hajdan Attila építe hajlékát,
Hol is Vezérivel tarta ő Diætát,
Melyrűl a' mostani vehetne idæát.

Mert ottan mint itten nem vólt vetélkedés,
Fontossan, és böltsen lett minden végezés,
Nem vólt vezéri közt semmi szemre vetés,
Éleszté minyáját egy Lélek egy érzés.

Bár minnyájan ezek valának Pogányok,
Meg világosított nem vólt tudományok,
Még is csendessen folyt, dolgok 's hagyományok,
És nem kiábáltak úgy mint a' Cz - - -

A' mit edgyik akart, a' más is azt tette,
A' nyert préda reszit egy úgy mint más vette,
Szeretet is nagy vólt közöttök felette,
Bár kezét egy naphoz más Hóldhoz emelte.

Merre Attila ment, mind affelé indúlt,
Hol egy Zsákmányozott, másika is ott dúlt,
Mint fű kasza alatt Ellenségek úgy húlt,
Sok nép, sok tartomány nékiek meg hódúlt.

Azután tekinték Rákos mezejére,
Régi Királyinknak választó helyére,
Sírtam; nem nézhetek, nézvén térségére,
Szilágyi Mihálynak vitéz seregére.

Hogy mint hajdan most is a' pártos szíveket
Csendesítené le békételeneket,
Budán, Pesten lelne most ő sok ezreket,
Kik meg érdemlenék általa veszteket.

Mert edgyik szavával ide 's amoda húz,
Másik mint az álnok kígyó fűbe mint csúsz,
Pártosságnak mérges Tengerében úgy úsz,
Sok tsak bóldogúlyon, készül hogy mást meg nyúz.

Innét is szomorú szívvel le sétáltam,
Hajókbúl vert hídnak végínél meg áltam,
Az jövő, 's menőket, a' mint itt visgáltam,
Sok Magyar Gavalért, és Dámákat láttam:

Ki cifra Paripán magát itt ugratta,
Sok paszományosan magát fittogtatta,
Sétáló Dámáknak fejét hajtogatta,
A' mélyly kucsirozott lovait fartatta.

Phaëtonnyába ült Dámája mellette,⁴
Csákóján kótsagját a' szél lebegtette,
Magyar Mentécskéjét sok arany himzette,
Sok illy szép Amazont, gyalog is vezette.

Kik az híd végénél mentek opticába,⁵
Kik pediglen Pestre a' Comædiába,
Mások meg siettek Hakkernek⁶ bállyába,
Ki itt 's amott el tűnt, a' szoros úttzába.

De lett ezek közül nem egy más nap sánta,
Lábait mint tegnap nem olly frissen hánta,
Pesten, 's a' Tabánba, mit tett ma már bánta,
Ki ürült erszényén sok sírt, 's pénzét szánta.

Piszszen, jajt kiáltott majd minden léptére,
Fogait szorítá lova ügettére,
Leg inkább sohajtott nézvén erszénnyére,
Kraitzára sem lévén Gavalér léttére.

Ha kérdeztem, folyvást mért nem hág lábára?
Mondá: tyúk szemet nyert lába nagy újjára,
Észre vettem baját nézvén nadrágára,
Mert már himlőt is hányt Vénus homlokára.

Nem egy Gavalér itt Anglusnak tétetett,
Mert leg drágább kincse tőle el vétetett,
Operációja midőn végzettetett,
Agyiő mon pleszi, illy szókat ejthetett.

A' kik a' pénzeket Pesten el vesztették,
Gyűröit óráit zálogba vetették,
Hogy meg lopattattak mindenüt hírdették,
Városok Bírái által jelentették.

Én nem edgyet kértem, nézzén órájára,
Hogy tudhassam, mikor mennyek vacsorára,
Felelt: hogy meg bomlott, adta azt munkára,
Már pedig el vitte Moyses ó Budára.

Ki Fáró játékban számos pénzt el vesztett,
Búsan járt, mint liba, a' melly meg mellyesztett,
Fohászkodásokat az Égre eresztett,
Másoknál pénzt látván, nagy szemet meresztett.

⁴ Phaëton térsen csinos és cifra két személynek illő szekeret.

⁵ Egy Frantzia építtetett deszkákból az Hid végén Theátrumot, a' mellybe latást, távúl levő perspectívákkal mutatott.

⁶ Hakker egy betsületes Pesti Tanácsbéli, ez bálokot minden héten tartott házában.

Sok vólt, ki közülök szeleket is csinált,
Bár pénzét el veszté, de mást pénzel kínált,
Tractérnél a' Conto evett de kiábált,
Pénzesek dolgánál a' dolga fellyebb ált.

Illyek betegségét látván Zacsckójoknak,
Akkor sok visitát adtak Magnásoknak,
Jó ízűn is esett ebédgye azoknak,
Kiknek a' pénz vetett pácsét Zacsckójoknak.

Kik pedig futottak gazdag kalmárokhöz,
Van e' Brúder pénzed, így szóltak azokhoz,
Tudgyad, hogy már írtam én az Tisztartókhoz,
Úgy a' Bécsben lakó vexeles Urakhoz.

Adgyál száz aranyat szerelmes Brúderem,
Pénzeddel el vesztett pénzem vissza nyerem,
Ha nem küld tisztartóm pénzt; ott agyon verem,
De hidd el Bécsbűl is pénzem majd itt terem.

El jádzottam pénzem, aztat nem tagadom,
De Gavalér lévén, néked azt fogadom,
Vigyen el az ördög, hogy ha meg nem adom,
Tsak most egyszer segíts, Brúderem, Angyalom.

Írj obligátiót, a' minémű tetczik,
Azt mingyárt a' nevem 's pecsétem meg jegyzik,
Kötésem két falu légyen, Hidvég, Pentzik,
Lássad, hogy szívembe álnokság nem fekszik.

Hogy ha Brúderjétűl a' pénzt meg nyerhette,
Kalpagját, csákóját, mindgyárt férre tette,
A' bancó asztalhoz úttyát megint vette,
Hogy lássák van pénze, azt szórta, hintette.

Ha nyert, Buda, és Pest tele vólt lármával,
Ócsálta a' Traktért sütött kappanával,
Fáczánt kért, és Foglyot, Császár madarával,
Sampanyer butellát hordatta hármával.

Ha kelner szaporán, a' mit kért, nem hozott,
Sokakat közülök mingyárt meg pofozott,
Teremtettét szórta, Sacramentirozott,
Buzma vólt még tegnap, ma miként változott.

Így töltém időmet az innep napokon,
Kaczagnom is kellett nem egyszer azokon,
Kik itten a' hidon, és a' Piatzokon,
Szeleket csináltak, gyalog, és lovakon.

Elmélkedtem minő a' mostani Világ,
Soknak szűk, de soknak még felette is tág,
Világositottnak tartják, az Valóság;
De mit világosnak tartnak, csupa vakság.

Mert idejét senki nem fordította jóra,
Hanem tündérségre, és csak mulandóra,
Szerencsés azon hét, a' melyben két óra
Áldozatul esik a' Mindenhatóra.

Ezekben fáradott elmém 's utóllýára,
A' setét éj jutván az ég sátorára,
A' mint kiki mene maga szállássára,
Uraságom is ment rendelt quártélyára.

NEGYEDIK TZIKKELY.

Az úczákban szeglet házaknak falára,
A' Várnak városok minden piattzára,
Ország házának is a' két kapujára,
Szegeztek papirost nyomtatva vólt arra:

Hogy kilencz órakor hólnap gyűlés lészen,
'S valamelly nagy dolgot Ország elő vészen,
Ezt kiki meg tudni tartsa magát készen.
Tudván a' palota dugva lesz egészszen,

Azért is én abba mingyárt nyólcz órakor
Bé mentem, mert rajtam meg esett már gyakor,
Hogy későbbben menvén, nem vólt helyem akkor,
Ma jó helyet nyertem, mivel jöttem jókor.

Urak a' mint gyűltek, ez amazzal beszélt
Susogva: mert hangal szóllani minden félt,
Sok nyughatatlan vólt, hol le űlt, hól fel kélt,
Mert száj ízre valót hallani nem remélt.

Az Haza Primássa ki is Kardinális,
El érkezvén; 's véle Ország Bírája is,
Több Ország Bárókkal Horvátok Bánnya is,
Kalócsai Érsek, és több Püspökök is.

Kiki szokás szerint, űlt maga helyére,
Azon nagy dolognak vágyódott hírére,
Ország Bírájának vártak beszédgyére,
Hogy azt az Hazának adgya értésére.

Azomba meg nyílt itt a' Palota ajtó,
Jött a' Státusoktól nagy Deputátio,
Prælátustúl az itt mondott Orátio
Szép vólt; 's minden mondá e' Magyar Ciceró.

Státusok nevében e' mást nem jelentett,
Hanem tudgyák lenni itt Báró Herbertet,
Kit a' Fejedelem küld úgy mint követet,
Tellyes hatalommal ez fel öltösztetett.

Ki is Bukerestbe tsupán azért mégyen,
A' fényes Portával hogy ott Frigyet tégyen,
Belegrád, Orsova, bár mind vissza mégyen,
A' Felség nem bánnya, tsak békeség légyen.

Szóllot; hogy e' dolog Hazát is illeti,
Ennek híre nélkül véghez nem viheti
A' Király: 's törvényünk el nem mellőzheti,
Melly tarttya; hogy azt tsak Orzággal teheti.

Szükség; hogy ott követ legyen az Országtúl,
Nem illik hallani a' Frigyet tsak mástúl,
Nem lehet el álni törvénytúl szokástúl,
Írni kell, és választ várni a' Királytúl.

A' Deputátio ezt jelentvén, el ment,
Fő Tábla a' dolgot vette leg ottan fent,
Mondák; a' törvénybe van világossan bent,
Mellynek Fejedelem nem is álhat ellent.

Végzették, hogy Bécsben, küldetessék kurir,
Királyhoz levéllel, a' melyet Ország ír,
Kérjék azon Törvény mellet melyt Haza bír,
Követ mennyen; kitúl jöhessen minden hír.

Nevezett is Ország kilentz Fő Urakat,
Kik észszel, értékkel bírnak mind ollyakat,
Kik Cabinetekben végzettek dolgokat,
Külső Országokban rég vándorlottakat.

Le ült az Orzágnak Fő Notáriussa,⁷
Előtte készen vólt penna 's papirossa,
Királyhoz deákúl tétetett stylussa,
A' fel tett Levélnek e' vólt Conceptussa.

Hogy ex his, vagy de his, melyik fog teczeni,
Válaszszon a' Király, azt lehet küldeni,
De e' szókat halván, az Ország ejteni,
Olly zendülés esett, melyt nehéz fejteni.

Ex Hiszen, de Hiszen, tovább négy óránál,
Versengettek Urak, ezen Fő Táblánál,
Nem ment senki tovább a' Grammatikánál,
Alvarusnak ezen, Ex, De, két szavánál.

Egy illyen más meg más Constructiót tsinált,
Ez pro Ex, más pro De hangossan perorált,
Media Nótáért, harmadik kiábált,
Duo punctát tegyünk, mondá egy, hogy fel ált.

Ó Egek! illik é? hogy illy jeles Ország,
Mellyre most függeszti szemét egész világ,
Mint kígyó követ fúj ellene szomszédság,
Romlásán igyekszik, lest hány az álnokság.

Nagy, 's fontos dolgok köszt illyet végyen elő,
Gramatista légyen annyi nagy jeles Fő,
Hanyatlik az Ország, illy munkák köszt nem nő,
Főkép ha szomszédban méreg ellene fő.

⁷ Fő Notárius néven értetődik itten a' Prothonotárius.

Ugyan csak a' számos kotzodások után,
El készült a' levél, és mingyárt dél után
Hazánk Nagygyaitúl alá íratvatván,
Ország petséttye is reá szoríttatván.

Királyi Tanácsnak Titkossa kezébe
Adattatott, ki is mingyárt hevenyébe,
Tudván hogy a' dolog áll betsületébe,
Póstát vévén nem ment, de vólt repültébe.

Jeles ember is ez, 's Bécsbe esméretes,
Nemes Test őrzők köszt, mig szolgált vólt kedves,
Udvar szokássában járatos, értelmes,
Rá bízot dolgokban nem is késedelmes.

De még is tiz nap múlt, mig vissza érkezett,
Ministeriummal sokál értekezett,
A' Király, és azzal imigyen végezett,
Hogy lesz az Országnak ebben is kedvezet.

Annak üdejébe, majd tuttára adgya,
Ki fog követ lenni, aztat is meg hadgya,
Meg nyugodt az Ország mind Kicsinnye, 's nagygya,
Király feleletén, mellyért őtt imádgya.

De vólt még e' mellet egy nem várt nagy dolog,
Melly csak a' Nagyok közt hallatott, hogy forog,
Láttam is nem egynek már is szíve dobog,
Sok mint Nyárfa levél reszket, sok meg morog.

Végtére ugyan csak a' ki táláltatott,
A' egész Országnak tuttára adatott,
Hogy már Reichenpachba meg határozatott
A' békesség; a' melly ottan tractáltatott.

Hazának egy része eztet csak nevette,
Ez meg nem eshetett, sokkakkal hitette,
Csak íjesztés légyen, azzal ketsegettette,
Nem tudom hol vette, nagy fittyel hirdette.

Hogy már Morvában áll Prussus egy tábora,
Cseh Országba másik Corpussa, Sátora,
Sótt Jablonkánál már lángot is vett pora,
Erdély felé tódúl, Törökkök Zápóra.

E' rész vólt, melly bízott Vilhelm hatalmába
Reménnyét vetette annak óltalmába,
Építet aranybúl várakat álmába,
Meg fogta az Annyát, de csak gondoltába.

De hogy békességről vettek bizonyos hírt,
Egy fej le ütve járt, más a' szegletbe sírt.
Sok szív szorúltába magával allyig bírt,
Látván sebeikre, már nem kaphatnak írt.

Úgy meg aláztattak mint zsákba zárt macska,
Vagy Tanítójátúl meg vert Iffiacska.
Mindenik beszédgye vala tsak lassatska,
Így jár a' ki minden főtbe kanalatska.

Leg rosszszab a' midőn egy rossz a' mást éri
Keserű poharát pohár után méri,
Mert szerencsétlenség illy dolgoknak béri,
Illyenen még Ég sem, könyörül bár kéri.

Itt is a' bal Fátum másikat követte,
Mert Ország Bírāja olly levelét vette,
Cancelláriusnak: mellyben jelentette,
A' Király kívánnya mindenek felette,

Hogy ő Directora tégyen papirosra
Fiscalis Actiót vessen a' nyakokra,
Nem nézven alacsony, vagy a' nagy rangokra,
Hivatal kéméllés nélkül mind azokra,

Kik vakmerőséggel olyan nagygyal bírtak,
Hogy Prussus Királynak alattomba írtak,
Előre Jázonrúl arany gyapjat nyírtak,
Pökték a' markokat, már ma pedig sírtak.

Úgy is volt: mert a' mint kit meg ütt a' menykő,
Vagy mint a' maszlagtúl szokott bódúlni Fő,
A' port mint zavarja ama' forgó szellő,
Mezőkön mint kavar mindent a' jég esső.

Úgy fel zavarodott sokba a' Természet,
A' víg kedv Courage, hangok el enyészett,
Most a' földet nézi, ki elébb fent nézett,
Cardus⁸ fűvet eszik, ki ett képzelt mézet.

Ábrázattyaikban lettek halaványok,
Meg némúltak, és úgy álnak, mint Bálványok,
Lettek mint le függő szárnyú alkotmányok,
Vízzé vált remények, czéllyok 's tudományok.

Mint hallám, hetven volt száma mind ezeknek,
Őrültek jövőendő Prussus ezredeknek,
Artilleriának, 's a' nagy Vezéreknek,
Vélvén, tárgyát érik esztelenségeknek.

Majd, úgymond, magunkat ezekhez kaptsollyuk,
Confæderatiónk nagy számmal tsatollyuk,
Fel tett szándékinkat az Egekig tollyuk,
Ellent állóinkat rakásra konczollyuk.

⁸ Cardus felette keserű fű.

Lészen kösztünk, ki azt mit Brutus tett téssen,
Így hitt, Törvény, szokás, szabadságot vészen,
Elmélkedés, írás, szabad lesz egészszén,
Hegyen, Völgyön, Erdőn, Lakadalom lészen.

Hallottam lennének kösztök Mágnások is,
(A' mellyet nem hiszem) vólnának Papok is,
Nemessek, Polgárok, sótt Hadi Tisztek is,
Csikósok, Gulyások, zsíros Betyárok is.

De az ilyen öszve veszet Vármegyének,
Bolond az Ispánnya, és Téteménnyének
Tsak olly haszna vagyon, mint a' tűz füstyének,
Melly el tűnvén hadgya mocskát tsak szennyének.

Mi haszon felhőkbe várat építeni,
Madárt még nem fogván, már azt mellyeszteni;
Nehéz Gordiusnak csomóját fejteni,
Lehetetlennel is magán segíteni.

Ők Leopold alatt erre nem szorútlak,
Csuda lábaihoz mingyárt nem borútlak,
Ha igaz, hogy írtak? 's Vilhelmhez járútlak,
Nincs mód benne; vótlak fejekbe bódútlak.

Mert mingyárt Battyának a' halála után,
Successió mellet koronánkhoz jutván,
Leg főbb gondgya a' vólt, hogy igasság úttján
Járjon; szabadságink helyére állítván.

Előre Hazánknak ezt tudtára adta,
Az Ország Nagygyait magához hívatta,
Hogy édes Atyánk lesz kegyessen bízattatta,
Királyunk, Attyánk is, már meg is mutatta.

De miként fog bánni azon vitézekkel,
Kik ellene vótlak igyekezetekkel,
Hogy szent koronánkat fegyveres kezekkel
El vegyék, 's más főre tegyék bal eszekkel.

Most meg nem mondhatom azt üdőtül várom,
De e' verseimet addig bé nem zárom,
Mig ki nem hírdetem sorsok lett é járom,⁹
Hajó húzás, Pallos, avagy szálfá három.

⁹ A' jármon értetődik a' Targontza az az Taliga vonás.

ÖTÖDIK TZIKKELY.

Más nap is Orszagtúl tartattatott Gyűlés,
Mind a' két Táblánál meg esvén az ülés,
Az elsőnél mingyárt támada e' kérdés.
Hogy Diploma dolgát mikor éri végzés?

Mert a' tudva lévő nagy Deputatio,
Tovább is illy lassan ha munkál, nem lesz jó,
Diæta felette lesz sokáig tartó,
Az Ország költsége egy néhány millió.

Erre a' Táblánál egy Hazánk oszlopa,
Fel áll, és láttam, izzadt vólt homloka,
E' változásának vólt is nem kis oka,
Mondá: meg ötödik most sok láb, sok boka.

Deputatióknál újjabb, újabb dolog,
Hol ennek, hol annak elméjébe forog,
Éppen most egy olly foly, melytől szívem dobog,
A' nagy rettegetűl két lábam tántorog.

Annál el hitette egy Rész azt magával,
Hogy második Jozsef Császár halálával
Filum interruptum esset az Hazával,
Bánhat most szabadon a' szent koronával.

Mert úgy mond: e' nem jött soha is fejére,
Sem nem esküdött meg Hazánk Törvényére,
Sőt mindenbe vala ennek ellenére,
Magzat nélkül jutott élteinek végére.

Most vólna ideje szabad választásnak,
Régi szabadságnak, és régi szokásnak,
Adhattuk koronánk, akár kinek másnak
Most végit vethettyük, a' sanyargatásnak.

Ennek a' mondássát Tábla nagyra vette,
Mondá: melly Rész azon szókat beszéllette,
Életét veszítte, mert meg érdemlette,
Sok, mint bolond mondást, aztat meg vettette.

Én is a' Bundámba Ajtónál állottam,
Mit mondott ezen Úr, szavát jól hallottam,
Méreg értt; magamat csak allyig tartottam
Bolond Rész; melly így szólt, hogy azt nem mondottam.

Úgy ván! mert az illy Rész az Haza dolgába
Nem igen vándorlott, beszél csak vaktába,
Tompá elméjéből a' mi jön szájába,
Locsogja, fecsegi, de nincs só szavába.

E' Filumot szűz szent Pragmatica fonta,
Mert Pannonia szűz néki eztet mondta,
Nincs száma Töröktől már vért hányszor onta,
Azért szűz Austriát mingyárt hozzá vonta.

E' két szűzet özsze köté fonalával,
Mint egy szerelmének leg erősb lánczával,
Úgy egybe kaptsolta őket hatalmával,
Hogy már nem szúrhattya Hold, irígy szarvával.

Ki ki mint tükörbe e' dolgot nézhesse,
Elme gyötrés nélkül jól ki is vehesse,
Bal ítélet senki szívét ne sérthesse,
Így magyarázom meg, hogy minden érthesse.

Ama szerencsétlen Mohácsi ütközet
Meg esvén: jól tudgya egész Magyar Nemzet,
Márs itten Hazánknak melly szörnyűn kedvezett,
Inségnek tengerén tsak allyig evezett.

El esett Királyunk, Hazánk reménysége,
Véle Nemességünk virágja, 's szépsége,
Meg tölt Pogánysággal Hazánknak térsége,
Városi, Faluji, sok szép erőssége.

Öseink Vériből patakok árattak,
Attyok, 's Annyok nélkül sok árvák maradtak,
Szemei ezeknek könyvtől nem szárattak,
Föld futókká lettek, méltán is sírhattak.

Kik meg maradtak is, Pogányok üldözték,
Leg több várassait, 's várait meg győzték,
Az Iffiúságot rab szíjakra fűzték,
Barmait csordákkal magok előtt űzték.

Olly vólt akkor Hazánk, mint egy olly puszta vár,
Melynek dült falain, gyik, patkány Geriny jár,
Magános veréb költt benne, halál madár,
Borzadásnak helye: mellyet vár több több kár.

Ebben itt, és amott egy ember láttatott,
Farkas ordításnál más hang nem hallatott,
Le omlott házakban útas nem szállhatott,
Minden mi szembe tűnt, mutatott bánatot.

Szóval: lett mi Hazánk puszta Arkádia,
Terméketlen vadon sziklás Arábia,
Pusztítá ezt Pogány, sok más Haramia,
De még is maradván nehány kevés Fia.

Ezek éjjel nappal törték a' fejeket,
Fáraszták egyedül azon elméjeket,
Hazában mint tartás meg azon helyeket,
Mellyeket még bírnak, 's benne a' népeket.

Súlyos dolog volt ez, mert Törökök dúltak,
Gyilkos fegyveritől katonák el húltak,
Sokan Királyokkal Posványba is fúltak,
Sok nevendékek is éhségtől el múltak.

Pénz igen kevés volt e' szegény Hazába,
Szekrények üressen áltak Tár házába,
Polgár is ritkán tett kenyeret szájába,
Fillért sem adhatott, Ország Cassájába.

Austriai Házhhoz tehát követeket
Küldöttek, és néki ajánlák ügyöket,
Thronussal Koronát, Országot, élteket,
Haza jövedelmit, szóval mindeneket.

Kérték, hogy légyen ez: Hazánk óltalmára,
Ültesse Herczegét ennek Thronussára,
Ne engedgye jusson Török hatalmára,
Mert néki is lesz ez tetemes kárára.

Mivel Austriának leg főbb őrállója;
Hogy ha ennek lészen meg hódoltatója,
Ki lészen utánna néki Pártfogója,
Egész kereszténység fő gyámolítója?

Ötet öszve töri, úgy mint a' Zab szalmát,
Morvát, Cseh Országot el kapja, mint almát,
Rimai szent székek egész Birodalmát
El veszi 's terjeszti majd nagyra hatalmát.

Austria halgatván követek szavára,
Nem engedte tenni dolgát a' próbára,
Következhethetne kár, nem tsák ő magára,
De Európának is több más Országára.

Követek kéréssét örömmel bé vette,
Első Ferdinandnak fejére fel tette
Koronánk, 's Királyi székünkbe ültette,
Öt fűrjek fészkebe Hazánkat helyhette.¹⁰

Könyű állat a' Fűr, friss, és hamar szalad,
Kevés üdő alatt meszsére el halad,
De még is hálóban gyakran belé akad,
Gyenge madár lévén, mint rab benne marad.

Ált látta Austria maga gyengeségét,
Azért is meg vette minden mesterségét,
Hogy a' Császárságnak nyerje meg felségét,
Thronussát, koronát, minden ditsősségét.

¹⁰ Öt fűrjek Austria Országának Tzímje, nehéz vólna ugyan egy Országot egy ilyen fészekbe bé tenni,
azért olyan metaphorával éltem, melyet úgy végyen a' kegyes olvasó hogy kegyelmébe vette.

Meg is nyerte; most két fejü sassa vagyon,
Hegyessek körmei, karmol igen nagyon,
Mint Jupiter sassa szór menyköt, ütt agyon,
Bár mennyi ellenség ellene támadgyon.

Nyugszik régtől Hazánk két szárnyai alatt,
Mellyet szánkba teszünk, édes minden falat,
Pálma fa árnyékba, Úr, Pór, Paraszt mulat,
Kerítet békesség körülöttök falat.

Két száz hatvan három esztendeje lészen,
E' nagy házbúl Királyt, hogy Országunk vészen,
Örömmel fejére szent Koronát téssen,
Mert védelme alatt meg nyugszik egészen.

Első Nagy LEOPOLD jutván birtokára,
Ő jutott örökös successiójára,
Meg nyeré Hazánktúl ezt Fiak ágára,
Mivel nagy dolgokat tett ennek javára.

Idővel hatodik Károlynak fejére
Jövéen szent Koronánk, vólt nagy gyötrelmére,
Hogy Fiat nem adott Isten kérelmére,
Mellyet hólta után ültetne helyére.

Mivel e' keserű pohárt reá mérte,
Mi egész Hazánkat arra egyre kérte,
Mint hogy Fi magzatban örömét nem érte,
Successióba had jőjjön Lány ág értte.

Lévén az Hazához minden kegyességgel,
Azért reá állott ez is szívességgel,
'S hogy ezen ajánlás légyen erősséggel,
Le is petsételte azt minden készséggel.

Sótt hogy sikereseb ezen dolog légyen,
Mondák: illő, hogy itt Garantiát tégyen
Több más Fejedelem, 's ha így végbe mégyen,
Ne félyen valaha, hogy ez romlást végyen.

Általok meg esett Garantisátio,
Ez a' Pragmatica, tehát nagy sanctio,
Mellyet fel nem bonthatt, akar melly factio,
Olly hathatós ebbe azon nagy Cautio.

Ez a' fent említet Pragmatica szent szűz,
A' mellynek nem árthat fegyver, árviz, sem tűz,
Hazánkrúl melly minden kárt, és roszzat el űz,
Fejűnkre Borostyán, zöld koszorúkat fűz.

Ezen szűz vezette Hazánk Thrónussára,
Mária Trézsiát nagy Birodalmára,
Ennek két keze kent szent olajt vállára,
Koronánk ezekkel tette homlokára.

Ó bóldog történet, Isteni végezet,
Mária Trézsia! ó édes nevezet,
Királynénk, Anyánk is vólt, tudgya a' Nemzet,
Mert mig uralkodott, ez veszélyt nem érzet.

E' vólt Éden kertnek edgyik gyümölts fája,
Mert gyümölcsébül nyert, nem egy Ország tája
Fejedelmet; kiknek aztat valya szája,
Hogy edgyik sem férget, nincs semmi hibája.

Te vagy leg bóldogabb Hazám, MagyarOrszág!
Mert újra virágzik benned a' Fiu ág,
Nem is éri könnyen eztet az aszszúság,
Oly áldás van ezen, olyan szaporoság.

De fel tett Tárgyomhoz itt vissza kell menni,
Filum interruptum dolgát elő venni,
Azon Résznek, a' melly azt úgy tarttya lenni,
Annak szükség képpen ilyen kérdést tenni.

Ugy é? a' Sanctio, hogy erős lábon ál,
Mert garantírozott olly erős, mint kő szál,
Ki az, a' ki módot bontássában talál?
Senki; mig világot el nem ronttya Halál.

De majd mondgya e' Rész, hogy azt fel bontotta
József Császár; mig élt, mert meg nem tartotta
Sanctio pontyait, 's Törvényünk rontotta,
Tettével Filumot el is szakasztotta.

Felelek, és kérdem, hát tsak ő magárúl
Szól é a' Sanctio, vagy egész Házárúl?
De mi több, nem szóllé Leányok ágárúl,
Ettül származható jövendő magvárúl.

Primo genitúra bár ott ki tétetik,
De ha a' Királynak több Fia születik,
Meg halván az első, másnak engedtetik
Thrónus; méltósága erre terjesztetik.

Fiu nem szenvedhett a' maga Attyáért,
Vagy iffiabb Testvér a' maga Bátyáért,
Halálra ítélik Pétert rossz dolgáért,
Pál is Testvér ötse hallyon hát meg azért.

Ezt tám így nem tarttya Codex criminális,
Úgy teczik, más képpen írt errül Bodó is,
Reménlem, jól ítélt már most azon Rész is,
Tartván interruptum Filum egész ma is.

Nem is felelhetett e' Rész utóllýára,
Olly ellen vetések adattak szavára,
El oszla az ülés, mert három Orára
Két fertály vólt, kiki mene szállássára.

HATODIK TZIKKELY.

Más nap az Országnak nem vala gyűlésse,
Tsak Circulussoknak tartatott ülésse,
Hol a' Diplomának vala mivelésse,
Sűrgtetett nagyon ennek végezésse.

Szent János fejének vétele napjára
Vásár esvén Pesten, ki sétáltam árra,
Ált érvén Dunának a' túlsó partyára,
Balra tértem a' Só Háznak tájékára.

Itt az emberektől egészszen el váltam,
Egy széltől ősze fújt, fővény dombra áltam,
Alatta egy öreg Aszszonyra találtam,
Ez itt, hogy mit mivel, e' dombról vizsgáltam.

Bal keze könyökét, bal térdére tette,
Bánattal a' fejét, reá eresztette,
Sohajtozott reám, szemét sem vetette,
Könyveit hullatta, 's eztet éneklette.

ÉNEK.

Gyászos életemet szánom keservesen,
Kiben néha napján, éltem szerentsésen,

*Halgatott kevéssé,
De tsak hamar megint:*

Életemet éltem valaha kedvemre,
Folyt a' szép szerentse mindenkép fejemre!
De immáron meg váltazott
Tőlem meszsze el távozott,
Engem gyászba hozott,
Kedvemtől meg fosztott.

Nem tudtam mi baja, szántam e' vén syrent,
Csudáltam: mert tovább ez igéknél nem ment.
Újra tsak azokat kezdé, ha meg pihent,
Szavait érhettem, Discanton húzta fent.

Magyar vala ennek egész öltözete,
Tsínos, tiszta is vólt minden viselete,
Magamba mondottam; ugyan ki lehet e?
Tám kárt vallott; azért siralmas élete.

A' Dombról le mentem lassú ballagással,
Mellette meg álván, illő fő hajtással
Köszöntöttem ötet, sok jót kívánással,
De ő szavaimra vólt tsak halgatással.

Kevés idő múlva megint el kezdette
A' fent írt verseket, 's végig éneklette,
Sűröbben mind eddig, könyveit ejtette,
Újra szóllék hozzá, hogy azt el végzette.

Kedves, jó Aszszonyom; mért olly nagy fájdalma,
Kesergései köszt, nem szűnik siralma?
Látom, szorongattya szívét bánat halma,
Ne aggódgyon; mert így halál lesz jutalma.

Mondgya meg okait, tám segítségére
Lehetek, fájdalmi meg enyhítésére,
Találhatok irjet sebhedett szívére.
Tanácsommal juthat régi víg kedvére.

Megint tsak verseit éneklette, és sírt.
Fövényre mutató Újjával szívet írt,
Könyvétül meg ázott keszkenőjébül nyírt,
Ollóval egy kevést rá veté úgy mint írt.

E' jegybül a' baját mingyárt meg sejtettem,
Hogy tsak a' szerelem bántya, észre vettem,
Csudáltam e' Banyát, magamba nevettem,
De hogy meg gyógyítom, aztat is fel tettem.

Tudván: ha hozzája szóllok, hogy nem felel,
Akar mikép kérjem, ő tsak majd énekel,
Fortéllyal kelletik tehát bännom evvel,
Hogy szómra fellelyen, légyen egy kis kedvel.

Hirtelen magamba azon Áriára,
Mellyet ő énekelt, hasonló nótára
Éneket gondoltam, Bassusnak hangjára
Így kezdém: vólt is ez ugyan Gustussára.

ÉNEK.

Ó szív! mellyre zúdúlt kesserűség árja,
Kit is tömlöczbe tart Öregségnek zárja,
Ébredgy, ne essél kétségbe,
Inkább légy jó reménységbe,
Fel derül még napod,
Víg kedved, meg kapod.

A' Tudomány bennem olly mértékben vagyon,
Hogy életre hozom, kiket ütnek agyon,
Iffiút vénbül formálok,
Rútbül olly szépet csinálok,
Hogy minden addig futt,
Mig hozzája nem jutt.

Énekem végezvén, arra mingyárt így szólt:
Uram! énekedre fel támadna az holt,
Mert aztat meg adni, a' mi nincsen, de vólt,
Zsákot ujjá tenni, a' mellyen van sok fólt,

Nagy dolog! világban van é illy találmány?
Lakik é te benned, Uram! olly tudomány;
Hogy rosdábúl légyen fényesség ragyogvány,
És az vén Aszszonybúl menyecske alkotvány.

Nem feleltem; hanem az el végzett nótát
Ujra el kezdettem, trilláztam a' kótát,
Láttam is kevéssé, immár vígabb vóltát,
El végezvén, hallám már sokkal több szóltát.

Mert most üléséből fel állá lábára,
Menyre földre is kért, halgassak szavára,
Mind elő beszéli, mi van fájdalmára,
És miért aggódik, mi van ártalmára.

Feleltem: Aszszonyom! beteg Doctorának
Ha titkollya súllyát, nyert nyavalyájának,
Soha sem lesz haszna az Orvosságának,
Sótt Recidiva lesz vége a' Curának.

Kérem hát az Aszszonyt, hogy el ne tagadgya,
Sótt inkább Bibéjét igazán meg vallya,
A' többit eszemre, értelmemre hadgya,
Meg mutatom dolgát, az Ég jóra adgya.

Meg fogtam Pulsusát, de ez tsak halkal vert,
Mivel a' vén vértől kevés meleget nyert,
Mondottam: nem tréfa a' mi itt vért kevert,
Szóllyon, és ne féllyen, talállok még is szert.

Szóllot: Drága Uram! az én betegségem
Nem más, hanem hogy már el múla szépségem,
Mocskollya barnás fólt, 's orbáncz, fejerségem,
Bőröm ránczos, el húnt harmat gyengeségem.

Karcsú vólt derekam, de már az is görbül,
Úgy tetszik, két mellyem áll gordovány bőrből,
Szép fekete hajam fejr ló fark szörből,
Mellyekért szememből sok könyv ki is gördül.

Míg iffiú vóltam, olly vóltam mint Ráró
Egyenes mint Czédrus, aprón lépő 's járó,
Szívem rejtekébe Iffiakat záró.
Ezektől viszonzló szerelmeket váró.

Ki tsak hajszállal is orczámra tett csapást,
Ettől gyenge bőri vett mingyárt hasadást,
Bolha tsípésétől nyert testem dagadást,
Ezek hogy el tűntek, szívem vesz szakadást.

Áltam, a' vagy mentem, már Gavalér kisirt,
Tsak hogy reá nézzek, ajándékot igirt,
Pénzért a' kalmár materiákat nyirt,
Ha egy kis bal szemmel néztem reája sirt.

Már meg öregedvén; senki reám nem néz,
Hogy a' tánczra menyek, nem nyújtatik jobb kéz,
Most minden szív hozzám kemény Márvány, Értz, Réz,
Ezért epekedem, ezt szenvedni, nehéz.

Tekintek ezen sok szép Banderistákra,
Parducz bőrös, forgós, alak Gárdistákra,
Fiattal Gróffokra, gyenge Bárócskákra,
Paszománnyal, himmel ki varrott ruhákra.

Majd meg reped szívem, hogy engem meg vetnek
Bálba, Theatrumba, Heczbe nem vezetnek,
Fiatal Dámáknak szemekbe nevetnek,
Már nem én, de ezek tárgyak szerelmeknek.

Ó Uram! könyörűly! rád bízom Testemet,
Tudományod által az én személyemet,
Iffiítsad, ad meg régi szépségemet,
Ébrezd fel szívemet, ad meg rég kedvemet,

Hogy ha meg újítasz engemet egészen,
El múlt szépségembe Tudományod téssen,
Így a' régi jóbúl testem majd részt vészen,
Mellyérd száz szuverén Te jutalmad léssen.

Feleltem: Aszszonyom, az ilyen betegség
Mind tsak bagatella ellőttem, kitsinség,
De hogy Patiensem szenvedgyen, a' szükség;
Így ha szenvedni tud, követi nagy szépség,

Meg mutatom, hozom Iffiúságára,
Szépsége fel virrad kívánt hajnalára,
Mint Uj Vénus áll ki világ piattzára,
Az egész férfi Nem futt majd csudájára.

Monda: Uram süss, főz, tsak iffiú legyek,
Had szeressen minden akár merre megyek,
A' mit régen tettem, hogy azt megint tegyek,
Itt lévő Dámákon had hatalmat vegyek.

Aszszonyom! az Ipoly Vizének partyára
Építtettem malmot, mellynek tsudájára
Az egész Világ fut, 's mégyen láttássára,
Mert vén Aszszonyoknak van ez nagy hasznára.

Melybe ha magokat ők meg örlettetik,
Mindenike mingyárt iffiá tétetik,
Szépsége, gyengéje, vissza térítettetik,
Mind hajdan mindentűl megint szeretttetik.

Az Aszszonyt is ezen malom garádgyára
Fel öntetem; elől örletem darára,
Botsájtatom osztán a' pitlés szitára,
Ottan jut a' szépség lisztyének lángjára.

Újra meg vágatom Molnárral a' követ,
Mert egy örölsre szép mingyárt nem lehatt,
Iffiú korra is az Aszszony úgy mehatt,
Hogy ha hét illy örlést jaj nélkül szenvedhatt.

És ha ezek után azon régi bőrből,
Testén még maradna, úgy az öszült szőrből,
Ránczokból, orbánczból, fekete szeplőből,
Homlokan ki ütött kék veres himlőből;

A' ló vakaróval mind le vakartatom,
Hasonló Kefével meg is simíttatom,
Kender potsolyába azután ásztatom,
Kövekkel, tőkékkel jól le nyomattatom.

Hat hét múlva tészem a' Napnak fénnyére,
A' mint a' kender jön szép fejérségére,
Az Aszszony is úgy jön régi szépségére,
De gerebennyen is ált húzzák végtére.

Ne légyen Testének leg kisebb hibája,
Retekből csinállok fogakat szájjába,
Keverék kolomászt, meg öszült hajába,
Be illik azután Menyecskék nyájába.

Észre vette ötöt, hogy én tsak gúnyolom,
Illy Præscriptiókkal rútúl orvosolom,
Szólt: vesz el pokolba, Te veled a' malom,
Száz szuverén helyet, íme a' jutalom.

Fel emelé kézzel hátrúl a' szoknyáját,
Nyelvét ki nyujtotta rám görbíté száját,
Nem is éneklette többé solosmáját,
Dörmögöt mig Pestnek nem érte útját.

Így lett vége a' szép két Melodiának
Discanton, Bassuson tett Harmoniának,
Malom örlésének az egész Curának,
Búcsúzásnál végzet Ceremoniának.

Kaczagva mentem el innét a' Vásárba,
Úgy tettzet, hogy vagyok valamelly szép várba,
Mivel pedig ezen vásár esett nyárba,
Nem lépett sétáló egy is itten sárba.

Jött itt egy Gavalér, sárga csikó lovon,
Fiatal Úrfi vólt, ugratta azt mohon,
Hol jobbrúl, hol balrúl vágta lovát pofon,
Szúrta hideg vassal mind a' két oldalon.

A' Csikó Zablját kapkodta fogával,
Vagdalt elő 's hátra két szárcsa lábával,
Rázogatta fejét, fel hányt a' farával,
Mondám: e' most mingyárt tréfát tesz Urával.

Úgy is lett, mert fejét szügyinek vetette,
Fara fel hányássát szünetlen ejtette,
Bárány Ugrássait a' mint el kezdette,
A' fazékok közé Urát terítette.

Ezek köszt a' Csikó sok Bak ugrássokat
Téven; jobbra, 's balra, szint úgy forgásokat,
Első, mind hátrúlsó lábbal rúgásokat,
Tett a' fazékok köszt szörnyű romlásokat.

Recsegett, ropogott, lett itten sok cserép,
Hova patkója ért, nem maradt semmi ép,
Serpényű, Táll, Fazék, Rátó, vólt bármelly szép,
Szórodott, mint házrúl sebes szél zsúpot tép.

Merre a' ló nyargalt, sok ember ált, és várt,
Hogy valaki majd meg kapja a' kantár szárt,
'S meg tarttja; de a' ló észre vette mingyárt,
Nyomon vissza nyargalt, tett újjabb újjabb kárt.

Vala itten lárma, vala itt kiáltás,
A' vén Aszszonyoktól adatott sok áldás.
Az Úrfi fejére sok ördög kívánás,
Sok szép Titulusok szörnyű átok mondás.

Úgy szórták a' lóra a' tört cserepeket,
Mint csoportban látni őszszel verebeket,
Csordák közt szállani a' seregélyeket,
A' vagy port kavarni a' forgó szeleket.

Az Úrfi fejről le esett Csákója,
Őszve tört tokostúl kócsag toll forgója,
Ezüst szerszámáról le húlt Orodzója,
Boglárok, 's lovának, mind a' négy patkója.

A' Fazékok között fel álla lábára,
Tántorgott, mert esett fejének lágygyára,
Cseréptől karmolás kapott orcájára,
A' melyből nem kevés vér folyt ruhájára.

Rajta vén Aszszonyok még sem könyörültek,
Sótt inkább mérgekbe szintén úgy ződültek,
Kürülötte hamar őszve is csődültek,
Meg fosztani ötet mindentül készültek.

Edgyik fazékának, más serpenyűjének,
Ez a' Rátójának, más a' Begréjének,
Adgya meg az árát, kérte Fedőjének,
Maga vegye hasznát ezek cserepének.

Mint Viperák keszték, szegényt ranczigálni,
Előre, hol hátra rútúl taszigálni,
Ígérte; hogy fogja őket contentálni,
De szavára még is egy sem akart álni.

Egy mondá: vonnyuk le róla a' gunyáját,
Kiáltott más: húzd le mentéjét, dolmányát,
Húzd le, ne hadd rajta ingét sem gatyáját,
Ezekkel fizesse kárunknak summáját.

Meg is íjedt ezen fiatal Gavalér,
Halavány lett, mint ha nem volna benne vér,
Láttam Vásár Bíró im jön; ha ide ér,
Majd minden vén Aszszony mingyárt eszére tér.

Ide érvén kívánt békességet tenni,
Mondá: itt Lärmának nem kelletik lenni,
Vén Aszszonyok felé igyekeztén menni,
Még tsak akkor kezdett az Hartz erőt venni.

Mert valamint Bombik száltak Dubitzába,
A' mikor azt vitták, úgy ezen útzába
Vén Aszszonyok álván, Ordre de Batályba,
Hánytak fazékakat ennek is nyakába.

Vólt vele egy Drabant, kezébe vólt korbács,
Hol tsak vén Aszszonyt ért, vágta mint fát az Ács.
De erre is Rátó, Begre, Fazék forgács
Olly sűrűn ment, mint megy ágyúbúl a' kartács.

A' Gavalér gondot viselt itt magára,
El illantott innet, el ment Quartélyára,
Lovászsza meg fogván lovát, szállássára
Vezette, sánta lett ez három lábára.

De város házához olly hír futamodott,
Hogy a' Vásár mellet ég, és tűz támadott.
A' Bíró meg íjedt, és oda szaladott,
Sietve hat vízi ágyúkat vonatott.

Látván; hogy tűz nincsen, 's miben van a' dolog,
Hogy minden vén Aszszony fazekat hány 's morog
A' vásár Bíró is vérzik, és tántorog,
Élet halál között a' Drabant is forog,

Hat vízi ágyúkat, nékik szegesztette,
Ez Amazonokat vízzel lövettette,
Mint az Egereket, úgy meg füröszttette,
Így a' Bataliát el is végzettette.

A' mellyet közülök víz derékon ére,
Düllöt, mint menykötűl csapott, föld színére
Dorkó fel dült, Borka esett tsak térdére
Annóknak mind öznek villámlott fejére.

Drabantok érkezvén, azokat fogdosták
Ha kik még zajgottak, korbáttal tsapdosták,
Friss Legények lévén, hamar el kapdosták,
A' város Házánál lyukba is dugdosták.

Másnap a' piatznak kellő közepére
Sorba álltattak, szégyennek kövére,
Kinek Rátot, kinek serpenyűt fejére
Tettek: 's akasztottak táblát a' mellyére.

Vólt é ezen felül más satisfactió,
Lett é fazékakért Bonificatió,
Nem tudom: mert meszsze lévén a' Casinó,
Haza mentem; mivel más nap vólt Sessio.

HETEDIK TZIKKELY.

Tartatott is más nap, az Ország Házába,
Nagy mixta Sessió azon Palotába,
Melly a' Magnássoké; és az valójába
Nyertes vólt, ki kapott helyecskét szuglyába.

Eleint egyebet itten mást nem tettek,
Magyarúl, Deákúl, czifrán beszéllettek,
Semmi fontos dolgot itt elő nem vettek,
Perorációkkal órákat vesztettek.

Egyike így szóllott: Én aztat tartanám,
A' más én a' dolgot így jónak találánám,
Harmadik: hogy ha így esne meg; kívánnám,
Negyedik: így lenni leg jobbnak gondolnám.

Ötödik: Deákúl, sic ego putarem;
Hatodik: Denique ego cogitarem,
Hetedik sohajtva: Sic ego amarem,
Nyólczadik: Si foret, multum pro hoc darem.

De nem illy rövidek vóltak e' beszédek,
'S bár hosszsza mondattak, vóltak még is szépek
Választott szavakkal meg adatott ékek,
Nyelvekben, kik monták, valának mind épek.

Sok vólt, és halgatni már minden el únta,
Nem egy szunyadozott, szemeit bé húntha,
Négy órák folytak el, tartottak miúnta,
Nem tsuda, hogy őket érte álom szúnta.

De egy sem mondotta, a' dolog így légyen;
Az Ország nem másként, tsak éppen így tégyen.
Látván egy nagy Magnás, a' dolog mint mégyen,
A' sok mondom monda, egyszer véget végyen.

Fel álla, és szóllot; Tekéntetes Haza!
A' mai Gyűlésnek vége koránt sem a',
Hogy tsak perorállynak; hanem a' Diploma
Kész é? 's ha el készült, vegyük elő azt ma.

Az Itélő Mester, ki ebbe munkállott,
E' szavait halván, leg ottan fel állott,
Mondotta: Istennek neve légyen áldott,
Már egyszer el készült, és már purizállott.

Szólt Ország Bírāja: ha kész, tsak olvassa
Palota közepén, hogy minden halhassa,
Kiki ítéletét, róla hogy adhassa,
Miben szükség lészen, Ország jobbíthassa.

Hogy olvasta, hol e', hol ama kiáltott,
Egy e' pontba, a' más másba hibát látott,
E' szólt, tegyük hozzá még ezt, hogy fel állott,
Sok monda; mind jól van, sok csak nagy szát tátott.

E' lárma végződött esti hat Órakor,
Korgott is mindennél az éh has, és gyomor,
Parancsolá Prases, kinek, kinek akkor
Holnap sessióba jöjjön kiki jókor.

Nyóltz Órakor regvel ez el is kezdődött,
Nagyobb Zajjal mint a' tegnapi végződött,
Itt sok Rész, sok személy meg is illetődött,
Kik ellen fullánkos szó, 's beszéd ejtődött.

E' Gyűles mondhatta; ma mindég szóllotunk,
Egész nap haláztunk, de semmit sem fogtunk,
Mint Bertók csikjába, annyi hasznót kaptunk,
Az estve jelen van, időbűl ki koptunk.

Szükség hát holnap is, megint özsze gyűlyünk
Már egyszer munkánkal egy Diplomát szállunk,
A' melyet Királyhoz leg ottan el küldgyünk,
Dolgozzunk hát, és itt híjába ne üllünk.

Ezen sessióba jött is e' világra
Egy olyan Diploma, melly csak Leány ágra
Vólt munkálva, azaz: soha tartó lábra.
Király ezt nem teszi, hanem veti hátra.

Mert ha cselekedné, úgy lenne a' dolga,
A' mint annak vagyon, ki nem Úr, de szolga,
Mérges vala ennek minden ága, 's boga,
Harapós mint Cenchrís kigyónak a' foga.

Ebbe nagyon kötve vólt Király hatalma,
Kevéssel vólt szabad, sokbűl ált tilalma,
Ország Tagjaitúl fűgne birodalma,
Még is hogy ő légyen, kívántak, óltalma.

Illy fogas Diplomát a' kik készítetttek,
Titkos bóldogságot véltek, építetttek
Magoknak: 's olly arany időket ígértek,
Mellyhez a' miólta élnek, még nem fértek.

Gondolták, csak magok, ők ollyan okossak,
Ministerek szeme hogy nem világossak,
Nem lennének azok meszszeré látosak,
Az ő Titkaikban mélyen bé hatásak.

Meg csalták magokat, mint alább meg láttyuk,
És ha vólt képpen dolgokat visgállyuk,
Okait ezeknek hamar fel talállyuk,
Személlyeiket is könnyen meg számlállyuk.

A' mint a' Diplomát, az Itélő Mester
Olvasta; halgatta aztat minden ember,
A' múlt két nap mint zúg, habot hányó Tenger,
'S mint zörög olly malom, hol töretik kender,

Ollyan nagy zúgás vólt, ollyan kiabálás,
Mint Synagógába, nem szűnt a' lármázás,
Minyájátúl a' sok Hallyuk! Hallyuk! mondás,
Ez is zajt okozott, zsíb vásár vólt, nem más.

Most minden csendes vólt, edgyet sem pizszentett,
Orrat keszkenőbe dugta ki ptrüszentett,
Száját kalpagjával fedte, ha köhentett;
Hogy ne nevethessen, másra nem tekintet.

Mágnások füleltek, láttzattak mint hóltak,
Mint néma Mánesek, olly csendessen vóltak,
Mert sokan közülök nagy pótzra vágyódtak,
Azért is tsak titkon Övéikkel szóltak.

Egyike kívánt tsak e' Részhez hajlani,
Vélte, hogy így majd jó hársat fog hántani,
A' más nem kívanta a' más Részt bántani,
Gondolta; trágyazott földbe fog szántani.

Harmadik ítélte: ezen Rész tehetős,
Ezzel tartok, majd így dolgom is lesz erős,
Ennek folyamattya már is meg lehető's,
Ollyt érek, melyt nem ért nemzetembe sok öss.

Nem akarok én itt nyilvánbban szólláni,
Minden érti, a' mit kellene mondani,
Lehet a' Nagyokrúl sokakat hallani,
De féltő, dolgokat ki prédikállani.

Hogy Magnások közül egy sem ált fel, 's nem szólt,
Az éppen előttem leg kisebb tsuda vólt,
De az Egyházi Rend mért űlt úgy mint meg hólt,
És mintha feddené aztat hallottas bólt;

A' Fejembe nem fért, mert a' Diplomába
Dolgok vólt iktatva nem legjobb formába,
És ha ki bé tekint a' vallás dolgába,
Ez is keverődött nem kis galyibába.

Még is mindenike itten tsak halgatott,
Ki Pixist kezébe, ki tollat forgatott,
Ki a' szomszédgyával beszélt, 's mulatgatott,
Ki pedig tabákkal kit kit kínálgatott.

De ha leg kisebb szó esett jószágokrúl,
A' Fundatiókrúl, vagy Præpostságokrúl,
Prebendákrúl, gazdag sok káptalonokrúl,
Szóval minden féle Egyházi javokrúl;

Már akkor számossan mingyárt talpra áltak,
Magyar, Deák, 's Horváth nyelven peroráltak,
Törvényink citáltak, és contradicáltak,
Anathémizáltak, Excomunicáltak.

Ó Nagy Rend! első Rend! mellyben sok Méltóság
Vagyon: 's kikben lakik nagy ész, nagy tudóság,
Kiknél nagy az érték, nagy az hatalmasság,
Néma halgatásé igaz Hazafiság?

Itt halgatok, szóllyon olly, ki méllyen bé lát
Dolgaikba, és a' mondgya meg az okát,
Mondgya meg: nyelvekre kitűl vettetett gát,
Tudgyuk egy Apostolt sem tett Kristus némát.

De Tovább: Mind így ment a' mai Gyűlésbe,
Diploma kész lévén, a' jött a' kérdésbe,
Hogy melly móddal mennyen Királyhoz a' Bécsbe,
De a' dolog nem jött nagy vetekedésbe.

Mert hamar Országunk érdemes Bírāja,
Personális, kitűl füg Király Táblája,
Több Hazánk oszlopi, neveket alája
Írták, és petséttyét Ország tette rája.

Rendeltek negyven két Deputátusokat,
Püspököket, 's nehány jeles Magnásokat,
A' Státusok közül tanúlt Præpostokat,
Több Világiakat, de mind tudósokat.

Kalocsai Érsek vólt ezeknek feje,
Forgott nagy dolgokban, valamint eleje,
Most is az Udvarhoz járatos ketteje,
Szavának lészen ott nem kevés ereje.

Azért a' Diplomát az Ország kezébe
Adta: reménységét vetette eszébe,
Nem is kételkedett senki készségébe,
Mert tudták Magyar vér buzog a' szívébe.

Felette tsak arra kérték utóllýára,
Hogy éppen ne késsen, indullyon úttýára,
Kivántak sok áldast, szívbűl minnyájára,
Hogy munkájok vallyon Hazánknak javára.

Még azon éjtszaka sok Póstára fel űlt,
Sok maga lovain, tsak hajnalkor készűlt,
Egy szálláson előtt betsülettel fel dűlt,
De hogy kárt nem vallott, azon nagyon örűlt.

Sessiót el mentek után nem tartottak,
Tsak a' Circulusok itt 's amott állottak,
Azokban törvényes dolgok munkálódtak,
Mivel jobbítások szükségessek vóltak.

Azomba egynéhány nemes Vármegyének
Deputátusokhoz írott Levelének,
Mellyeket utolsó póstán ők vevének,
Foglalattyok e' vólt, azok értelmének.

Hogy már a' Megyékbe előre bé jöttek
Fő Tisztek, Quártélyt is immáron rendelték,
Jönnének öt vasas Német Regimentek,
A' mellyek Morvábúl, ezekbe siettek.

Úgy is vólt, mert ezek öt nap masirosztak,
Tsak hatodik napon Rostokot tartottak,
A' Megyékbe olyan hamar is jutottak,
Hogy észre sem vették, tsak már, hogy ott vóltak.

Meg szűnt itt mindenütt a' Fegyver gyakorlás
Meg szűnt a' készüllet, és a' Táborozás,
Sótt inkább vólt már itt félelem, 's szaladás,
Kit erdő, kit nádas tartott meg, kit padlás.

Sok közülök futott Hortobágy pusztára,
Sok a' nyírbe szaladt, sok a' Bük allyára,
Sok helységébe ment, vigyázott házára,
Félt, hogy vasas sógor ne düllyön ágyára.

Éppen midőn e' hír Budára érkezett,
Egy szent vasárnapon, sok nép, 's felekezet,
Dunának partyára futni igyekezet,
A' Gyermekekben tsak allyig vólt lélegzet.

Véltem, a' Duna ég, vagy lesz ott más újság,
Mert nem gyűlne másképp partyára sokaság;
Sietett oda Úr, Pap, Polgár, Zsidóság,
Hogy lássam engem is, rá vitt a' kívánság.

Az idő csendes vólt, szél sem is fújt akkor,
Dél előtt vala ez, mint egy tíz órakor,
Láttam, hogy Dunán le úsz Hajokból nagy sor,
Mészérül úgy tűntek szembe mint egy Tábor.

Meg sem is csalattam, képzelődésembe,
Mert fegyver villogás ötlött a' szemembe,
Dobok, sipok hangja, hatott bé fülembe,
E' mi dolog légyen, a' forgott elmémbe.

Tizen nyóltz hajóból állott ezen Flotta,¹¹
Sok evedző, kormány, ezeket hajtotta,
Nyögött Duna vize terhének alatta,
Mivel a' sok vitézt, tsak allyig bírhatta.

¹¹ Flottának neveztetik a' Tengeren, vagy más nagy vizeken több hajókból álló hajó sereg.

A' mint már közeléb hozzánk érkezének,
Ki tetzék azokon, hogy már kik lennének,
Zengett torka hangja itt mindenikének,
Kralovitza Marko¹² kedves énekének.

Vóltak is ezeken hat ezer Horvátok,
Gyalogok: de még is, mind derék Junánok¹³
Tavaly kezek által húltak sok Bosnyákok,
Most Morvábúl jöttek, laknak hol Hanákok.

Éppen midőn ezek előnkbe jutának,
Már nem éneklettek, hanem halgatának,
De itten hallatott hangja Bandájának,
Szíveket ébresztő Török musikának.

Pest várossa a' mint fekszik, azon részen
Úsztak le az hajók só házig egészszen,
A' hol már a' sok nép várta őket készen,
Meg akarván tudni, hogy ebből mi leszén.

Ki szállottak itten a' Duna partyára,
Állíttattak három egyenes glédára,
Minden Fő Tiszt oszlott, maga osztályára,
Ki Stabális vala, űlt maga lovára.

Zászlójok lobogjon, szélnek eresztették,
Majorok Comandó szókat mind végzették,
A' Marsot egyenes lépésekkel tették,
Dobok Taktussára azokat ejtették.

Pestre masirosztak, illy szép Parádéba,
Száltak; úgy nevezet, Granatir Paléba,
Vólt is elég részek itten a' krumpléba,
A' sok Rakiába, de kevés kávába.

Sok gondolta, fognak tsak Rostokot tenni,
Itt Pesten sokáig nem fognának lenni.
Hajókon Zimonyig kell vizen le menni,
Hol nékiek fogják jobb hasznokat venni.

De vólt a' Nagyoknak adva értéssére,
Hogy mért jöttek ezek Ország Gyülléssére,
Koronánknak ők nem jöttek őrzéssére,
Sem a' Diplomának el intézéssére.

Ki deákul tudott, olly mind észre vette
A' dolgot: fejét is sok le függesztette,
Morvába a' Prussus! most egy sem hirdette,
Sem a' Reichenpachi végzést nem nevette.

¹² Az Horvátok Traditíójok szerint, valaha valamelly Marko nevű híres, és vitéz Királyok vólt, erről szüntelen énekelnek ők különösen a' Táborba.

¹³ Junák annyit téssen nálok, mint nálunk szép és derék Legény.

Már mostan közülök mindenike lássa,
Kinek meg égette száját forró kása,
Magán tett sebének, mint lesz gyógyulása,
Tudom majd le rojják, ha tele Rovással.

NYÓLCZADIK TZIKKELY.

Bécsbe Császároknak lakó várossába,
Várta a' temérdek nép minden útzába
A' Deputatiót: vélte Parádába,
Szárnyakkal fog jönni, Angyali ruhába.

Széles e' világot, akar ki vizsgállya,
Minden Nemzeteket benne bár próbállya,
Curiositásban azokat rostállya,
Bécsieknek még is mássát nem talállya.

Mert itt szánt szándékkal valamelly útzára
Állyak ki, 's mutassak szent Istvány tornyára,
Sok ezer körül fog, 's minden mutat árra.
Ha nevetek, nevet a' semmi csudára.

Illy itt a' Purgerség, mindent akar látni,
Nincsen ítélete, de nagy szájt tud tátni,
Aj sarmant, aj superb, mindég fog kiáltni,
Hogy több Újjat lásson, útzákon fog álni.

Ha ott, 's kávé házba ujságokat nem hal,
Töri a' kezeit, gondollya, nagy kárt val,
Azért is Práderbe ki sétál nagy halkal,
Reggeltől estvélig ottan iszik, és fal.

A' krén flaisnak télbe van nála divattya,
Nyárba pochne Hendlik, leg kedvesb falattya,
Ezeket halmazva tálakon hordattya,
Meszszelyenként a' bort iszsza, mig bírhattya.

Nincs is más Istenek, hanem tsak az hasok,
Talám egy bélűek, a' mint a' Farkasok;
Szeretik az evést, mint dögöt a' sasok,
Fél órájig szájok ha nem öröl, a' sok.

Hogy ha háború van, 's Pirhaizlikba vannak,
Kevés betsülete van a' Feldt Marsalnak,
Serrel le öntözött asztalon formálnak
Újjokkal Mappákat, 's ott batalizálnak.

Tesznek mindenféle sok okos beszédet,
Nem Feldt Marschal, de ők vernek ellenséget,
A' Király sem téssen, tsak ők békességet,
Ki talál más népben illy nagy elmeséget?

Ha az ütközetet a' Vezér el veszti,
Hogy Bécsbe ne jöjjön már azzal ijeszti,
Sok trágár beszédgyét fejére terjeszti,
Szép híret, 's jó nevét, mint lúdat mellyeszti.

Nem vesztek el akkor ők a' Battaliát,
A' vezér nyakába tsapják minden hibát,
Fetsegnek; így, vagy így, tette volna dolgát,
Nem vesztett volna el annyi sok katonát.

Ez mindenben ilyen Curiósus Nemzet,
A mellyet tsak durva, 's vak kívánság vezet;
Nem igyekszik nyerni világossab eszet,
Ma mind Galamb szelid, már holnap lesz veszett.

Most is azt gondolták, hogy a' Diætárúl,
Jönne Árpád, Lehel, Kadika Budárúl,
Nem is gondolkodtak emberi formárúl,
Hanem érkezendő csudáknak vóltárúl.

Sok Aszszony, sok Leány, sok számos Férfiú,
Öreg, közep szerű, számtalan Iffiú,
Ugy öszve futottak, mint öszve futt a' jüh,
Hogy őket meg látták; mi vólt? nem más: Manhú!

Csendessen a' belső várasba bé mentek,
Szállást Fogadókba imitt amott vettek,
Útazástúl mivel fáradtak is lettek,
Ugyan azért más nap minnyájan pihentek.

Harmad nap Érseknek a' kívánságára,
Öszveséggel mentek, hol vólt szállássára,
Ketten ketten ültek, ott egy, egy sézára,
Ugy mentek udvarhoz Audientiára.

Elöl ment az Érsek, a' mint meg indúltak,
Itt is a' Purgerek tsoportra tódúltak,
A' keskeny útzákon ők úgy meg szorúltak,
Hogy egy más hátára, hármával is húltak.

Vármegyéknek vóltak uniformissába,
Röviden szabatott katonás gúnyába,
De egy sem vólt még is felette kurtába,
Hanem tisztességes, 's illendő ruhába.

Mivel sokan vóltak, sok vólt a' hintó is,
Nagy vólt a' bámuló népnek a' száma is,
Jöttek sok más hintók, szem köszt szekerek is,
Sokan Paripákon, vezetékekkel is.

Azért sok útzákon tettek kerületet,
Így adták meg Bécsnek azon tiszteletet,
Hogy kívánsik népe reájok nézhetett,
Curiositássok dosztig bé telhetett.

A' hintóba magát némellye gyengette,
Sok sűgár bajúszszát kényessen pedrette,
Más tarsolyos kardgyát, hallomást csörgette,
Sok oldal dűlt karját, tsipejére tette.

Tsak Fél szemmel nézte sok a' sokaságot,
Mint ha jelentené, hogy illy díb dábságot
Mar nem egyszer látott, mert járt sok világot,
És hogy mostan látna tsak kevés újságot.

A' mint érkezének a' Burg¹⁴ udvarába,
Hintókból ki száltak itten hamarjába,
Fel is késértettek a' Tükör szálába,¹⁵
Már Cancellárius ált e' palotába.

Ki ki fő hajtással ötet meg tisztelte,
Melly után az Érsek néki jelentette,
Tudná; melly ok őket ide, ' mi vezette,
Mivel Országnak is már levelét vette.

Azért kívánnának a' Felséggel lenni,
Fejeknek, térdeknek meg hajtássát tenni,
Méltósztatna azért hozzája bé menni,
Instálván engedgye, nékik meg jelenni.

Allyig hogy bé mene, nyílt a' dupla ajtó,
Érsekkel bé is ment a' Deputátio,
Kitül is mondatott fontos Orátio,
Szép is, hathatós is vólt ebbe minden szó.

E' köszöntés után szóval jelentette
A' Felségnek, Ország őket mért küldötte;
Diplomát is a' mint kebléből ki vette,
A' Felség el vévén; asztalára tette.

Kegyes Fejedelem: kegyessen beszéllet,
Vidám ábrázattal viszon köszöntést tett,
Végre szóllt: dolgom van, egy kurir érkezett,
Audientziának eképpen vége lett.

Innet edgyüt mentek a' Király Aszszonyhoz,
Ettül is szép rendel a' Király fiakhoz,
Ezektül ki jövé; Herczeg Aszszonyokhoz,
Szép üdvözlést tett az Érsek minyjokhoz,

Mindenik fogadt őket kegyességgel,
Hozzájok különös le ereszkedéssel,
A' szavok elegyes vólt méz édességgel,
Nem is bír a' jó szív semmi színességgel.

A' jó gyümölcs fának jó gyümölcse vagyon,
Íze minden szájnak teczik igen nagyon,
Érje bár ezt ragya, bár légyen a' fagyon,
Még sem lehet íze, hogy meg ne maradgyon.

¹⁴ Burg a' Csaszári lak Épületet teszi.

¹⁵ Szála téssen nagy palotát.

Király Királynéval, azon jó gyümölcs fa,
Melly Éden kertjében valóban álhatna,
Ki az? ki árnyéka alatt nem nyughatna?
Édes gyümölcsétül, meg nem újulhatna?

A' Király kegyelmes, a' Királyné kegyes,
Nincsen itt Király fi, melly nem kelemetes,
Nyincsen Herczeg Aszszony, melly nem vólna édes,
De mért? mert a' fa ép: gyümölcse sem férges.

Ezek így történvén, Hintókba ülének,
A' Fő Ministerhez szép rendel menének,
A'mint hogy a' mint is oda érkezének,
Hozzája leg ottan bé eresztetének.

Eztet is az Ersek köszönté ékessen,
Az Ország fejébe beszéllet helyessen,
Mivel Nemzetünket szereti szívessen,
Mindent ezen Hertzeg vett igen kedvessen.

Többek között mondá; hogy tsak a' vólna kár,
Hogy a' Monarchához késsőn jöttek immár,
Francofurtba mégyen, már minden ott rá vár,
Siettetí úttját, míg el nem múlt a' nyár.

Úgy is vólt, mert aznap éppen négy órára,
Három fertályt ütven, fel ült a' postára,
El indúlt Tsászári koronázássára,
Minden áldást kívánt úttjára, 's magára,

Meg hagyta udvari leg főbb Asztalnoknak,
Hogy az itten lévő jeles Magyaroknak,
Királyi ebédgyek légyen minnyájoknak,
Bor iránt parancsolt a' fő Pohárnoknak.

E' pompás Királyi ebédhez le ültek,
De ebéd közepén minnyájan el hültek,
Királynak Magzati mivel ide gyültek,
Kiket ők szemlélvén szívekben örültek.

Más nap Fő Minister őket vendéglette,
Ennek is ebédgye pompás vólt felette,
A' mit a' Hertzegek tettek, ez is tette,
Ki jöven hozzájuk ebéd közepette.

Mutatá hozzájuk kedvét 's nyájasságát,
Az egész Hazánkhoz nagy hajlandóságát,
Monda: ő is Magyar, azért buzgóságát,
Kívánnya mutatni, szíves barátságát.

Hertzegnek magokat 's Hazát malasztyába,
Ajálván, el mentek a' Comædiába,
Bé ültek Lózsiknak¹⁶ második sorába,
Bétsieknek: sau! sau! nem vólt más szájába.

Borjú az uj kaput a' mikép csudállya,
Vagy embernek tettét Majom mint vizsgállya,
Ez is ne tsudállyon, mindent meg nem állya,
Főkép azok; kiknek vagyon verdigállya.

Futter die szain Herren! minnyája mondotta,
Die szain galant, propper, sok ezer vallotta,
E' szókat ezernyi ezer füll hallotta,
De a' nyöstyéni Nem leg inkább szóllotta.

Ezek Magyaroknak az ő szépségétül,
El vóltak ragadva ruhájok fénnétül,
Mint Ætna ég, égtek Vénusnak tüztétül,
Vártak jó Uzsorát ezek erszényétül.

Komédia után mindenik haza ment,
Mert immár az Hóld is Égen vala jó fent,
Le feküdvén, nem egy álmábúl fel serkent,
Mert hintók zörgésse tett alvásba ellent.

A' Cancellárius, más nap üzentette
Érseknek: 's mint illik, ötett kérettette,
Hogy azon urakkal, kik vannak mellette,
Jönne el hozzája, nagyon siettette.

El is mentek mingyárt az ő kérésére,
Szóltak: valamelly hír jönn hirtelenére,
Ollyas ritkán essik Embernek kedvére,
Meg láttyuk, ez sem lesz szájunknak izére.

Nála lévén, mingyárt aztat jelentette,
Hogy első postárúl, Stafetával vette
Királynak Levelét, a' mellyben ki tette
Akarattyát: meg is maradna mellette.

Hogy nincs jól munkálva Ország Diplomája,
A' nevét sem írja soha is alája,
Meg sem engedheti, e' légyen summája,
Pontyai Fejének, Lennének igája.

És hogy tellyességgel mást bé sem is vészen,
Hanem melly mindenben ollyan lesz egészen,
Mind a' Carolinum, vagy hasonló lészen,
Theresiánumhoz mindennémű részen.

¹⁶ A' Komédia házakba négy ött sor karok vannak épülve, ezekbe kamarák vannak munkálva, és így minden kamara Lózsiknak neveztetik.

Király fel tett cséllját leveléből látták,
Meg másolhatatlan szándékát olvasták,
Már Bécsbe héjába várunk; jól mondották,
Viszsza téréseket meg is határozták.

Mint juh nyáj Farkastúl, ha széjt kergettetik,
Vagy Had ellenségtől jól meg verettetik,
Mindenfelé mégyen, a' merre telhetik,
Sok üdő múlik, még ősze férkeszhetik.

A' Deputatio is látott majd nem illy kárt,
Viszsza indult Bécsből, de egy másra nem várt,
Ki jobbra, ki balra, tartá a' Kantár szárt,
Sok míg Budára jött, hazájába is járt.

Sok mulatni magát szaladott Posonyba,
Győrtöt sok vígadott, sok pedig Sopronyba,
Ki vizát halászni készült Komáromba,
Három is nyugodott Pap Ur Esztergomba.

Sok szólt; most van üdöm jószágomba menni,
Feleségem egyszer meg kell tekénten,
Mert ha Quártélyosok ott találnak lenni,
Orálissát Fő Tiszt, tőle fogja venni.

De sok napok után még is érkezének,
Nem edgyütt, hanem tsak hullongva jövének,
Vác, Dorog, szent André úttjain menének,
Két hét múlt, míg Budán ősze férkezének.

Itt az egész világ, kívánta hallani,
Minő Relatiót fog Érsek mondani,
Gondolták, hogy Király szót sem mert szóllani,
Neve a' Diploma alatt fog állani.

Jó vólna, ha vólna, edgyet értő szívünk,
Minnyájunknak szűznek kellene is lennünk,
De ha nem egy úton járó iteletünk,
A' mint hegedülnek, úgy kell tánczba mennünk.

Bé is jöttek immár a' sok musikások,
De mind Alla breve ezeknek vonások,
Piánót hallanak tsapán a' lármások,
A' Király a' Solo, Tuttit húznak mások.

Nincsen soknak kedve menni illyen tánczba,
Sokak is érzették, veszik őket ránczba,
Féltek, ne üllyenek Spilberken a' sántzba,
El óltódott a' tűz, sok kényes virgántzba.

De mi szükség is vólt, olyan úton menni,
Mint a' Piroqvoák¹⁷ olly zajgással lenni,
Faunus, Driadesek, hangján beszélteni,
Jól tudván: Királyunk Atyánk is fog lenni.

Jó két példa beszéd. Hogy: írd fel a' Napot,
A' mellyen meg verni tálalod a' Papot,
És soha előre, ne is nyúzzál Bakot,
Mert már ilyenekért sok ördögöt kapott.

De Muzsám egy Bakot, te is mindég ne nyúzz,
Tudod Tök a' vízen soha tovább nem úsz,
Tsak a' mig meg telik, osztán fenékre tsúsz,
Hadgy békét már nékik, kérlek, más notát húzz.

Énekeld az Haza hogy minden jót érjen,
Minden tagja ennek magához is térjen,
Király akarattya Országéhoz férjen,
Illő, hogy Istentől kiki áldást kérjen.

¹⁷ Piroqvoák Amerikai vad nép.

KILENCZEDIK TZIKKELY.

Ámbár már itten vólt a' Deputatió,
Néhány napok múltak még sem vólt Sessió,
Származott ebből is nem kis Confusió,
Nem tudván, mért halad a' várt Relatió.

Azomba jól történt ennek halasztássa,
Mert minden dolognak úgy van jó folyássa,
Ha elől meg essik annak vizsgálássa,
Minden Részeinek bölcs meg fontolássa.

A' szakács is ételt mig azt meg nem főzi,
Nem talál asztalra, mert rossz vólna gőzi,
Mig az ellenséget vezér meg nem győzi,
Addig a' Borostyánt fejére nem tőzi.

Tudta az Hazának azt sok jeles nagygya,
Hogy ha az Országnak eleibe adgya,
Az Érsek a' dolgot, lesz majd ezer vádgya,
Beszédgyét, lármáját könnyen el sem hadgya.

Ok nélkül tartani fogja fő okának,
Kivánsága szerint, hogy a' Diplomának
Úgy nem folyt a' dolga, mint tecznék szájjának,
Vége hossza nem lesz kiabállásának.

Azért is néhány nap Conferentziára,
Ország Birájának gyűltek szállássára,
Dolgosztak, mind Király, úgy Ország hasznára,
Egybe kapcsolhandó, 's eshendő javára.

Fel vették Hazának a' kötelességét,
Enek mindenekbe az ő tehetségét,
Királyhoz tartozó engedelmességét,
Törvényekben álló néminéműségét.

Szint úgy a' Királynak fontolták hatalmát,
Miként intészheti maga Birodalmát,
Melly számmal veheti törvényes jutalmát,
És szükségben miként nyújhattya óltalmát.

Egy jó lelkű Király többet nem is kíván,
Tsak mennyi törvénybe ki van téve nyilván,
Ha túl akkor menni az adó summáján,
Épitt erőszakon, nem a' maga jussán.

Igaz: nagy ereje, de még is határos;
Mert másképp lehetne az hatalma káros.
Bíró: melly alatt van kereskedő város,
Ha kegyetlen abba; el pusztúl sok Áros.

De még is a' Király lévén Ország Feje,
Haza Törvényinek ez edgyik veleje,
Világi, Egyházi, Rendnek mind ketteje,
Hogy tüle fügjenek, ebből ál ereje.

Isten rendel Királyt, hogy Ország légyen ép,
Ezt annak hatalma tartya fent mindenkép,
Őtet nem tisztelni, rút dolog és nem szép,
A' Király tsak Király, koránt sem festett kép.

De már régen tudták Hazánk Oszlopai,
Kiknek Ország terhét tartják két vállai,
Hogy az Lakosoknak panasza okai
Nem lesznek, sőt jóra fordúlnak dolgai:

Mert a' Fejedelem Attyok kíván lenni,
Hogy el hidgyék, erre hitet is fog tenni,
Ujságot, új szokást, bé nem akar venni,
Mindenek a' régi lábon fognak menni.

Conferentziába így is végezének,
Hogy már most Sessiók folyton folyt lennének,
Azokba Diplomát olyt építtének,
Melly eleget tenne a' Király kedvének.

Ha ezen Diplóma egyszer el készülne,
Új Deputatio megint Bécsbe menne,
Ha egyszer alatta Király neve lenne,
Az Ország fejébe ilyen kérést tenne.

Hogy kérné Felségét egész Ország árra,
A' melly óhajtva vár kegyelmes Urára:
Méltosztatna immár le jönni Budára,
Légyen Jobbágyinak vígasztalássára.

Kivánnya ültetni Királyi székére,
Koronáját tenni fel kenet Fejére,
Hajollyon Orzágnak ezen kérésére,
Árva Jobbágyinak légyen örömére.

Ezen nagy dolgokat midőn így intézték,
Conferentziákba a' fejeket törték,
Staféta jött! szolgák aztat jelenteték
Ország Birájához, azt fel is vezették.

Cancelláriustúl ez levelet hozott,
Melly nagy kívánságot Urakba okozott,
Ujságot hallani, minden kívánczozott,
Soknak vőlt homlokán ráncz, sok sohajtozott.

Az Ország Birája lassan mint olvasta,
Hol mosolygott, hol meg a' fejét csaválta,
Észre vette minden, mivel ezt csinálta,
Hogy az ebbe írott dolgokat csudálta.

Mihent elolvasta, mondá, ez nagy Újság,
Csudálni fogja ezt az itt való Világ,
Már itt tovább nem tart Diætát az Ország,
Pozsonyba fog menni az egész Uraság.

Mert Királynak ímé, e' parantsolattya,
Hogy Pozsonyba magát meg koronáztattya,
Mindent ott végzeni, légyen akarattya,
És ezen szándékát meg sem változtattya.

Tizen ötödike November havának,
Éppen neve napja szent Patrónussának,
Napja lesz esendő koronázássának,
Meg másolhatatlan tárgy e' szándékának.

Ország Bírjátúl, a' mint meg hallották,
Kezeket minnyájan Urak öszve csapták,
Ezen nagy változást felette csudálták,
Mi történt! Mi dolog! minnyájan mondták.

Azért mingyárt más nap Sessió tartatott,
A' Deputatio Bécsbe mért mulatott,
Relatio errül Érsektül adatott,
De hogy semmi sem nyert, az is meg mondatott.

Ennek dolgát Ország már fel sem is vette,
Mivel, a' jött Levél azt el felejtette,
De Érseknek még is köszönetét tette,
Hogy Haza szándékát böltsen el végzette.

Erre az Országnak Bírája fel állott,
Mint szokássa, hangos szavakkal kiáltott,
Tekéntetes Haza! vettem nagy újságot,
Mellyet itt még senki sem hallott, sem látott.

Cancellariusnak vettem a' Levelét,
De hogy ennek értse minden a' velejét,
Ítéző Mester Úr vegye szokott helyét,
Olvassa fenn szóval leg kisebb tizikkelyét.

Palotának állott kellő közepére,
Olvasván esset is minden értéssére,
Hogy Kiraly le nem jön Ország Gyűlléssére,
Koronázássának végben vitelére.

Hanem mind ezeket Pozsonyba rendelte,
Hogy ki ki tudhassa, abba jelentette,
Fontossak okai, azért eztet tette,
Mint kő száll meg is áll ezeknek mellette.

Ezt halván, vala itt igen nagy zendülés,
Zsidó mise vólt e', és nem Ország Gyűlés,
Ki így szólt, ki amúgy: nem vólt edgyesülés,
Kevés vólt, kiben vólt békességes tűrés.

Szóllottak: Pozsonyba mi éppen ném menünk,
Mert ki téríti meg a' mi nagy költségünk;
Nem Pozsony; hanem ez koronázó helyünk,
Országnak közepe Buda, itt van Népünk.

Hogy ezen Zajgásnak egyszer vége legyen,
Kinek kinek dolga itten hasznot tégyen,
A' melyből az Haza, bóldogulást végyen,
Szólt Ország Bírāja fen szóval imigyen;

Hallottuk: a' Király, hogy mit kíván tőlünk,
Ha tsak kiabálunk, így hasznot nem szülünk,
Egész Európa majd mit tart felőlünk,
Ide nem lármáért, de haszonért gyűlünk.

Igaz; hogy e' város közepe Országnak,
Itt öszve van gyűlve színe az Hazának,
Tapsol itten léttén a' szent koronának,
Óhajtná le jöttét maga Királyának.

De ki az! ki ebbe, néki gátlást tehet?
Parancsolattyán túl az Ország sem mehett,
Hogy ezt meg másollya: már kérni sem lehet,
Nincs mit tenni mást; tsak hajtsunk térdet, 's fejet.

Úgy van, hogy valaha, Rákos mezejére,
Jött egész Nemesség Ország Gyűlléssére,
Koronát ott tette Királlya Fejére,
És ott esküdött is Hazánk törvényére.

De hányszor nem ment e' végbe Pozsonyba is,
Hányszor nem végződött ez Fejér Várot is,
Úgy é? koronáztak Királyt Sopronba is,
Sótt még az Hazába, több más helyeken is.

Magnássok Pozsonyba, hogy sokat költenek,
Úgy teczik Budán is kincset nem gyűjtenek,
Kiknek Diurnumok vagyon, úgy tehetnek
Ott is; mint itt tesznek: 's szint annyit ehetnek.

Talám hasznunkra lesz, Király kívánsága,
Tudgyuk, hogy Hazánknek legyen boldogsága,
Azon van, az az ő egész buzgósága,
Ki teczik tettéből, már sok valósága.

Figyelmeztvén ki ki fontos beszédgyére,
Más szándék érkezett minnyájok szívére,
Fel áltak minnyájan, 's így szóltak végtére,
Mindent tészünk kedves Királyunk kedvére.

Ezekre tovább is, így folytatta szavát,
Ha így van a' dolog; tehát új Diplomát
Építtünk, és tegyük mi hasonló munkát
A' Carolinumhoz: 's éppen nem más formát.

Külömbözőt Király bé sem is fog venni,
Második Táblának kell e' munkát tenni,
Azon kell hát ennek kézzel lábbal lenni,
Hogy hamar kész legyen, 's nem rák lábon menni.

De itten is esset egy kevés koczódás,
És nem másbúl áradt ezen Czivakodás,
Első Tábla mondván, a' Sessio tartás
Hogy ne lenne mixta, ellenzé ezt a' más.

De mivel az idő igen rövid vala,
Holnap, holnap után, mint szél vész szalada,
Egy nap a' más után mindenkor halada,
És így igen kevés idő fent marada.

Végtére minnyájan azon meg edgyeztek,
Hogy mixta Sessiók legyenek, végzetek,
A' kik a' Diplomát munkállyák, rendeltek,
Dolgoztak is ezek, 's éppen nem heverték.

E' reménység felett hamar el is készült,
Edgy szép iffiú Gróff ezzel póstára ült,
Francofurtumba mint Pegasus úgy repült,
Ezt nem tette volna öreg Úr, 's meg őszült.

Ez el ment; és nékem most időm szollani
Vagyon, 's mi szívemen van, azt ki mondani,
Nem lehet mellyembe aztat szorítani,
Félek: meg találna a' Súlyya fojtani.

Tudgyuk: Bécsbe lévén azon nagy követség,
Hogy azzal sok Gróff vólt, Báró, sok Nemesség
Dítsirte is őket egész Bécsi kösség,
Mivel fénylet rajtok sok magyar ékesség.

Sokan azok közül jöven Dietára,
Szert tettek, az igaz, 's szép magyar ruhára,
Bár ért is beretva gyakran orczájára
Soknak: de gondgya vólt, még is bajússzára,

Mert látta, hogy Budán azt ki ki neveli,
Azt kinek nem is vólt, már az is pederi,
Mivel a' Nemzetnek evvel kedvét leli,
Mert ez tulajdona, 's nem másért viseli.

Azért hát Bécsbe is mind bajússzal indúlt,
Látván őket, vérem egészszen fel posdúlt,
Örömtúl a' szívem rebdeset 's vólt vídúlt;
De hogy vissza jöttek, majd hogy el nem ájúlt.

Mert a' mint tekinték sokaknak szájára,
Néztem orra alatt bajúsz kopaszára,
Forrt a' méreg bennem, 's mondám utóllýára,
Valamit kellene vetni tarlójára.

Ki így cselekeszik, mondhatom, hogy ész e!
Mindenkor változni, szívébe is kész e!
Különös szépséget, ölt magára 's tész e!
Ollyat mind Tehénnek, az hatrúlsó része.

Nem Hazafi, korcs a' ki így cselekedett,
Idegen Vérrel a' vére keveredett,
Annya paplannyátúl más is melegedett,
Panádlin¹⁸ nem magyar étken nevedett.

Más az; bajúsz nélkül a' ki járt szüntelen,
Tovább is úgy járhat, 's maradhat esztelen,
De melly már viselte, 's változik hirtelen,
A' tanács adássa ilyennek képtelen.

Vagy tart, hogy bajússzal majd őt nem szereti
A' szép Nem: és ha azt csókjával érteti,
Meg szúrja, a' mellyért őtet ez meg veti,
Még pirongatással végtére illeti.

De már ez helyes ok, 's illy az igaz Magyar,
Keresztény is, mivel szeretni is akar,
Magasztallyad nevét Bordélyba lakó kar,
Mert látod kedvedért mit nem tesz ezen Tar.

Földim! vagy van, vagy nincs hitves Feleséged?
Ha van! bajúszodért, hidd el, nem ellenséged,
Sőt ha Magyar; azzal jobban szeret téged,
Tekincs az Hazába, lesz sok példád néked.

Ha mátkás vagy, 's magyar Leányt kívánsz venni,
Tsak bizonyos légyen, hogy Férje fogsz lenni,
Nem fogja engedni, bajúszod le tenni,
Ollyannal nem kíván még tánczba is menni.

De mért? azért mivel ő Attyafisága,
Attya, Bátya, Ötse, minden rokonysága,
Bajúszt visel, körül lévő szomszédsága,
A' szemnek pediglen ez tulajdonsága;

Hogy ha az emberen mindenkor edgyett lát,
Aztat meg nem látván, véli, lát már hibát,
Bajúsz le tétele ejt orczán olly csudát,
Melly a' szemnek mutat fertelmest 's rút butát.

Ha pedig Vad Nimfa, a' kit Te szeretel,
Érte bajúszodat le teszed, vétkezel;
Ne hidd kopasz szádért, hogy szívébe leszel,
Hanem aranyiddal ennél mindent teszel.

¹⁸ Panádlí Zsemlye bélből főzetett Pép.

A' Vérbe Természet ólt hazafiságot,
Haza szeretetet, 's több tulajdonságot,
És tsak olly Magyar szív érhet korcsosságot,
Mellynek Attya ágya kapott sógorságot.

Minden Nemzet kivált szereti Nemzetét,
Idegennek fel sem veszi öltözetét,
Nem erőltetheti arra természetét,
Örvend, hogy az Isten el nem vette esztét.

Az egész világon híres mi Nemzetünk,
Minden szemnek tetszik a' mi öltözetünk,
Hajunkkal, bajússzal való viseletünk,
Szép színbe is vagyunk, mert igen jó Egünk.

De mégis, fájdalom! melly nagy sokasága
Az abajdoczoknak, kiknek bolondsága
Nem szűnik: 's előttök Hazának Fisága
Meg holt, de módiknak él nálok Ujsága.

Gondollya sok Bécsbe, ha bajússzal menne,
Tsak kétség esésre azzal ottan lenne,
Hazánk köntössébe ha ott meg jelenne,
Ezzel a' Dámáknál figurát nem tenne.

De tsak korcs Magyarnak van illy ítélete,
A' kinek Honcz Jirgtúl vagyon eredete,
Ennek az Hazához olly nagy szeretete,
Mint a' kalmároknál rossz pénznek kelete.

Szemmel láttam én sok külső Aszszonyokat,
Kik szívből szerették a' Magyar Urakat,
Örömet pedrették sűgár bajússzokat,
Csudálták, jól fel vont Magyar Nadrágjokat.

Méltán is, mert itten, Gavalér formáját,
Ki látták testének, minden porczikáját,
Csudálták hát a' sok sujtásnak czipráját,
Szabónak erre tett tsínos szép munkáját.

Olly Magyar, ki vassal haját bodorította,
Kalpagot fel nem tesz, hony alá fordította,
Bár Magyar Nadrággal a' testét borította,
De ahoz gombokkal nem szíjjal szorította;

Illy is mint fent írtak, éppen olly szép Alak,
Nemzetünk szemettye leg utolsó salak,
Bár ne kerítenék Hazánkba ezt falak,
Ennek meg a' férgek, vagy a' fene vadak.

Ó Nap! Sugáridat illyenek testére
Ne terjeszd, ne ereszd sekélyes szívére,
Nem lehet ezeknek már segítségére,
Vakok: nem nézhetnek sűgarid fénnnyére,

E' vólt, melyet szívem únszollott mondani,
A' Magyar Hazának elibe nyujtani,
Ó! vajha lehetne őket gyógyítani,
Bódúlt fejeiket helyre állítani.

A' Dunának hídgyán dél után állottam,
Hazánk dolgairúl egy Úrral szóllottam,
A' Gróff meg jött vólna, tőle mint hallottam,
Szint akkor véle ott öszve találkosztam.

Azért mingyárt más nap tartattatott ülés,
De már arrúl éppen nem tétetett kérdés,
Hogy Pozsonyba lesz e' ezentúl a' Gyűlés,
Mert változhatalan e' Királyi végzés.

Országnak ékessen a' Gróff elő adta,
Francofurti úttját miképpen folytatta,
Ötet melly szívessen a' Király fogadta,
Neve is Diplomán légyen, meg mutatta.

Meg ígerte, úgy mond: hogy a' szabadságot,
Szokásokat, Törvényt, mint fő bódogságot,
Mind meg erősíti, nem hoz bé újságot,
Kiáltot is erre, ki ki sok vivátot.

Az Ország Bírāja fel ált, eztet szólván,
Tekéntetes Haza! már mi itten Budán
Többé nem járhattunk Ország dolga után,
Tanácslom, indúllyunk Pozsonyba szaporán.

Szent Koronánknak is fel kellett menni,
A' két Méltóságnak mellette kell lenni,
Kik annak őrzői; szükség is fel venni,
Hogy fegyveres Népet melléje kell tenni.

Hogy ha az Országnak teczik, tám jó lészen,
Ha Nándor Ispányi Bandérium készen
Tarttya magát; bár nem mégyen el egészen;
Tizen hat, tizen nyóltz itt eleget téssen.

Jó lesz! jó lesz! egész Ország fel kiáltott,
Minden útnak készült, és sok ahoz látott,
Hogy pénzt kereshessen, sok zálogot váltott,
Mellyet itt, és Pesten 's ó Budán be mártott.

Hanem a' két város az Urakat szánta,
Mert jó szürettyek vólt, hogy vége lett bánta,
Kalmár az ausztizglit egész öllel hánta
Urak asztalára; sok itt kardott ránta;

Mivel olly goromba, 's nem tud betsületet,
Nem ad Nagy Uraknak illő tiszteletet,
Tám vak, hogy nem láttya, a' nagy készületet,
Pozsonyba kell menni, nem tesz ítéletet.

Hogy az Ország ottan most nőttön nő,
Nem az Ausztziglikon, de fejek ebbe fő,
Illy bagatellákra nincsen itten idő,
Tudgya; hogy Fársángra majd ki ki meg le jó.

Nem jött egy nagy Úr is azért Diætára,
Hogy kalmár, Rác, Zsidó futkosson házára,
Török, Tatár talám nem jött még nyakára,
Várhat mindenike a' maga sorára.

Már most Pesten, Budán, minden izgott, mozgott,
Hintók, Társzekerek körül frissen forgott,
Adott a' Pozsonyi út ezeknek dolgot,
A' melly rest szolga vólt, mindenike morgott.

Minden kocsis kente szekere tengelyét,
Laib Huszár kötöszte nyergéhez kengyelét,
A' szakács el rakta castróllját, vendelyét,
Konyha Lány meg lugzá útra két pendelyét.

Bagazsiát rakták a' Tár szekerekre,
Bízták az Udvari meg hitt Legényekre,
Rá is parancsoltak keménnyen fejekre,
Vigyázzanak, 's gondgyok légyen mindenekre.

Engemet egy nagy Gróff az utzán meg látott,
Jóseph gazda hallya! reám így kiáltott,
Ez olly Ur, kit Isten szép értékkel áldott,
És ki életében gyermeknek sem ártott.

Szóllot: Földi! hát ked hogy mégyen Pozsonyba?
Tudom, nincsen lova; ez semmi azomba,
Kösse ked holmiját öszve tsak egy lombba,
E' Bagazsiámmal lehet egy halomba.

Maga meg fel ülhet azon szekerekre,
Mellyben magam leszek, 's vigyázhatt holmimre,
Ne is légyen gondgya iszomra eszemre,
Mert ebbe ked dolgát bízom emberemre.

Szállásomon kérem, légyen jó hajnalkor,
Meg fogok indulni már három Órakor,
Majd hívesbe megyünk, ha indulunk jókor,
Harmat miat nem is leszen nagy por akkor.

Régi jó Uramnak ezen nagy malasztyát
Meg köszöntem, 's mondtam, hogy parancsolattyát
Bé tölteni fogom, szentül akarattyát,
Késleltetni nem is fogom indulattyát.

E' Gróff kegyessége vala szám izére,
Mivel hogy juttatott ezen szerencsére,
Tudom, más fel nem vett vólna szekérére,
Haza mentem vólna Isten mezejére.

Meg is jelentem a' parancsolt Órára,
A' Gróff mingyárt fel űlt, maga Hintójára,
Fel kaptam itt én is hátrulsó bakjára,
És végig feküdtem a' Párna zsákjára.

A' mint meg indúltunk, véltem, elsők vagyunk,
Többi szekereket hogy mi hátra hagyunk,
És a' Hintók között a' mi kerék agyunk
Meg nem akad, mellyért mi hátra maradgyunk.

Azomba útzákon nagy vólt a' tolódás,
Mivel mindenektől esset az indulás,
Esvén kerekekkel sok öszve akadás.
Esset is sok törés, 's hámokba szakadás.

A' Postiliónak Hi! Hot! kiáltottak,
Nem mentek, hanem mint madár úgy szállottak,
Hat lovas kocsisok, bakon fel állottak,
Utát nem adókra ostorral csapkodtak.

A' Gróffnak hat erős, szép mogyoró Peje,
Rázván bokkrétáját mindeniknek feje,
A' sok abraktúl is lévén jó ereje,
Úgy mentek, hogy lettünk minnyájok eleje.

Mivel a' szekerek sebessen menének,
Nagy szárazság lévén, olly nagy port ütének,
Hogy sűgárit látni, a' szép nap fénnyének
Nem vólt mód; tartá ezt sok ég fellegének.

Izraëlnek majd illy vala utazássa,
A' setét pusztákon lévén vándorlássá,
De tüzes oszlopnak világosítassa,
Tette; hogy czéllyokhoz lehetett jutássa.

Az égből a' Manna eledelekre hűlt,
De itt a' nagy portúl, az ember majd meg fűlt,
Tüzes oszlop helyet tsak egy gyertya sem gyűlt,
Bakrúl sok le hűlván, a' földön végig nyűlt.

Izraëlnek Fűrjek vóltak Táborába,
Sok mondá; tsak éjünk Pozsony várossába,
Részünk lészen minden étkeknek javába,
Bíztattam: nem Galamb, Tűzok szál szájába.

A' Napnak forgássa jutván már délére,
A' ki Fogadóba, legelső bé ére,
A' vala szerencsés, mert szobát is kére,
De ennek 's ételnek nem ólcsó vólt bére.

Mivel hogy sebessen a' Gróffunk hajtattott,
Minden Fogadóba hamar bé juthattott,
Hamarébb is, mind a' többi indulhattott,
Jókor ejtszakára megint meg szállhattott.

A' melly Fogadóba száltunk éjtszakára,
Már ott rá akadtunk a' Bagazsiára,
Minden rendin mene parancsolattyára,
Mert kegyes Úr; hajlik cseléd a' szavára.

Én szemmel tartottam a' Tár szekereket,
Hogy meg ne lophassa valaki ezeket,
Vagy is ki ne húzza a' tengely szegeket,
Leg inkább vizsgáltam a' Láda pléheket.

Egy jó himlős görtsös vala a' Fegyverem,
Gondoltam, meg kenem, 's ugyan jól meg verem
A' Tolvajt: bár légyen esmérős emberem,
Tudtam, hogy a' Grófftúl ditséretem nyerem.

Hogy így gondolkodtam, egy rongyos Németet
Láttam Dorogon: hogy ez a' szekereket
Nézi, és késével vág már köteleket;
Szóltam; most fel adom a' végső kenetet.

Erre görcsösömmel válla köszö meg intém,
Hogy én is itt vagyok, néki meg jelentém;
Orrára is bukkot, a' mint meg legygyentém,
Kelly fel kedves sógrom, már magát is mentém.

A' Gróff mind ezeket látta, és nevetett,
De hogy jól vigyázok nyertem ditséretet,
A' sok Aubé után, láttuk a' Németet,
Hogy nyakába vette a' füzes bereket.

Az után mindenüt szerentséssen mentünk,
Gróff gratiájából jól ittunk, 's jól ettünk;
A' hol meg szállotunk kedvünkre pihentünk,
Negyed nap estvére Pozsonyba termettünk.

TIZEDIK TZIKKELY.

A Gróff Francofurtba a' meddig mulatott,
Azon idő alatt ülés nem tartatott,
A' Gavaléroktól Buda únattatott,
Multság kevés vólt, dolgok sem adatott.

Fortunánál¹⁹ a' mint ők Piliárdoztak,
Végezven le ültek 's azon panaszkodtak,
Hogy hoszszú üdejek igen únatkoztak,
Tehát mit tegyenek, arrúl tanácskoztak.

Egy mondá: minden nap mennyünk paripázni,
A' más szólt: Tokokat jobb lészen halászni,
Harmadik: leg szebb lesz, Tavakon kacsázni,
Egy Gróff szólt: minnyájan mennyünk mi vadászni.

Brávo: kiáltottak, rá áltak szavára,
De mikor? kérdeszték, 's kinek határára,
A' hol akadhatnánk vadaknak számára,
Szóll a' Gróff: tsak mennyünk a' Vértés allyára.²⁰

Indúllunk szombaton, vasárnap ott leszünk,
De itt az a' kérdés, hogy ottan mit eszünk,
Mert ott enni valót még pénzen sem veszünk,
Ha tsak jó előre rendelést nem teszünk.

De ezen kérdésnek itt hamar vége lett,
Szólt kiki, hogy minden egy konyha szekeret
Vigyen el magával, erre mindent tehet,
Ezen gondolatnál jobb egy sem is lehet.

Gavalérok száma állot tizenhatbúl,
Gróffok, Bárók, és Fő nemes Iffiakbúl,
Deli szép termetű, ékes virgantzakbúl,
Kik a' medvével-is bírhatnak ollyakbúl.

Ezek Lisztet, Borsót, Lencsét, szalonnákat,
Vajat, Tojássokat, sót, füstölt sunkákat,
Lúdakat, Tsibéket, Réczéket, Pulykákat,
Kávéval, Tzukkorral meg töltött ládákat

Rakatták a' magok konyha kocsijára,
De főkép kiáltott kiki szolgájára,
Hogy nagy gondgya légyen boros hordójára,
Tokai borral tölt számos Butellára.

¹⁹ Fortuna a' Budai várba, egy nagy Vendég fogadó, a' mellyben szép kávé Ház is Piliárdal vagyon.

²⁰ Vertes Nemes Fejér Vármegyében vagyon, hegyekbúl és Erdőkbúl áll Gróff Eszterháziak jószága leg inkább.

Vólt itt Silvórium, vólt itten Rozólis,
Vólt Czitrony, és mindenféle Fűszerszám is,
Rizskása, Olasz sajt, sváb apró Dara is,
Mondhatnám, hogy tám vólt itten madár Téj is.

Port, srétet golyobist, mázsa számra vették,
Sok vólt, a' tűztúl is, mivel ezt féltették,
Külön Tár szekérre vigyázással tették,
Stuttzokat, Flintákat a' Lovászok vitték.

Minden Gavalérnak vólt kétt Paripája,
Jáger, két Lovassza, és egy Laib Huszárja,
Elsőre vólt bízva a' bagazsiája,
Készen vólt négy szakács, négy Gróffnak szolgája.

Szólla egy Gavalér: Urak! igaz 's való,
Hogy jól fel készültünk az nem tagadható,
De a' vadászatra Agár kell, és Kopó,
Szükség pedig, hogy a' mindenik légyen jó.

Kiknek vannak tehát, jó 's híres kopói?
Kik öznek szarvasnak egyaránt hajtói
Legyenek: Medvéknek, Vadkan állítói,
Agarak, Nyúlaknak, 's Rókák el kapói.

Egy mondá: én nékem hat olly kopóm vagyon,
Hogy ha el nem lövik nyúlat, hajtya agyon,
Az Özet, vagy Szarvast, mind szárazon, fagyon,
Egy aránt lógattyák, valamint lágy Havon.

Más szólt: a' Tiszán túl lévén Quartélyomba,
Vadásztam sok tilos erdőt allattomba,
Gombasson²¹ Avasba²² itt nem tilalomba,
Özet, Nyúlat, Rókát, lőttem egy halomba.

Mármarosba innét által tétettettem,
Nincs száma, a' mennyi vadat itt ejtettem;
Szarvast, kant, vad kecskét sokat le fektettem,
Medvéknek bőrivél ágyam terítetttem.

Nem egyszer hágtam fel a' Pap asztagjára,²³
Hát hányszor nem mentem Jódí Magurára,²⁴
Onnat le siettem a' Czibles allyára,²⁵
Hogy ott akadhassak vad kecskék nyájára.

²¹ Szathmár Vármegyében vagyon egy Gombas nevezetű, sok vaddal bővelkedő nagy Erdő.

²² Ugyan ottan egy Avas nevű Processusban sok vad vagyon, Oláhságbúl áll ezen járás.

²³ Marmaros Vármegyében vagyon gyönyörű gömbölyű nagy hegy, Tétső mező varosának ellenébe, ezt nevezik Pap asztagjának.

²⁴ Ugyan ebbe Vármegyébe a' felső járásba vagyon mind Jód falu, mind a' Magura hegy: Ebbe Nemes Vármegyébe minden féle vad sok vagyon.

²⁵ Czibles Erdély Országi Hegy; Marmaros Vármegye határoz ezzel; itten sok vad kecskék vannak.

A' Kornétet, Petroszt, egyaránt meg jártam,²⁶
Állásomba itten a' Medvékre vártam,
Ruszka Polyánának, Grebennyén is áltam,²⁷
Itten egy vad Pávát egy fenyűn meg láttam.²⁸

Vigyázó madár ez, vigyáz életére,
Leg kisebb mozgást is fel vészen szemére,
A' mint hozzá lőttem, még is szerencsére
Le zuhant e' magos fenyű fa tövére.

Olly kopóim vóltak ezen Vármegyébe,
Hogy a' Medvéknek is állottak szemébe,
Vóltak bár melly vadnak ezek kergettébe,
Puskásnak hajtották aztat elejébe.

Ezek fajtájából vagyon még nálam hat,
Ha teczik, Petzérem ezekkel ballaghat,
Tudom eleikbe hogy egy kutya sem hat,
Az egész Hazánkba nincs illy kopó fajzat.

Szólt más: három kuplit Lengyel Országából
Kaptam én; Radzivil, Hertzeg udvarából,
Szálkások; kerültek mind Kurlandiából,
Ott való Hertzegnek ebei fájából.

Tudom; hogy ezek is magokért ki tesznek,
Mert akár melly vadat fel üttnek, 's fel vesznek,
Hajtyák, mig lövéstől ezek el nem vesznek,
Sokat el is fogván, maguk is meg esznek.

Mondották: tizen nyoltz kopó elég lészen,
Ennyi, mint ötven rossz, sokkal többet téssen,
Kutyáknak Bárány láb, zab liszt, van már készen,
Így minden készület meg van már egészszen.

Dehogy van! egy Úr szólt, ez még mind nem elég
Mert a' Vértés mellet van mingyárt nagy térség
Sok mocsáros helyek, nádas Rekettyeség,
Csátés, és zsombékos, el terjedő Rétség.

Rókák, és Farkasok ezeket szeretik,
Ha egyszer magokat ezekbe vehetik,
Ritkán essik, őket, hogy ki kergethetik,
Hogy bé ne fussanak, rendelés tétik.

Mi nekünk is tehát rendelést kell tenni,
Vélünk három poráz Agárnak kell lenni,
Ezekkel az erdő szélekre kell menni,
És kies dombokon állásokot venni.

²⁶ Kornét, és Petrosz, két nagy hegyek ugyan Marmarosba.

²⁷ Ruszka Polyána ugyan ott orosz falu, Gróff Teleki Familiának öröke, ennek határiba vagyon Grebeny nevű magos hegy, a' mellynek a' Teteje fősű formát mutat.

²⁸ Marmaros Vármegyébe nevezik a' nagy süket Fajdokat vad Páváknak.

Hogy ha Rókát, Farkast kopók az erdőbe
Találnak hajtani, ki kapna mezőbe,
Ezt mingyárt Agarak vehessék űzőbe,
Ne engedgyék bújni, a' Nádas sűrőbe.

Szolt egy: udvaromba vagy három Agár,
Minap küldé őket Moldvából egy Bojár,
A' neve ezeknek Fáta, Ficsor, Hajdár,
Csuda: mind hármának hátrúlsó lába szár.

Fülök mind Vislának, nagyok le tsüggenek,
Farkok hosszú görbék mint kard le függenek,
Ezek hosszú szőrrel végig bé nőttenek,
Többi szőrök aprók, mint bársony fénylenek.

Egy szürke, más feje, harmadik fekete,
Haragos, és tüzes ezek tekintete,
Múlt nyáron negyven hat Rókának élete
Fogyott el általok, ment egy sem lelete.

Más mondá: nem régen, én is hármat vettem,
Meg vallom, nehezen szert rájuk tettem,
Négy általag hosszú borokkal fizettem
Árokat: örültem, hogy így meg-ejhettem.

Ukrainából őket hozta ki egy Schlachta²⁹
Egy Tatár Mursától, mondá, hogy ő kapta,³⁰
Ditsérte, de pénzért adni nem akarta,
Borokat vett tőlem, 's borért ide adta.

Esküdött, hogy vélek már sok Farkasokat
Fogatott; nyúlakra tartana másokat,
Agarokat én még ilyen fogasokat
Nem láttam; majd tesznek ezek kapásokat.

Mind a' három szálcás, egynek neve Hancsár,
Ordas ez: a' másik fekete mint bogár,
E' Drák: nyöstyén Firka, olly könnyű mint madár
Visel mind a' hárma örvöt, mellyen van zár.

Szólla ezek után még itt egy Gavalér,
Már Agaratokra több ditséret nem fér,
Három Agarammal, mind a' hat fel nem ér,
Tudom fajtajokból majd minnyájakat kér.

Edgyik Tigris szőrű, e' nevet is visel,
Másnak Soló neve, ennek meg is felel,
Mert ez hét, nyolcz nyulat, ver maga hamar el,
Fejér; két pofája festet piros jeggyel;

²⁹ Ukraina Lengyel Országnak edgyik része, Tatár Ország szélén a' Fekete Tenger felé.

³⁰ Mursa, Tatár Urat, vagy is Nemesset téssen.

A' harmadik Dafne, sas köröm van lábán,
Nyöstény ez, olly tarka, mint a' habos márvány,
Karmolássok vannak a' két lapoczkáján,
Héjuszt fogott minap Vissegrád vár táján.

Generális Báttám Oláh Országából
Hosza; származása van Natoliából,
Onnat való Basát, úzvén Kladovából,
Lovászsza húszta ki ennek Quartélyából.

Ezek hogy így folytak, egy Úr meg sajdított,
Háttal álván hozzá, magához fordított,
Jöjjön ked vadászni, Földi! így szóllított,
Hivása Urak köszt, nagy katzajt indított.

Katzajokra mondám: az Urak nevetnek,
De hidgyék, nincs száma, nyúlaknak, özeknek,
Mennyinek lett vége Puskámtúl élteknek,
Szarvasok, Vad kanok, Medvek el ejteknek.

Sok Farkasnak bőrit húztam én rámára,
Meg lövött Rókákat ki venné pennára,
Számoknak mondhatom nincsen is határa,
Szekerekkel hordtam Rosnyóra vásárra.

Sokat vadásztam én Mátrának hegyeit,
Diós Győri Biknek setét mély völgyeit,
Bakony erdejének sok sűrő Tölgyeit,
Fatranak, Tatranak, kösziklás Fenyveit.

Szólla egy Gróff: meg is üté jobb vállamat,
Mondá: hogy el hiszi én minden szavamat,
Úllyek kotsijára, bízzam rá magamat,
Véle ne sajnállyam meg tenni útam.

Jó Puskát, golyobist, port, srétet adattatt,
Tüznél, vagy Sátorba magával hálattatt,
A' Hajtásokban is melléje állattatt,
Étellet, itallal, mindenütt tartattatt.

Meg hajtva mondtam: hogy akarattyára
Rá hajlok, el menek parancsolattyára,
De a' kiknek vóltam elébb katzajjára,
Kivántam, hogy Medve jönne minnyájára.

Korán minden Petzér meg fuvá a' kürtött,
Kopóra, Agárra kiáltott, süvöltött,
Ezek Ordítassa Urakat fel költött,
Mingyárt mindenike vadász ruhát öltött.

A' kopók párossan hányattak szvorkára³¹
Három agárt fűzött Huszár pórázzára,
Vigyázott, hogy lova ezeknek lábára
Ne hágjon: akasztott korbátsot vállára.

Elöl a' Peczérek mentek a' kopókkal,
Kövezték Agarak a' Laib Huszárokkal,
Utánok a' kocsik többi Jágerokkal,
Én is Gróff szekeren el mentem azokkal.

Még a' Gavalérok csak akkor készültek,
Fölöstökömmözni kávéhoz le ültek,
Három fertály ötre vólt, hogy öszve gyűltek,
Pontba ötöt ütvén, paripákra ültek.

Víg kedvel, 's jádzodva ezek meg indúltak,
Még Mókust sem láttak, már is vadak húltak,
Vadász kesseikhez itt is hozzá nyúltak,
Ezekkel Medvéket, vad Kanokat szúrtak.

Szombaton indulván, vasárnap Déllére
Érkesztünk a' Vértes erdő közepére,
A' Gavaléroknak vártunk seregére,
Ez is szerencsésen hamar ide ére.

Van itten egy kerék, Parlag forma szép Tér,
Mondák; ezen helyen mi mindenünk meg fér,
Sátorok, Paripák, ebek, konyha szekér,
Erdővel kerített, bennünket szél sem ér.

Minden szekerekből egy sort formáltattak,
Ezeknek bal szárnyán, kötelek vonattak,
Melléjek Paripák rendel állítottak,
Mivel kötve vóltak, el sem szaladhattak.

Konyha kocsik után vólt a' második sor,
Ezen vonatott ki négy szép és nagy sátor,
Jobbrúl gödröt ástak, ebbe vólt mind a' bor,
Mind úgy tűnt e' szembe, mint egy hadi Tábor.

Hátrúl szakácsoknak, hantbúl építették,
Tűz padot, a' mellyet körül kerítették
Fiatal tölgyekkel, már nem is félhettek
Széltül hozó portúl, itt bátran főzhettek.

Az erdőnek szélén, Petzérek Gunyhókat
Csinálván; el zárták, Agarát, 's kopókat,
Adhassák is nekik az enni valókat,
Nyárfábúl véstek ki jó széles valókat.

³¹ A' kopó lánczok neveztetnek Jagerossan szvorkáknak.

Sátorokhoz közel vólt egy kőszikla Hegy,
Meredek, mellyre is senki rá fel nem megy,
Tövén; mint egy ajtó, láttzatott olyan jegy,
Szólt a' Gróff, mi lesz a'; Földi nézd meg, eredgy.

Parancsolattyára leg ottan siettem,
Oda érvén, mingyárt meg is sejdítetttem,
Hogy ez ajtó légyen, a' Grófnak intettem,
Míg el jött; meg nyitám, egybe bent is lettem.

Sziklábúl ki vágva vólt itt egy szobácska,
Kőbül munkált asztal, olyan nyoszolyátska,
Szegetben egy belől fülő kis kályhácska,
A' hol a' füst ki ment, ódalt vólt nyíláska.

A' falon ki vágva láttunk Feszületet,
Remete Pál képét, és halál fejeket,
Ezekről a' Gróffal tettünk ítéletet,
Hogy a' ki itt lakott, Remete lehetett.

Egy kis ablak is vólt a' jobb fala mellett,
Ki bé ment, mindennek meg hajlani kellett,
Magos ajtót vágni, itten ki sem tellet,
Hallottuk; múlt télen itt egy Farkas ellet.

A' sok Gavalérok, mind ide jövének,
Minden szöget lyukat öszve nézegének,
Itt háltni kívántak, hogy ha el férnének,
De lehetetlen vólt; ebbe edgyezének:

Hogy e' szobátskába a' port bé tehetik,
Sem tűztűl, sem víztűl, azt itt nem félthetik,
Le tétele ennek jobban sem eshetik,
E' helynek más hasznát ők úgy sem vehetik.

A' poros tonnákat mingyárt bé is vitték,
A' Jágerek sorba szépen helyheztették,
Ablakját bé dugták, ajtaját bé tették,
Rekeszére egy Gróf lakattyát vetették.

Vetvén szemeimet a' földnek színére,
Találtam én itten egy szűk ösvénykére,
Menvén rajta, éppen nem vitt e' meszszeré,
Hanem egy gyönyörű kút forrás fejére.

Ezt is a' Remete, mondtam, építette,
Faragott kövekkel körül kerítette,
Szép Terepék Hársfa árnyékszott felette,
Ide nem más, tsak ő e' szép fát ültette.

Aretúza talám, itten vízzé nem vált,
Sem Narcissus itten nem szenvedett halált,
Najadesek közül itt egy sem is munkált,
Nem más, tsak ő, ezen kút forrásra talált.

Sziklák hasadékja közül vólt forrása,
Gyöngy forma cseppeket hányt fel buzogássa,
Kövitseken csörgött ennek ki folyássa,
A' kristály poháron ált vert izzadássa.

Reá akadtunk itt ivó kanálára,
Meczve vólt tengeri Csiga formájára,
Tisza fa vólt: nézvén több más czifrájára,
Néztem reá meczett, Noë Bárkájára.

Ittunk e' kanállal, forrást körül áltuk,
Ki ki, hogy még igyon, mi egymást kínáltuk,
Friss is, jó is lévén, e' víz, hasznát láttuk,
Mert meg könnyebbedtünk, minnyájan találtuk.

E' kőszikla Hegynek mentem jobb részére,
Néztem Torony forma, sok magos szirtyére,
Akadott itt szemem sólymoknak fészkére,
Bántam, nem mászhatván Fiok ki szettére.

Innet is el menvén, nem meszsze haladtam,
Egy mély, sűrő, setét völgybe bé ballagtam,
Itten mit láthatnék, meg áltam, halgattam,
Víz zúgást hallottam, de mást nem láthattam.

Kellemetes vólt e', nem sérté fületem,
Vize látására gerjeszté kedvemet,
Kivántam folyássán legelni szememet,
És örvendeztetni rajta a' szívemet.

Oda érvén néztem mind a' két partyára,
Hol vad szöllő, Málna, egy másnak hátára,
Öszve folytak, szeder, komló, fák gallyára;
Szép zöld színt vetettek, e' víznek habjára.

Gondoltam, Diánna, sok szép Leányival
E' helyen vadászott, fürdött nimfáival,
Itt szaggattatta el önnön kutyáival
Acteont, és vérit fedi árnyékival.

Mert a' piros Málnák, képzelődéssembe,
Mint annyi vér cseppek öttlöttek szemembe,
Csontokat is látván itten egy verembe,
Meg erősítettem vélekedéssembe.

Azomba Pásztorok ide érkezének,
Kértem: ezen csontok mit jelentenének?
Feleltek: Farkasok tavally meg evének
Itten két tehenet, 's azoké lennének.

Lepény halak ezen vízbe jádzodosztak,
A' kövi halacskák ebbe ugrándosztak,
Pisztrángok sebessen úztak ficzkándosztak,
Szajkók, Rigók, Zsolnák fákon kiáltosztak.

E' Sivatag völgybe nagyot kurjantottam,
A' Gavalérokat ide kiáltottam,
El jövőn, nevettek, hogy jót kondítottam,
Mondák, mint Oroszlány, ollyat ordítottam.

Teczet nékik e' hely, főkép a' halacskák,
Bánták; nem volnának ő vélek hálócskák,
Avagy Pisztrángokat fogó kis horgocskák,
Mondták: itt nem fogunk, bár hánnyunk varsácskát.

Ezt halván, kiálték itten a' szolgálkra,
Frissen tsak Legények, ásókra, kapákra,
Ássunk fel hantokat; rakjuk egy rakásra,
Hordgyunk köveket is, tegyük azt egymásra.

Ezekkel a' folyót keresztül gátoltam,
El folyt vize, és már bokám sem mártottam,
Mingyárt is százakként kézzel fel markoltam
Kövi halacskákat, 's Uraknak nyujtottam.

Ezt látván, mindenik ide tolakodott,
Ki Pisztrángot, ki meg Lepény halat fogott,
Látván halak száma sokra szaporodott,
Mivel már sok szolga vélek meg rakodott;

Hirtelen a' gátat ketté szakítottam,
Jött sebessen a' víz, magam ki ugrottam,
Térdig mind meg ásztak, én haza futottam
De ezzel nagy katzajt, 's tréfát indítottam.

Minnyájan vizessen a' tanyán termettek,
Nevetkezve mondták, miként meg ijedtek;
Egy szempillantásba mivel vízbe lettek,
Mikor észre vették, már ásztak, fördöttek.

Most minden Gavalér, engem meg szeretett,
Hogy így bántam vélek, nyertem ditséretet;
Kértek ezután is töltsen bé kedveket,
Tegyek mulatságot, 's több tréfát illyeket.

Erre vacsorálni ültek az asztalhoz,
Nevetve mondták: ma az halászathoz
Láttunk; lássunk holnap már a' vadászathoz,
Ott is juttat Földink majd új mulatsághoz.

A' mig vatsoráltak, két erdő kerülő
Véletlen érkezvén, puskás vólt mind kettő,
Tudták, miként fekszik ezen egész erdő,
Vad hol tartózkodik, ha hajtyák, honnan jő.

Azért mind a' kettőt itten marasztották,
Előre is mingyárt meg ajándékoszták,
Hogy már is hazudtak, tallérok okoszták,
Kalaúzok lesznek, azért tartóztatták.

Hittel petsételték, hogy ezen erdőbe
Több vad lenne, mint van Kabótza mezőbe,
Úgy hemség mint pondró, a' rothat tüdőbe,
Szúnyog sincs több akár melly nedves sűrőbe.

Gondoltam; meg láttuk majd, hány zsákkal telik,
És a' Gavalérok kedveket mint lelik,
Szekereket vaddal szolgák mint terhelik,
De tám hátokon is könnyen el emelik.

Gavalérok mentek sátorba nyúgodni,
Szolgák Gulyibákba, 's tüzekhez aludni,
Gondoltam, majd holnap mennyi fog hazudni,
A' Puskás mindent lát, sokat akar tudni.

Én is Gróff sátora mellé heveredtem,
Mivel jó bort ittam, jó petsenyét ettem;
Mindjárt is hortyogtam, mint holt, olyá lettem,
Egy nótát aludván, jókor fel ébredtem.

Láttam hogy lovait Títan zabolázza,
Auróra rózsáját, hogy ki nyillyon, rázza,
Az éj setéségét ezzel le gyalázza,
El hajtván ki tessék Egnek szép kék mázza.

Fel ugrottam, és egy nagyot rikojtottam,
Ég! ég! kellyenek fel! Urak! ordítottam,
Vizet! vizet! tele torokkal mondtam,
Ég! ég! vizet ide! mindég kiáltottam.

Sátorokból Urak mingyárt ki ugrottak,
A' Németh Jágerek pendelbe futottak,
Szolgák is szaladván, Orrokra bukkodtak.
A' mint már minnyájan hozzám el jutottak,

Kérdezték, no hol ég? a' tűzre mutattam,
Hát nem láttátok é? magam el katzagtam
Úgy é ébren vagytok? nékiek mondtam,
Nézzétek hajnalik! azért kiáltottam.

Mondák: meg íjesztél, de jól cselekedted,
Mert ordítássoddal mind fel ébresztetted,
Mingyárt indulhatunk, ezzel aztat tetted,
De ijettyét Földi soknak meg vetetted.

Mig itten az Urak frissen fel öltöztek,
Addig a' szakácsok tejes kávéfőztek,
Kész lévén, le ültek fölöstökömöztek,
Petzérék nyoltz kopót szvorkákra kötösztek.

Tíz kopókat hagytak hólnapnak napjára,
Kerülők mondták, több vadak számára
Fognak majd akadni; ma Özre, Rókára,
Azért nem is volna szükség több kutyára.

Agarakat ide nincs szükség vigyenek,
Nincs itt közel térség, valamit tegyenek,
A' kopók is könnyűk, és aprók legyenek,
Hogy a' nagy sűrőkön könnyebben mennyenek.

Meg indúltunk; hamar értük a' völgyeket,
Kezdetin két Petzért hadtunk 's az ebeket,
Egy kerülőt is, ki tudgya a' helyeket,
Más kalaúzunk vólt, máztuk a' hegyeket.

Fel érvén a' völgynek, minnyájan Bérczére,
Kerülő állttá kit kit a' helyére,
Kért, senki közölünk hogy ne mennyen fére,
Sem hátra, sem oldalt, sem pedig előre.

Mondá; hogy leg rosszabb hajtásba bé menni,
A' helyet el hagyni, és más helyet venni,
A' vad az el hagyott helyen fog termeni,
Ált szalad, mivel ott Puskás nem fog lenni.

Kértem, hogy a' Gróffot jó helyre állítsa,
Bal felől Jágerét; ki őtt ne tágítsa,
Én jobb felől állok, a' többit indítsa
Akár merre, 's bár melly helyekre fordítsa.

Bértzeken a' völgyet jól körül állottuk,
Már kürtyöket fújják Peczérek, hallottuk,
El is ereszték a' kopókat, mondtuk;
Azért füleinket, mi ébren tartottuk.

A' kopók serénnyen, a' sűrőket bújták,
Bíztattak Peczérek, kürtyeiket fújták,
Fütyülésseikkel gyakorta újíták,
Kopókat neveken huj hujjal szólították.

A' Trubács özeknek akadván nyomára,
Vagy hármát czihantott 's mingyárt a' szavára
Mind hozzá futottak, ki erre, ki árra
Szaglált, hogy akadgyon a' vadra magára.

Egyszer a' Voldinka, el sikojtya magát,
Tyifi, tyafi, tyafi, kettősztetí szavát,
A' többi meg halván ennek éles hajtát,
Segíték; hallani szép vólt ezek hangját.

Kilencz özek vóltak így egy garmadába;
Szépen olvashattam azokat futtába,
Szaladván a' tulsó bércznek oldalába,
Edgyik a' másiknak szökött a' nyomába.

Puskája sárkánnyát minden itt fel vonta,
Sok a' pofájánál készen is tartotta,
Reszketve a' vadat látni óhajtotta,
Bár semmit sem látott, még is erányzotta.

A' túlsó oldalon estek sok lövések,
De kevés özeknek lett ott el essések,
Mert nem szűnt kopóknak az ő czehelések,
Sótt még ujttatott sebes kergetések.

Éppen a' bértz főben esett egy puska szó,
Ki ott lőtt hallottam, kiált Hahó Hahó!
Tudtam vadat ejtett, mondtam már e' jó,
Mert ugatta a' lőtt vadat ott egy kopó.

Ezen lövés után, több részre szakadtak
Az özek: kopók is több felé hajtottak,
Három ebek kettőt felénk fordítottak,
Éppen a' Gróff előtt, szépen meg állottak.

Az első vette ő srét stucza céllyára,
Hozzá lőtt, mingyárt is bukkot az orrára,
Nem bírhatván magát, dült bal oldalára,
A' Gróff oda futván, rá térgyelt nyakára.

Nyöstény vólt, hamar is ki adta páráját,
Melly reá hajtotta, meg látván kutyáját,
Végig simogatta kedves hárfácskáját,
E' tsak nyalogatta földön az öz száját.

Örültem, hogy jól lőtt, a' Gróff, 's nem hibázott,
Bakját felém jönni látván, öröm rázott,
Nyak szirt löttem eztet, hogy szint úgy bakázott,
Sebessen jött; este, azért karikázott.

E' Bakot emeltem a' Gróff nyöstényéhez,
Itt van, had feküdgyün a' Feleségéhez,
Bízok én a' Nagysád, 's magam lövéséhez,
A' többi ritkán jut vad meg öléséhez.

A' túlsó oldalon, edgyikérül másra
Futottak az özek; hatnak is rakásra
Kellett volna esni, a' sok puskázásra,
De tsak egy esett ott annyi sok hajtásra.

Már ezen hajtásba egy öz sem maradott,
A' sok rosz puskás köszt bátran ki szaladott,
Ki tudgya hogy eddig már meddig haladott,
Kár hogy ött jó kopó utánnok fádott.

Azért kiáltottam, hogy ide jönnének,
Már héjába várnak, jobb öszve gyűlnének,
És az új hajtásról rendelést tennének,
Mihellyest a' kutyák vissza érkeznének.

Tsak hamar minnyájan mellettünk termettek,
Jágerek, Peczérek, Urak ide jöttek,
Itt két özet látván, szemet meresztettek,
Hogy edgyet a' Gróff lőtt, azon örvendettek.

Báró volt, a' ki az elsőtt el ejtette,
Az is Bak; Jágere ezek mellé tette;
Hogy annyi puska szólt, tsudálta felette,
És még is tsak három öznek lett el este.

Itt Gavalér, Jáger, szolgál is puskázott,
Tizen hét vólt, a' ki közöttök hibázott,
Egy mondá harmattúl serpenyűm bé ázott,
Más hogy árnyékba ált, reszketett, mert fázott,

Más mondá; hogy tompa nagyon a' kovája,
Vólt kinek fel lobbant, nem sült bé flintája,
Vólt a' ki el esett, meg görbült puskája,
Több illy hazugságot, mondott soknak szája.

Maga özét minden Gavalér találta,
Mert vagy orra bukkott, a' mellyet jól látta,
Vagy ki nagyon vérzett, hogy nyomát vizsgálta,
Sok előtt el is dült, fel költét csudálta.

Más a' földrűl szőrit szedte két kezekkel,
Más a' bőrit tette; rostává srétekkel,
El törvén négy lábát, el szaladt ezekkel,
Hogy ezek így vóltak, petsétlék hitekkal.

Mig magokat menték sok szép hazugsággal,
Puska por Tülkömhöz nyúltam hamarsággal,
Tenyeremre önték port én gyorsassággal,
Meg kevertem aztat turhas nyállossággal.

Mikor olly híg vala, mint a' leg hígabb sár,
Mondám: Urak! az a' Jáger szokás rég már,
Hogy a' ki hibázik, azt büntetni nem kár,
E' hát büntetésse, 's mindenike így jár.

Akkor az újjammal azoknak pofáján,
E' mázzal festettem bajuszt orra táján,
Ki kétszer hibázott, két vonást orczáján
Húztam; pirúlt is e'; duplán tett hibáján.

De rám azért egy is haragra nem indúlt,
Sótt sok neveltébe majd tsak hogy meg nem fúlt,
Hogy azt le törüllye orczájához nem nyúlt,
Sok pökött, a' kinek e máz szájába húlt.

Peczérek kürtöltek, hogy vissza jőjjenek
A' kopók; két erős lövést is tettenek,
Egy más után hamar itten termettenek,
Szüköltek, 's kedvekbe mi reánk szöktenek.

Jágerek özeket frissen fel bontották,
Béleket a' kopók elikbe ontották,
Fel falván, Petzérek meg öszve lántzolták,
Özeket Lovászok lovokra vonczolták.

Kerülők vezettek minket új hajtásba,
Egy óráig kellett menni az állásba,
Itt kopók is mentek tovább mint a' másba,
Völgy elein hagytuk azokat rakásba.

A' bértzeknek élin, sorba állíttattunk,
A' völgy sűrő mély vólt, meszsze nem láthattunk,
Én, Gróff, meg a' Jáger, órmokra álhattunk,
Ezokról másoknál jobban vigyázhattunk.

Kerülő ki minket állásban állított,
Botsásd a' kutyákat, imigyen kiáltott,
El botsájtván, mingyárt minden kopó hajtott,
Ki özet, ki Rókát, ki nyúlat ugratott.

Négy kopó özekkel ki kapott előre,
Mellyek el szaladván egy magos tetőre,
Egy Gróff edgyet el lőtt, bukkot ez egy kőre,
A' Jágere pedig rá lőtt egy meddőre.

Ez is jól találta, mert bukfettyet vetett,
És tsak egy lépést is tovább nem mehetett,
Még öt öz szaladott, mert hajtottak hetet,
Ezek közül edgyet a' kerülő le tett.

A' Lantos, mivel már a' többivel nem győz,
Maga hajtott; ugrált előtte egy Bak öz,
Gondoltam, belőled a' szakács sütt 's majd főz,
Most mingyárt orrodát érri puskaapor gőz.

Grófmra jött, 's amint ált, ugrott egy omlást,
Hozzá lőtt, és nem is teve ez több ugrást,
Lábaival tett egy kevés hadarázást,
Szemei zödültek, meg döglött mingyarást.

Voltmon kutya, maga hátról hajtogatott,
A' völgynek fenekén, a' hol is forgatott
Egy vadat: a' Gróff már régen rá halgatott,
De mivel mind eddig velem nem szólhatott;

Most mondá: jó Földim, meny le tsak a' Völgybe,
Vigyáz, mit hajt Voltman, ott a' sűrő Tölgybe,
Nyúl lesz, lőd el, hogy ha veheted elődbe,
Régen fárasztja már szegényt a' sűrőbe.

Le menvén, meg áltam árkok mellyékénél,
Láttam fut a' Róka, egy gyertyán sűrőnél,
Galagonya fának meg ált a' tövénél,
De itt nem láthattam, több tagját fejénél.

Mivel Voltmon vala mindenüt nyomába,
Be ugrott egy régi víz mosás árkába,
Végig menvén, közel estem eránnýába,
Láttam, lövéssemnek most van jó czéllyába.

A'mint a' puskám sült, ő is le feküdt,
Voltmont nem fárasztá, 's vele nem küszködött,
Sem egerek után többé nem szökdösött,
Hanem tanyisztrámba dögölve feküdt.

Frissen a' puskámat itten meg töltöttem,
Gróff felé menésem lassadgyába tettem,
Voltmon a' sűrőbe keresgélt mellettem,
Hogy farkát tsovállya, 's sűrög; észre vettem.

Hát csak el jaidúl itt, 's egy nyúlat ugratott,
Ez is mint a' vak Tyúk; lábamig szaladott,
Hogy tőlem egy régi úton el haladott,
Úgy meg lőttem, mingyárt hogy helybe maradott.

Ezt is tanyisztrámba vetém a' Rókára,
Véltem, hogy szükségem már ma a' Flintára
Nem leszen: hajtás is mégyen már fottára,
Ugyan csak meg töltém, még is utóllýára.

Egy mogyoró sűrőn, mint mentem keresztűl,
Itt egy Császár madár, zúgással fel repűl,
Éppen jó lövésre, egy Cserfára fel űl,
Mondottam, enyim vagy, tudom puskám jól sűll.

Fel mentem a' Gróffhoz, hol is sok Gavalért
Találtam; hajtásbűl már sok hozzája ért,
Mindenike kérdett, a' ki csak hozzám tért,
Hogy mire puskáztam, mit lőttem, arra kért.

A' Császár madarat a' Gróffnak nyújtottam,
Nyúlat tanyisztrámból földre hagyítottam,
A' Rókát ki vévén, lábra állítottam,
A' körül állókhoz ezeket szóllottam:

Ki mutattya meg most, és ki tud hozzája,
Róka tagjainak mellyik azon tája,
A' hol van az ő szép illatú pézsmája,
A' mellyen, ha alszik, fekszik orra 's szája.³²

Mind Urak, Jágerek néztek csak egy másra,
Nem tudott felelni egy is e' mondásra,
Frissen ki szakítván, Gróffnak a' szaglásra
Oda adván, gyűltek melléje rakásra.

Edgyik a' más után mindenik szaglotta,
Gyönyörű illattyát nagyon csudállotta,
Minnyája is nyilván aztat meg valotta,
E' Jáger titoknak hírét sem hallotta.

³² Ritka Jáger tudgya, de bizonyos, hogy a' Rókának vagyon pézsmája, a' mellyen ő alvássába az orrát tartya. Ez egy bokor szőr a' felső részin a' farkának, mint egy három újni szélességre a' farka tövétűl, ezen szőröknek töve, mint egy penészeseknek láttzatnak, az ember ki szakíván igen jó illattyok vagyon.

Peczérek kutyákat vetették szvorkára,
Vadakat kötötték Lovászok lovára,
A' sok éh has korgott, vágyott vacsorára,
Vígan mentünk, mert volt vadunk a' tanyára.

Peczérek kopókat, mingyárt jól tartották,
Özeknek a' máját szakácsok rántották,
Edgyiknek czímerét nyársra is fel vonták,
Mert azt a' Jágerék frissen fel bontották.

A' szolgák hordották gyorsan az étkeket,
Gavalérok magok kapták a' székeket,
Kiknek a' hol teczet ott vették helyeket,
Nevetnem is kellet hogy néztem ezeket.

Mert itt egy sem evett, hanem mind farkas falt,
Minden étel jó volt, melyet szakács tálalt,
Gulyás húst, káposztát, Bosport, hurkás patzalt,
Leg inkább habzsolták Austrigát egy sem nyalt.

Nem hordták itt körül szolgák a' tállyokat
Étellel, hogy sorra kínállyák Urokat,
Kiki a' tálba nyúlt, rakott falatokat
Maga tanyérára, mint egy kis halmokat.

Kiáltottak rájuk soká trancséroznak,
Adgyák egyszer ide, annyit mit motoznak,
Öz máját is, hogy ők olyan késsön hoznak,
Talám mind ittasok, azért szunnyadoznak.

Tsak hamar somlyai, 's neszméri bort kértek,
Hús, 's több butellákat, hamar ki is mértek,
Borok hordássára szolgák allyig értek,
Butellák asztalra már nehezen fértek.

Tokai borokat ezek után ittak,
Ezektől hevülvén zajgottak vígadtak,
Magok lövéssekről most szebben hazudtak,
Engem, hogy rossz kedvem van, azért vitattak.

Feleltem, ha ettek, nékem is kell enni,
Még az éhes ördög sem szokott víg lenni,
Vacsorához mi is mostan fogunk menni;
Meg látom azután, majd mit fogok tenni.

De bezzeg még mi is ugyan hozzá láttunk,
Mert tálak fenekén csak keveset hagyunk,
Borunk is elég volt, hogy egyszer jól laktunk,
Ki, ki jót nyújtózott, 's pipára gyújtottunk.

Ki sziván; az Urak közé bé ugrottam,
Mind Bachter, tíz órát kösztök ordítottam,
Mennyetek aludni, korhelyek! mondottam,
Holnap vadászni kell, mennünk rikojtottam.

TIZEN EDGYEDIK TZIKKELY.

El mentek; sok allyig álhatott lábára,
Magát mind ruhástúl vetette ágyára,
Sátor köteli közt sok bukkot orrára,
Fel költ, és morogva ment maga vaczkára.

Nem szolgál, de a' bor ezeket ringatta,
Ki káka bélű vólt, olly azt ki is adta,
A' bor Ulrich nevét vele kiáltatta,
Végtére ugyan csak mélyen el altatta.

Kopókhoz kergettem mind a' Peczéreket,
Feküdni mennyenek, intém Jágereket,
Kezdetek már Német; és Cseh énekeket
Dalani: mert a' bor éleszté ezeket.

Tegnap helyemre én is heveredtem,
Bundám alatt ugyan gyakran szenderettem,
De el nem alhattam, sokszor fel ébredtem,
Nem meszsze egy Jáger lármázott mellettem.

Mit tegyek! részeg ez, vele nem szólhatok,
Mint józan emberrel ezzel nem bánhatok,
Még belém fog vezni, attúl is tarthatok,
Rá szedem majd vele, csillagot rúgatok.

Frissen egy mogyoró pálczát le meczettem,
Meg hasítván végit, Zsarádnakba tettem,
Talpa felett, lába ujjához illetem,
Oda forró párát sziszterikeltettem.

Fel ugrott fektébül, de én el szaladtam,
Bögött mint az örült, én pedig kaczagtam,
Ő tánczolt, én pedig helyemre ballagtam,
Sacrament mondását bundámba halgattam.

Fájdalma meg szűnvén, ő sem Aubégatott,
Csendesség lett, már itt, most minden alhatott,
Mivel kótyagos vólt, 's nappal el fáradott,
Velem edgyütt, ő is hamar el szunnyadott.

Ki aludván magam, fel költem 's fel áltam,
Lucifer csillagát már fent lenni láttam,
A' hajnal hassattát, dohányozva vártam,
Tüzek között hol fel, 's hol meg alá jártam.

Látván; hogy Ég kékje, kezd már szökélleni,
Mondottam: már fel kell minnyáját költeni,
Lehessen idejek, ruhát fel ölteni,
Nem jó a' szép regvelt héjába tölteni.

Két Peczért, és azon nyugodt tíz ebeket,
Mai vadászatra viszik, a' mellyeket
Sátorok elibe vezetém ezeket,
Peczéreknek mondám, fújják a' kúrtöket.

Kürtök fúvássára kopók ordítottak,
Mind véknyan, vastagon, egyre sikójtottak,
Kiáltva bíztatván, jobban újjítottak,
Mint annyi Oroszlány lármát indítottak.

Fel költ e' lármára itt minden Gavalér,
Nevette mondották, Te átkozot hóhér,
Megint meg ijesztél, ugyan vagy te katzér,
Mond meg annyi ebség fejedbe hogyan fér.

Mondám: Nagyságtoknak én hajnalt vonattam,
Ezek musikásim, kutyákra mutattam,
Hogy még szebben mennyen, kürtöket fúvattam,
Principál Tónuson magam ordítottam.

Erre ki öltözött, ki sátorát nyitta,
Ki már a' meg főzöt kávéját is itta,
Ki hogy frissen nem jön, a' szolgáját szitta,
Ki pedig fütyöntet, a' Jágerét hitta.

Melly csillagot rúgott, jöve utollyára,
Grófja észre vette, hogy sántít lábára,
Kérdeszte mi lelte, mi baja lett árra,
A' Jáger így felelt Grófjának szavára:

Hogy lábát nem egyéb; vagy Gerény meg kapta,
A' vagy mérges Hörcsök aztat meg harapta,
Mivel aludtába tám bé nem takarta,
Lehet, hogy más mérges állat is meg marta.

Harapássa, úgy mond, mind a' tűz égetett,
Kínomba sem álnom, ülnöm sem lehetett,
Mig fájdalmom tartott, egy óra telhetett,
Mérges állat vólt, melly lábamhoz férhetett.

Parancsolta Grófja, hogy tanyán maradgyon,
Olajjal a' lábát kenye, és nyugodgyon,
Ha el menne, féltő, jobban ne dagadgyon,
És a' kicsiny roszbúl nagyobb ne áradgyon.

Ezek így történnén mi fel kerekedtünk,
Kopók, és Puskássok kétt óráig mentünk,
Mig azon erdőkhöz, mi hozzá érhattünk,
A' kerülők által hová vezettettünk.

A' kopóknak láttuk, nagy kedvek érkezet,
Sok ásított, és sok szükölt, sok ugrást tett,
Ki a' hátán csúszot, ki bokrot vizellet,
Ki hátrúlsó lábbal kapart, ki füvet ett.

Kerülők mondották: ma golyobisokra
Lészen szükség, mert ma elég szarvasokra
Fognak majd akadni kutyák, 's Farkasokra,
Fegyverét töltse meg kiki jól azokra.

Sivatag erdő vólt, és itten a' Bértzek
Meredekesek vóltak, kő sziklák mind Értzek,
Állottak; közöttök Bik fák allyig fértek,
Súgár magos Fenyűk majd fellegig értek.

Talám kő sziklává Echó változássa
Itt történt, mert nagy vólt, ennek a' hangzássa,
Bizonyíta eztet szavak viszszezázassa,
Setét völgyekben is a' víznek zúgássa.

Mint tegnap, ma is úgy, a' bércek tetejét,
Mind körül állottuk leg ormosb hegyeit,
A' petzerek adták kürtölve jeleit,
Hogy kopók szabadon futtyák már völgyeit.

A' nagy Dojbán kopó vad nyomra akadott,
Ez az, melly Kurlándi fajtából szakadott,
Hazug böffentésre soha sem fakadott,
Most is a' vad nyomán, igazán haladott.

Ollykor, ollykor teve tsak egy egy böffentést,
Többi kutyák halván ejteni czehentést,
Sürgöttek, forgottak már több tett jelentést,
Mintha adtak volna Puskássoknak intést.

Hogy jól vígyázzanak, mert itt nagy vad leszen
Azért mindenike tartsa magát készen,
Hogy ha azt fel verik, 's merre futást téssen,
Lövés nélkül ki ne mennyen bár melly részen.

Erre Londra, mellyet hoztak Ukrainából,
A' Tatár Mursának kopói fájából,
Szalkás nyöstyén vólt ez, kutyáknak javából,
Azt meg is mutatta maga hajtásából.

Mert a' szarvasokat fel vette, 's hajtotta,
Vékonyrúl vastagra szavát változtatta,
Szavát halván kutyák, mind a' tíz lógátta,
Edgyik jobban mint a' másika nógatta.

Meg vallom, szép hangja, a' jó Orgonának,
Edgyessége hallik a' Harmóniának,
De halván hajtását ezen tíz kutyának,
Enged orgona is ezek szép szavának.

Egy szarvas, egy meddő, három borjas Tehén,
Mind maga borjával a' Völgynek bal felén
Szalattak: egy Peczér, egy gerénd tetején
E' lőtt itt egy borjút, a' hajtás elején.

A' Bika elől ment, többit vezérlette,
Nagy szarvát a' hátán végig le fektette,
A' Meddő két Tehén vezérét követte,
Annyának két borjú mindég vólt mellette.

Hasítá futások a' nagy sűrűséget,
Törte lábok a' meg ászott tseplyeséget,
A' dült fát ált szökték mint a' semmiséget,
Mint a' tért úgy futták, a' meredekséget.

A' Grófra szaladtak éppen jó lövésre,
Nem több; hanem mint egy huszon ött lépésre,
Én már tsak füleltem, a' lövés tevésre,
Hogy oda futhassak a' vad el esésre.

Stuczal lött: Bikának érte kamaráját,
Golyóbis ált járta mind tüdejét máját,
El dült, rúgodozva adta ki páráját,
Nyelve oldalt tsüggött, úgy tette bé száját.

Mikor oda értem, még akkor veczkendett,
Ki folyt piros vére, ájába fetrengett,
Hahót kiáltottam, szintúgy a' föld rengett,
Vivátot is; szavam, völgyön végig csengett.

Hogy oda érkesztem, felette csudáltam,
Két szeméből könyvek folytak ki jól láttam³³
Meg vallom, e' szarvast én nagyon meg szántam
Mivel mind ember sír, úgy sírt, azért bántam.

A' Grof is tsak hamar ide el érkezet,
Jól löttem é Földi? engemet kérdezet,
Mondám: ilyen lövés Grófot vagy Herczeget
Illet. Erre nyujtot én nékem jobb kezet.

Ált kócsoltam őtett, 's fel kaptam a' földről,
Danlással emeltem őt a' szarvas körül,
Szólt: mit csinálsz Bohó! mondám, szívem örül,
Táncz köszt majd le estem ő véle egy körül.

Le tettem azután a' szarvas hátára,
Mondám: Úllyön Nagysád maga Trónussára,
Nincsen is közöttünk érdemessebb árra,
Edgyikünk sem kapott, illy ditső prédára.

A' Lövésre a' több vadak meg bódultak,
Mingyarást is azok helybe meg fordultak,
A' Kutyákra szemkösz, íjedve tódultak;
De mivel itten is lettek meg szorúltak,

³³ Bizonyos dolog az, hogy ha a' szarvas sebbe esik, sír, és könyvek folynak szemeiből a' két pofájára.

Mingyárt fére csaptak a' tulsó oldalra,
Szép vólt figyelmezeni azon nagy Zuhajra,
Szebb vólt meg halgatni a' kopó zivajra,
Juttottak a' vadak itt ugyan nagy bajra.

Tsak hamar fel értek a' túlsó tetőre,
Egy fő Nemes Úrfi rá lótt a' Meddőre,
Találta; esett ez, hol hasra, hol főre,
A' véri nagyon folyt, mind omlásra 's köre.

Hultaj kopó, 's Zahraj, vérit meg szagolták,
Gyorsan mentek nyomán, és nem tágították,
Sűrő Eger fák köszt posványba hajtották,
Ott mint jobbrúl, balrúl fülön fogva fogták.

Bögött; 's mint bögsét az Urfi hallotta,
Futott: Czoki! Czoki! mindég kiáltotta,
Míg oda ért, a' két kopó meg fojtotta,
De meg nem szaggatta, és meg sem rontotta.

Már tsak három Tehén, 's két borjú maradott,
Ez is a' hajtásbúl már mind ki szaladott,
Utánnok nyólcz kopó héjába fáradott,
Mert szarvas nem fordúl, ha meg háborodott.

Borjával, mellyett lótt, hozzánk jött a' Peczér,
Mondám: be gyönyörű, mint háj falat kövér,
Bőri a' Parducznak majd bőrivel fel ér,
Fénylet veres szőri, barkája vólt fejér.

Szólt a' Peczér, Urak! itt egy Farkas kullyog,
A' völgybe mint bódúlt, ide 's tova sullyog,
Kopók hajtássátúl lövéstül fél 's húllog,
Árkokbúl sűrőbe meg meg vissza bollyog.

Szavára flintámat dúlt fáról fel kaptam,
A' merre mutatott, arra le ballagtam,
Ólálkodtam, gyakran meg áltam, halgattam,
De semmi jelére eddig nem akadtam.

Egy vastag Barkótza fának a' tövénél
Meg vontam magamat, az árkok szélénél,
Petzér kúrtyét fújván, látom a' sűrőnél,
Áll a' Farkas, nagyobb akár melly üszőnél,

Túl rajta a' völgybe az edgyik kerülő,
Fektébe meg látvan egy nyúlat, hozzá lő,
Meg íjedt a' Farkas, ügetve felém jő,
Hogy enyim lesz, itt a' reménység bennem nő.

Közel jött; két első lábát köre tette,
A' kürt fúvást, 's lövést, arrúl mint fülelte,
Hozzá lövén, mingyárt a' földre vetette
Magát, és két ölre a' gyepet reszelte.

Egy erős husangot találván, fel vettem,
Tsattogott fogával, fejét addig vertem,
Testéből páráját míg ki nem kergettem,
Mondám: Juhász Uram! úgy é meg fizettem?

Le futott a' Peczér puskám szállássára,
Mingyárt gúst tekertünk Farkas négy lábára,
Egy rúdon emeltük a' Gróff állássára,
Nagy vólt: sokan jöttek csudálkozására,

E' három vad körül, már mind öszve gyűltek,
Gróff nagy szarvassának, minnyájan örültek,
Ki dült fán, ki kövön, a' mint sorba ültek.
Meddőt is el hozván, nagyságán el hültek.

Itt Urak egy vadász tanácsot tartának,
Mondák: két kutyánk van, többik el hajtának,
Sok szólt: meg várhatták, míg vissza jutnának,
Itt a' tűznél addig meg nyúgodhatnának.

Egy kerülő szállott, már ma a' kutyához
Nem bízhatunk, mert ők, a' Majki pusztához
Hajtották, fekete víznek a' sárához,
Néma Barátoknak kalastoromához.

Jobb lesz; a' Peczérek maradgyanak hátra,
Szünet nélkül fújják kürtöket kutyákra,
Ha el jönnek; hánnyák azokat szvorkákra,
Jöjjenek el velek lassan a' tanyákra.

Maga előre megy, két konyha szekeret,
Kikre a' vadakat rakják, ide vezet,
Minden Gavalér is a' tanyára mehet,
Meg fáradt kutyákkal vadászni nem lehet.

Meszsze el hajtottak a' Vértés szélére,
Viszsa nem érkeznek, tsak késső estvére,
Holnap is erdőnek viszi olly részére,
A' hol a' vadászat lesz ki ki kedvére.

El ment a' kerülő, a' nap délen állott,
Itten szolgájára minden Úr kiáltott,
Hozzál sódarta, Csibét, mellyet szakács rántott,
Más tréfált, kenyeret hozzál, ne hozz Fánkot.

Vólt itt sok hideg sült, sódar, vólt szalám is,
Foghagymával spékelt feje pecsenye is,
Kappanok hidegen, Lúdak, és Pókák is,
Komáromi Czipók, Budai Zsemlyék is.

Látván sokaságát, mind ezek számának,
Ordítottam bor kell, bor a' katonának,
Gróff Laib Huszárjának szállottam Gyurkának,
Fiam Gyurka bort hozz, bort a' katonának.

Mondák: Tatár adta, Földi! egyél jobb lesz,
Mert ha mingyárt iszol, az eszed majd el vesz;
El maradcz, és téged még a' Farkas meg esz,
Mi nagyobb; te veled multságunk sem lesz.

Szóltam: álásomba ettem nyers szalonnát,
Szép fejér kenyeret, azzal veres hagymát,
Egyenek az Urak, én kiáltom Gyurkát,
Bort a' katonának, Gyurka hozz butellát.

Hozott is, fel öntém én a' vigyorgóra,
Üres már: az Urak, nevettek e' szóra,
Más Gróff szolgájára, kiáltott Jankóra,
Adgy néki bort; ne néz mint borjú ajtóra.

Ide adván mondám: az Urak éllyenek,
De e' mellet frissen igyanak egyenek,
Ideje van, hogy már lovakra üllyenek,
A' napnak fénnénél tanyára mennyenek.

Szolgák is jól lakván, mind lovakra ültek,
Nyargaltak, danoltak, sokan le is dültek,
Veres Deresem vólt, azon engem üztek,
A' tanyáig el nem érhetvén el hültek.

Lovakat lovászok, fel 's alá vezették,
Honnan való légyen a' Deres kérdészték,
Katona két ötsém, mondám, eztet nyerték,
Midőn Martinestnél Törököt meg verték.

Czirkáziai ló, nékem úgy írátták,
Vitéz Bég ült rajta, de ezt ők le vágták,
El fogott szolgálí ezt bizonyították,
A' Bég ezer Lévet³⁴ adott érte mondták.

A' Gróff nevettebe, majd hogy meg nem hasatt,
Szólt: Földi nem láttam, mint Te olly hamissat,
Ugyan tudod verni hidegen a' vasat,
De igen vastagon hánsz előttök hársat.

Mert hogy enyim a' Ló, azt sok cseléd tudgya,
Majd ki Urával szól, nékie meg mondgya,
Szavadat előtte majd a' cserbe hadgya,
Mondám: most tsak borra van mindennek gondgya.

Ennek is vége lett, az Urak sétáltak,
Jágerek és szolgák minden felé áltak,
Parantsolatokra figyelmeztek, vártak,
Urak ma mint lőttek, arrúl discurráltak.

³⁴ Lév Török pénznek neve, a' régi időkben 4. máriást két kraitzárt tett, most két forintra emeltetett fel.

A' Gróff beszéd közben nyilván ki vallotta,
Hogy ez első szarvas légyen, meg mondotta,
Mellyet ma lőtt; szavát sok Jáger hallotta,
Azért is mindenik egy mást unszóllotta.

Szóllottak: Pajtások! a' Gróffhoz kell menni,
Mi Jáger Czéhünkbe bé kell ötet venni,
E' Tiszteletünket meg kell néki tenni,
Czeremoniánknak ma meg is kell lenni.

Minnyájan csínossan mingyárt fel öltöztek,
Óldalokra Jáger késeket övedztek,
Kalapjokra szép zöld ágakat fel tősztek,
Zöld kabátt yokra is bal felől azt fűsztek.

Melly csillagot rúgot, azt vezérnek tették,
Derék ember is vólt, azt jól cselekedték;
Majd mindent jól intéz, nem is rosszszúl vélték
Hogy légyen a' Fejek, 's szólljon arra kérték.

Ketten, ketten jöttek lassú ballagással,
Gróff előtt meg áltak mély fő meg hajtással,
Többi Gavalérok látván, nagy futással
Mind oda érkesztek, nézték bámúlással.

Hangossan így kezdé beszédgyét a' vezér,
Téged, Méltóságos Gróff, és nagy Gavalér,
Lelkesít nagy Lélek, vitéz szív, 's Nemes Vér,
Halgasd meg; a' mire a' vadászó czéh kér.

Mi Czéhünk olly nemes, mellybe sok Méltóság,
Sótt koronás Fejek, 's több más hatalmasság
Bé vagyon iktatva, és ezen sokaság,
A' Vitézi Rendhez nagy hasonlatosság.

Kérünk legyél tagja ezen nemes Czéhnek,
Enged reád tennünk díszét címerének,
Lövessedet tarttyuk lövés remekének,
És egy meg mutatott, vitézség nemének.

Kivánnjuk meg tenni czeremoniánkat,
Veled el végzeni mi szokott pompánkat;
Meg tartani szükség Jáger regulánkat,
Vegyed áldozatúl mi szíves munkánkat.

A' Gróff ékes szókkal tette köszönetét,
És ha ők olly nagynak esmériк érdemét,
Örömet Tag lészen, mert tiszteli czéhét,
Mindenre készen van, itt meg hajtá fejét.

Az alatt kerülők, 's vadak érkezének,
Nyomokba a' kopók, 's Peczérek jövének,
Vadakat kocsikrúl itten le tevének,
Gróff által lőtt szarvast külön emelének.

Fordították eztet Jágerek hasára,
Egyenessen állyon, gondgyok vólt szarvára,
Bokrétát kötöttek tizen négy ágára,
Hintettek virágot végig a' hátára.

Szép fenyű ágakkal körül akasztották,
Négy lába körmeit, mind meg aranyozták
Módossan; ki tsüggött nyelvét fel czifrázták,
Gyönyörű vólt nézni, mint azt fel ruházták.

Ollyat mint kar széket hamar építettek,
Baldakínium helyet, gallyakat rá fedtek;
Minden oldalait, így ékesítették,
Czitron, 's Narancsokat, ágakra függettek.

Inkább Trónus vólt ez, mint sem vala kar szék,
Mutattatott ezzel szemnek gyönyörű Ék,
Tsudálva néztük ezt, mert valóba vólt szép,
Mondtuk, csudálná ezt Budai, 's Pesti nép.

Egy koszorút fontak Borostyán ágakból,
Bokrétát kötöttek Hanga fa gallyakból,
Négyet földbe ástak nyír fiatalakból,
A' szarvas fejéhez kettőt, 's kettőt hátrúl.

E' Trónust szarvasnak farához emelték,
Az ülés helyére a' koszorút tették,
Négy szvorkát a' szeglet nyír fákra függették,
Peczérek e' helyet kürtökkel őrzötték.

Mint elébb, olly rendel mentek az Urakhoz,
Leg ottan, a' mint ők el értek azokhoz,
Mély fő hajtássokat tettek minnyájokhoz,
Vezérjek itt újra így szólla a' Grófhhoz.

Méltóságos Gróff Úr! íme meg jelentünk,
Mivel kegyességed kíván lenni kösztünk,
Malaszyának tartya eztet egész Czéhünk,
Már minden készen van, ha úgy teczik mennyünk.

Meg indúlt Jágeri szép öltözetébe,
Vették azok ötet magok közepébe,
A' Vezér elől ment, Fő Jáger képébe,
Mindenike tartott, zöld ágat kezébe.

Leg szebb vólt, hogy titkon ők fel öltöztettek
Egy fiatal Jágert, fel ékesítették,
A' tőlök el készült Trónusra ültettek,
Kivel is Diánna szűzet képeltettek.

Fürtökbe le függött haja két vállára,
Tegez vólt akasztva a' jobb oldalára,
Kötöttek nyilakkal puzdrát a' hátára,
Négy Agár vólt fűzve, hoszsú porázzára.

Mint sisak valami, olly vólt ennek fején,
Fénylett gyönyörűen fél Hóld a' tetején,
A' fent írt koszorút tartotta jobb kezén,
Feküdtek hat kopók Trónussa elején.

Tiszta fehér vala többi öltözete,
Sok féle vad bőrből állott prémezete,
Zöld pántlikácskával vólt a' hímezete,
Illy színű szélessel esett övedzete.

Csudáltuk, hol vették ezen öltözetet,
A' Jáger rendes vólt, tett szép tekintetett,
Leg jobban csudáltuk, hogy ő nem nevetet,
Mint illik, úgy végzé ezen képzelletet.

Jágerek a' Gróffot éppen a' szarvashoz
Vezették, mert közel vólt ez a' Trónushoz,
Térd hajtást tevének az Isten Aszszonyhoz,
Ki vont Jáger késsel így szólt Vezér ahoz.

Te nagy Isten Aszszony, szüzesség csudája,
Több Isten Aszszonyok tüköre, példája,
A' Nagy Jupiternek leg kedvesb Mátkája,
Vadász seregednek kegyes Pátronája!

Kérünk engedgyed meg, hogy ezen Gavalér,
Kitül már ontatott sok vadakból sok vér,
Áldozatod légyen, lehessen egy olly bér,
A' mellynél nemesebb oltárodra nem fér.

Engedd meg, örökös Te Híved lehessen,
Vadász seregedben helyt ő hogy nyerhessen,
Még ma mi czéhünkbe bé is férkesztessen,
Im; e' mi kérésünk enged meg kegyessen.

Itt az Isten Aszszony kevéssé a' fejét
Meg hajtá, és ezzel adta annak jelét;
Hogy illy áldozattal töltik az ő kedvét,
Mindenike erre meg hajtá a' térdét.

Négy Jágerek Gróffot a' szarvas hátára
Fektették, kezeit tették a' szarvára,
Két szvorkát, mint békót, kötöttek lábára,
Egy flintát, vadász kést keresztül vállára.

Jobbról hat Jáger ált ki vont Jáger késsel,
Balról is szint annyi hasonló tevéssel,
Vezér Grófhoz jöven szép lassú lépéssel,
A' dologhoz fogott, ezen beszélléshez,

Mivel szüz Diánna, mi Isten Aszszonyunk,
Kinek is hívei mi minnyájan vagyunk,
Meg engedte, Téged Czéhünkbe fogadgyunk,
Czímjével petsételt levelet is adgyunk.

Én Tégedet tehát e' szent szűz nevébe
Bé fogadlak az ő vadász seregébe;
Itten edgyet ütött Jáger késivel a' Gróff hátrúllýára.

Ezzel bé iktatlak Jágerség Czéhébe;

Erre második ütæssét tette.

Ezzel Pajtássunk vagy ő jelen léttébe.

*Erre harmadik tsapássát olly meg érezhető képpen tette,
hogy a' Gróff egész testével nagy mozdúlást tett.*

Azon négy Jágerék szarvasrúl fel vették,
Sorrúl sorra ötet szépen meg ölelték,
Csókolták, és Pajtás nevével tisztelték,
Háromszor karjokon földrúl fel emelték.

Jágerek vezették innét Diánnához,
Le térdepeltették ötet Trónussához,
Szólt Vezér: im híved jött nagy Aszszonyához,
Köszönetét tenni, 's borúl szent lábához.

A' kaszorút tette kezével fejére,
Jáger kést övedzte bal felől testére,
Trónussárúl le jött, ültette helyére,
Ezen szókkal szóllott hozzája végtére:

Így magasztalom fel, ki engemet szeret,
Trónussomon néki engedem a' helyet,
Szűz nimfáim között illyen vígan lehet,
Vélek a' vadaknak üzæssére mehet.

Hívem vagy, és már vagy vadász seregembe,
Menyre, földre intlek tégedet ellembe,
Ne tégy botránkozást az én szűz czéhembe,
Acteon példája tartson félelembe.

Mingyárt a' Trónussal Jágerek el vitték,
És sátora előtt egy oltárra tették,
Bé iktatás alatt ők ezt építették,
Mezei virággal fel ékesítették.

Tölünk lövött vadak kétt oldalán fügtek,
Más sok vadász jelek körös körül csügtek,
Négy Peczér kürtölvén a' kutyák örültek,
Urakkal a' szolgák ez oltárhoz gyűltek.

Diánna itt fel ült maga Trónussára,
A' Gróffot ültette a' jobb oldalára,
Égett már a' nagy tűz szent áldozattyára,
Vadak Májját, bélét, szívét hányták árra.

Jágerek az óltárt körül teményezték,
Mellynél Diánnának nevét énekelték
Gróff nevét is egész egekik emelték,
A' czeremoniát ezzel el végzették.

Szólt a' Vezér: Földi kedet is bé veszük,
Azon szép szarvasra majd reája teszük,
Czeremoniánkat röviden végezzük,
Pajtássunk lesz, Jáger késsel fel övedzük.

Mondám: sógor! nagy Úr nem kívánok lenni,
Szarvasra feküdgyek, arra nem fogsz venni,
Látom, vólna kedved, faromra rá tenni,
De keddel én sokkal többre tudok menni.

Többre is, mert ötet én nagyra jutattam,
Az Égi Planéták közé bé iktattam,
Mivel nem rég vele csillagot rúgattam,
De eztet nem tudta, magam is halgattam.

Ezek után a' Gróff, mind a' Jágerokat
Szóllítván; köszönte tett fáradságokat,
Mig áll, Pajtássának tartya minnyájokat,
Adott nekik itt tíz szuverendórokat.

Ha a' vadászatnak egyszer vége lészen,
Meg ígérte; Budán vendégséget téssen
Nekiek; és ki ki tartsa magát készen,
Bált is ad; hol szívek majd örömet vészen.

Ezek után mentek Urak vacsorálni,
Hogy ma vígan vóltak, nem lehet csudálni;
Mert kevesset lehet illy napot számlálni,
A' mellyen lehessen illy ünnepet látni.

Sorba a' koszorút a' fejekre tették,
Butellákból a' bort kürtökbe töltötték,
Szép vadász versekkel, egy másra köszönték,
De látván, már sokan eszeket vesztették,

A' Trónust bé vittem sátor közepére,
Nem látták; fel áltam annak ülésére,
Bögtém: halgassanak Heróld hirléssére,
Kit szűz Diánna küld, 's adgya értéssére,

Hogy ő holnap korán vadászattyát tartya,
Ki ki feküdgyön le, azt parancsoltattya,
Valaki feküdni nem mégyen, tudattya,
Hogy azt holnap regvel meg kristirosztattya.

Átkozott ember ez, minnyája mondotta,
Fel költek; szolgáját sok itt szólítottotta,
De szolga a' szemét allyig fordította,
Mert a' Czéh poharát sokszor fel hajtotta,

Minden Úr le feküdt a' maga ágyára,
Sok Jáger lármázván, nem ment tanyájára,
Mondám halgas sógor, mert majd a' plundrára
Rá vágok; el mentek, nem vették tréfára.

A' hajnal hasadott, midőn fel ébredtem,
Frissen a' bundámat a' földre vetettem,
Mintha ember vólna, bottal azt ütöttem,
Pufogott, én magam nagy jajgatást tettem.

Ezen jajgatásra Urak fel ugrottak,
Kit verek kérdezték, mind hozzám futottak,
Meg ölod, ne üsd úgy, minnyájan szóllottak,
Végtére, ne bántsam, hátrúrul meg fogtak.

Szóltam, hát nem látták, hogy a' Bundám verem,
Az is, mind az Urak, részeg vólt, büntetem,
Ha mászszor azt teszi, meg kristiresztetem,
Fel költek az Urak? de már azt szeretem.

Midőn, ezt kérdeztem, akkor jöttek észre,
Álmélkodva néztek ők itt minden részre,
Végtére nevettek, tőlem végzett készre
Szóltak; hányszor hosztál minket már a' félszre.

Kerülőök mondották, hogy már indulhatunk,
Két Órába telik, mig oda juthatunk,
A' hol a' hajtás lesz, itten mit mulatunk,
Fáradtságunk után kedvünkre nyughatunk.

Ma Medvék, vad Kanok lesznek a' hajtásba,
Ki ki jól vigyázzon azért az állásba
Állyon minden veszteg, ne legyen zajgásba,
Ezek óldalt csapnak leg kisebb mozgásba.

Öz is elég lészen, mert ott sok mak vagyon,
A' völgy oldalai sűrők igen nagyon,
Reménylik ma sok vad lövettetik agyon,
Mind jöjjön a' kopó, itt egy se maradgyon.

Minden Gavalér vitt egy Stuczot, egy Flintát,
Ki pedig stucz helyet puskát vitt, de duplát,
A stucz golyobisnak meg adák flastromát,
Flintákba töltöttek golyobist, nyólcz postát.

Ki mondá; én reám bár tsak jönne Medve,
Másnak vad kanokhoz löni vólna kedve,
Soknak lesz ma, szóltam; szíve meg íjedve:
A' lány Pomádétul ina melegedve.

Mentünkbe mindenik, Achilles vólt, 's Hector,
De sokak szájából szólt a' tegnapi bor,
Mondám, ha Medve lesz majd megláttuk akkor,
El bújni nem ád é soknak szállast bokor.

A' mint már el ertünk a' hajtás széllére,
Néztem e' hajtásnak minéműségére,
A' kősziklák között barlangok öblére,
Gondoltam; hogy itt már akadunk Medvére.

Sok mak vólt, azért is láttam túrássokat.
A' vad Disznók tették ezen hányássokat,
Cser fákon is láttam sok karmolássokat,
Medvék makért tették rájuk mászássokat.

Én a' flintám mellé egy jó fokost vettem,
A' Gróff is tsak közel állot én mellettem,
Vigyáztam is reá, mert ötet féltettem,
Jágerének légyen rá gondgya, intettem.

A' tizen nyólcz kopót mind el botsájtották,
Kürtöltek Peczérek, mindenkép bíztatták,
Kik könnyebbek vóltak, a' sűrűt nyargalták,
A' sziklás öblöket a' nehezek mászták.

Könyű kopók közül hat is el rivallot,
A' sok öz fel ugrott, sok felé szaladott,
Sok lövések estek, sok Hahó hallatott,
Jól lőttek, mert őtt öz már helybe maradott.

Grófra maga hajtott kedves Hárfácskája,
Láttam, hogy erányoz, egyszer szóll puskája;
Mondá: eb a' lelke, rossz díb dáb Rókája!
Ved fel Földi, hozd el, ám nézek reája.

Oda érvén láttam, hogy egy szép nagy Hejúz,
Mérges állat, karmol a' hova, bőrt nyúz,
Bár jól vólt találva, láttam, hogy felém húz,
Fejét fokossommal vervén, mondám: Csúsz, csúsz!

El vivén a' Gróffhoz, a' földre vetettem,
Nagyságod Rókát lőtt, mint szavát értettem,
Nézze babos hasát, hátára fektettem,
Nézze bokrétáját, fejét fel emeltem.

Minémű vad légyen, a' Gróff azt nem tudta,
Soha illyt nem látott, aztat meg vallotta,
Bokrétás két fülét, hasát tsudállotta,
Harmelinnek, avagy Parducznak tartotta.

Mondottam: Hejúznak hogy e' vadat hívják,
Ezek akár melly nagy ökröt is meg bírják,
Körmökkel azokat karmollyák, és víjják,
Végre minden vérit testekből ki szívják.

Ki mondhatatlan vólt a' Gróffnak öröme,
Mivel olly vadat lőtt, melynek ritka neme,
És mivel mint Tgris ez majd ollyan fene,
A' Jágerék köszt fent marad vitéz neve.

Maga Hárfácskáját fel vette karjára,
Kedves sok tappintást tett két oldalára,
Fogadta, hogy mihent vissza megy Budára,
Ezüstbűl szép örvöt tsináltatt nyakára.

Mig a' Gróffal ketten itten beszélgettünk,
Recsegést, ropogást, zörgést észre vettünk,
Ebből mi fog lenni, halgattunk, füleltünk,
Állásainkba is mingyárt vissza mentünk.

A' tizenkét nehéz kopók, hól ugattak,
Hol pedig böfögtek, hol meg ordítottak,
Tetzet marakodnak, néha sikojtottak,
Mint szarvast, özt, hajtyák, úgy most nem hajtottak.

Egy Peczér kiáltott, vigyáz! Medve, vigyáz!
Láttam is sok Puskás, hogy már a' fára mász,
És hogy íjdedbe sokat a' hideg ráz,
Sok pedig izzadván környékezi hagymász.

Kopók közel érték, mert ő gyakran meg ált,
Fel tartotta orrát minden felé szaglált,
Köveket kutyákra mind ember hagyigált,
Azért sikojtottak, mert sokat meg talált.

Egy Fő Nemes Úrfi rá lőtt a' Medvére,
A' véknyát találta, nagyon folyt a' vére,
A' kopók sarkalták jobban lövéssére,
Rá jött ez egy Gróffnak Németh Jágerére.

Hozzá lőtt, el törte két oldal bordáját,
Roszszúl tett, hogy szaladt, 's el veté puskáját,
Fára akar mászni, 's kapván az fa ágát
A' Medve ott termet, meg fogta a' lábát.

Mingyárt maga alá, szegény Jágert kapta,
Plundráját a' szabó, hogy ha roszszul szabta,
Kréta nélkül e' már bezzeg igazgatta,
Nyomát a' töjének, mind a' farán hadta,

Irtóztató vala ennek kiáltássa,
De jól esett még is az ő jajgatássa,
A' Kutyáknak vólt e' mint egy bíztatássa,
Ösztönösztetett is ezeknek futássa.

A' tizenkét kopó, nagy lármázássára,
Egybe ott termettek, ki Medve hátára,
Fel ugrott, ki kapott fülére, farára,
A Jágert el hagyta, fel ált két lábára.

Mivel meszsze nem vólt, én oda szaladtam,
Rajta! rajta! rajta! kutyákat bíztattam,
Flintámat is mingyárt a' pofámhoz kaptam,
A' Medve fül tövét jól meg erányzottam.

Hogy a' puskám szóllott, egybe le rogygyadott,
Szurmán a' Dojbánnal kétt fülébe kapott,
Többi is mint kullancs, beléje ragadott,
Mig bírhatta magát, sok kutyát meg csapott.

De a' golyobissom, által járván fejét,
E' jó lövésseműl el veszté erejét,
Fokosommal ütven a' feje tetejét,
Láttam földre húlni az agya velejét.

Meg döglött; ezt kopó, már egy sem ugatta,
Némely a' ki loccsant, velejét fel falta,
Ki pedig tőle nyert, karmolássát nyalta,
Ki a' könnyű kopók hajtássát halgatta.

Kiáltottam mingyart, sokan érkezének,
Csudálták nagyságát e' bálvány Medvének,
Tizen hat araszt vólt hossza a' testének,
Fekete bársony vólt színe a' bőrének.

Itt a' szegény Jágert földrűl fel emeltük,
Bíztattuk, ne félylen, dűlt fára fektettük,
Liquor Anodini, hogy бүдös érzettük,
A' plundra tele vólt, minnyájan sejtettük.

E' tám Magyar Medve, mondtam, mert plundráját,
Bántotta, 's nem bántá fejét, sem orczáját,
Meg jegyzette ugyan, az alsó pofáját,
Üdő telik, miglen ki mossa gatyáját.

Fel vezették ötet a' bércz tetejére,
Pályinkát öntösztek farán vett sebére,
Más Nadrágot vontak meg mosott testére,
Tűz mellé fektették a' köpönyegére.

Fákon még is űlni látván Jágerokat,
Kik markokat pökték, olly Gavalérokat,
A' fák alá menven, így kérdem azokat,
Ki tojták é immár fészkekbe magokat.

Mert madarak fákon így űlnek fészkekbe,
Gondoltam, hogy ők is űlnének ezekbe,
De ha Medve előtt másztak fel féltekbe,
Jőjjenek le, vagyunk már gyülekezetbe.

Egy más után lassan le másztak, le jöttek,
Azok vóltak, a' kik Budán ki nevettek,
Itt hol a' Medvére, hol rám nézegettek,
Tudom ítéletet rólam most mást tettek.

A' Medvét fel vittük a' Gróff állássára,
Csudálva néztek itt meg lött Hejúzzára,
Mondám: az én Gróffom nem mász ám a' fára,
Tsak jőjjön; rá lő ő, hét fejű Hydrára.

Kerülő szőlőt itt, hogy kiki helyére
Állyon: ő fel mégyen a' völgynek fejére,
Kutyákkal vissza jön a' völgy fenekére,
De ne mászszon senki a' fa tetejére.

Mondottam: mit beszélsz, jó ki fára mehet,
Ember az életét úgy menti, mint lehet,
Medvével, vad Kannal, senki fel nem tehet,
Láttam sok pirúl itt, a' Gróffom meg nevet.

Tsak hamar a' völgynek túlsó oldalába,
Hallok vagy négy kopót lenni ugattába,
Egy Medve kölyöknek vóltak forgattába,
De mingyárt el lőtte egy Gróff ezt futtába.

Sok Hahót kiáltott a' Gróff örömébe,
Mert Medvét ő sem lőtt soha még éltebe,
Meg mutatta, hogy félsz nem lakik szívébe,
Mert ő fel nem mászott a' fa tetejébe.

Azon kopók, mellyek Medvével küszködtek,
A' völgynek fenekén vad kant fel ütöttek,
Merre ment, mindenütt törések zörgöttek,
Lábátúl el rúgott kövek höngörögtek.

Egész hozzám hallott, zúgó nagy fúvássa,
Két nagy agyarának aczél tsattogássa,
Vérrel elegyedett habos tajtékzássa,
Futássa úgy rengett, mint ház le omlássa.

Diánna vadászván Ída oldalába,
Egy szép czédrus fának árnyékába ála,
Az sem vólt nagyobb kan, mellyre ott találta,
Sem az, mellytől esset Zrínyinek halála.

Azon Jáger, a' melly tegnap vala vezér,
Mondhatom, hogy méltán e szép név reá fér,
Nincs itt kösztünk egy is a' ki véle fel ér,
Oroszlányt meg bírván, Sámsonba vólt illy vér.

Hozzám harmadik vólt, állott egy geréndre,
Láttam, hogy bal lábbal térdepelt a' földre,
Ki vont Jáger késit tette a' jobb térdre,
De még mind nem tudtam, teszi ezt melly végre.

Jól láttam vad kannak feléje futássát,
Igen közel látván hozzája jutássát,
Huj szau! nagyot kiált, 's halván kiáltássát,
Hajszálom fel állot, nézvén a' vivássát.

A' vadkan, mint szalad rája egyenessen,
Tarta késit Jáger térdén olly helyesen
Hegy beléje futott, maga egyenessen,
Mind tüdejét, szívét, ált szúrá mérgessen.

Óldalt dűlt, és tsak a' négy lábával kapált,
Serteje a' hátán, mint gerebeny úgy ált,
Torka vérrel meg tölt, hörgött, mert már testált,
A' kopók ugatták, maga Hahót kiált.

Első vóltam, a' ki hozzája szaladtam,
Nyakába ugrottam, szívbűl csókólgattam,
Brávo! brávo! ezen szókat ujjongattam,
Most bántam, hogy véle csillagot rúgattam.

Kési a' kezébe még vértől párolgott,
Törülgetvén aztat, rám nézett, mosolygott,
Kan tökinek a' ki vágássához fogott,
Mert ha ezt nem teszi, hússa kap rosz szagot.

Mig eztet munkálta, négy kopó hajtássa
A' felé ment, hol a' Gróffnak vólt állássa,
Esset is ott hamar stucza pattanássa,
Hahó! mondám; ez a' Gróffom kiáltássa.

Futottam hozzája, hamar ott termettem,
Látom egy szép kövér súldött lött; fel vettem,
A' Jágernek dolgát mind el beszéllettem,
A' vad Kannal mint bánt, miként meg íjedtem.

Attlás, hogy az Eget vállain emelte,
A' hét fejű Hydrát Hercules meg ölte,
Hectort, hogy Achilles a' földre le verte,
Ezeknél mind nagyobb e' Jágernek tette.

Szólt a' Gróff: jó Földim, tudgyad, nagy jáger a',
Király fai magyar, Gazdának a' Fia,³⁵
Jáger tudományba nincsen semmi híjja,
Fő Jágernek teszi, azt mondá a' Grófja.

Inas esztendőket e' Veres kőn töltött,³⁶
Saxoniába járt, Gróff rá sokat költött,
Éles kőn lakik most, ott sok vadkant döltött;
Mint ma láttad, tavaly fel spékelt így ötöt.

Ha Magyar, mondtam, tehát nem csudálom,
Mert a' Magyar előtt Elefánt is álom,
Hogy úgy bántam vele, most jobban sajnállom,
De majd meg követem, ha módgyát találom.

³⁵ Királyfa: Nemes Pozsony Vármegyébe vagyon, a' Dunához közel, Csalóköznek szélén, a' hol egy igen szép nagy kert is vagyon: Gróff Pálfi Familiának öröke.

³⁶ Veres kő Pozsony Vármegyébe, Nagy Szombat felé, a' Fejér hegyek tövén egy magos hegyen álló vár, Éles kő pedig Morva felé még magossabb hegyen álló vár. Gróff Pálfi Familia örökségei, az úgy nevezett uradalmakkal edgyütt.

Itt a' vadak körül már mi sokan áltunk,
Hogy gyülnének ide, rájok kiábáltunk,
A' Medve, 's Vadkannak nagyságán csudáltunk,
Ezekhez mi még több vadakat is vártunk.

Hamar is nyólcz özzel ide érkezének,
Peczérek egy koczat, hogy völgybe lövének,
Nem tudtuk: tsak mikor vele fel jövének,
Annya vólt, a' Gróftúl meg lótt szép süldőnek.

Egy kerülő is lótt nagy vadmacska kandúrt,
Mondám, sok egeret gyomrába e' bé gyúrt,
De még a' Medvém is, sok Méh köpüt ált fúrt,
Hát a' Jáger kannya, hány Gözü hordást túrt.

Egy Fő Nemes Úrfi, lótt szép barna nyesdet,
Medve kölykével is a' más Gróff itt termet,
Simogattuk nyakán a' szép fejr Örvet;
Mondám Galléra van, e' Zsidó Pap lehet.

Gróffom a' Jágernek tett nagy tisztességet,
Mondván: ma vad kannal Te olly vitézséget
Tettél, és mutattál olyan nagy készséget,
Hogy Tetted fel múllyá az emberiséget.

Nemes Jáger Czéhbe bé íratatásom,
Hogy illy Vitéz által esett iktatásom;
Leg főbb ditsósságem, 's nagy vígasztalásom,
Kevélykedem abba, hogy vagy én Pajtásom.

Le térdelt a' Jáger, lábait kócsolta,
Hol azokat, hol meg kezeit csókolta,
Köszönte malaszyát, 's magát ajánlotta,
Öröminek könyve a' többit pótolta.

De mi is Puskássok, ötet meg tiszteltük,
Vagy négyen megkapván, a' földről fel vettük,
A' vad kannya körül tánczolva emeltük,
Allelúja, vívát bögtük, énekeltük.

Végtére ültettük, a' vad kan hátára,
Zöld Tölgy Laurust tettünk az ő homlokára,
Sertébül bokrétát tőszünk kaskétyára,
Az egésség ivást hagytuk vacsorára.

Ma is szekerekért kerülőt küldöttünk,
Mi pedig minnyájan lovakra fel ültünk,
Sok czímeres vadunk lévén, mi örültünk,
Nyargalva, nem lépve, tanyánkon termettünk.

Tsak hamar az Urak ültek vacsorához,
Szólt a' Gróff; a' vitéz Jáger Pajtásához,
Hogy ülyön melléje, kezének jobbájához,
Kérte engedgye meg, szólván az Urához.

A' Grófja szívéssen aztat meg engedte;
Bár a' Jáger magát mindenkép mentette,
Érdemes nem vólna, 's mint egy szégyenlette,
Erővel jobbjára a' Gróffom ültette.

Minden itt vígan vólt, jó ízűen evett,
De inkább hörpölte kiki a' bor levet,
Kapott is szeszitűl soknak feje hevet,
Ittak a' Jágerért, nyert ez Egri nevet.

Kerülő el jövőn, vadakat le tette;
A' mellynek a' felét Medve keresztelte,
Azon Jágert megint a' hideg ki lelte,
Hogy itt a' Medvére szemeit vetette.

Mondottam: Varjuk bé a' Medve hasába,
Majd egymásnak esnek így barátságába,
Hogy ha meg találna halni bolondgyába,
Remetének majd bé teszszük barlangjába.

Nevettek; de láttam, ha többet innának,
Bódúlt fővel holnap nem vadászhatnának,
Ítéltam, jobb lenne, hogy ha aludnának,
Ki mentem, így szóltam tűznél egy kuktának:

Uraknak kell nekünk mulatságot tenni,
A' kis medvét földrűl én fel fogom venni,
Te jajgas, te kiálts, mint tőled fog telni,
Én nagy mörmöléssel, rajtad fogok lenni.

A' kukta el kezdé kiáltást, jajgatást,
Én a' nagy mörmölést, a' nagy hadarázást;
A' mint Urak hallák e' szörnyű lármázást.
Futottak, kivánták látni a' csatázást.

Mondám: a' kis Medve, a' kuktát ingattya,
Hogy aludni nem megy, tsak azért lógattya,
És hogy részeg vólna, nagyon pirongattya.
Tám az Urakat is majd jól meg rángattya.

Tsak nincs Földi mássa, Te bohó fejednek,
Párját kel keresni víg természetednek.
Hogy eleget tegyünk minnyájan kedvednek,
Lásd, aludni megyünk, jó éjtszakát kednek.

TIZEN KETTŐDIK TZIKKELY.

Mingyárt el aludtak, mihent le feküdtek,
De való, hogy ők ma nagy járást is tettek,
Azok, kik a' borbúl többet hörpentettek,
Mint az hólt, ágyokba, olyanokká lettek.

A' beteg Jágerhoz, lassan el sétáltam,
Bi gétz sógor! kértem, hogy mellette áltam,
Egy pohár Tokai borral meg kínáltam,
Hogy nagyon halavány, tűznél azt jól láttam.

Én a' jobb kezemet a' szívére tettem,
Mint a' harang ütő, úgy járt, meg íjdedtem,
Hogy ha ezt meg iszsza, jobban lesz, esküdtem,
Utollyára még is ugyan csak rá vettem.

Meg itta, és allyig, egy fértály Óra múlt,
Még eddig nem szólván, szólt hozzám, és vídúlt,
Szíve sem dobogott, szemlátomást újjúlt,
Ha még egyszer iszik, egészszen lesz gyógyúlt.

Frissen bé futottam a' Gróff sátorába,
Tudtam Tokai bor maradt butellába,
Oda vittem néki, ezt is hamarjába,
Utolsó tseppéig bé önte gyomrába.

Mondám csak feküdgjön, takarja bé magát,
Ne félljen, nem fogja érezni több jaját,
Én is már le fekszem; ha érze né baját,
Kölsön fel; köszönte, 's nyujtá nékem karját.

Le dültem, hát egyszer hallom, hogy trallálgat,
Hol Cseh, hol meg Német éneket trillálgat,
Örültem Dozsissom, hogy jól operálgat,
Mingyárt a' Medvére teszem, ha nem halgat.

De a' bor el érte, hallám, hortyogássát,
Már el is vesztette szíve dobogássát,
Gondoltam, majd bortúl nyeri izadássát,
Reggelig el veszti minden bádgyadássát.

Engem is az álom el nyomott végtére.
Fárad voltam, hágván erdők sok bérczére;
Tudtam, mig a' szép nap érkezne költére.
Már én ébren leszek a' szokott időre.

Öt órát aludtam, osztán fel ébredtem,
Szememet a' Hajnal Csillagra vettem,
Annak futássábúl mingyárt észre vettem,
Hogy hamar meg virrad, már le sem feküdtem.

Fél óracska múlva, Auróra harmattya
Gyöngyöszte a' földet, kedves volt illattya,
Látván pirossága a' setétet hajtya,
Hallatott ébredő madárcák hangzattya.

Egy Dézsa fenekén vertem én Fikátort,³⁷
Nótáját füttyeltem, bé futtam minden sort,
Körös körül jártam, minden Grófi sátort,
Fel lármáztam itt az egész vadász Tábort.

Kiálték; alló auf! mert ha káplárságra
Avancsérozok, majd rá kapok hátára,
Valaki fel nem kél, 's fel nem áll talpára,
Könyű itt szert tenni mogyoró páltzára.

Edgyike nyujtódzott, másika ásított,
Ki meg íjedt, ingén jó hosszút hasított,
Szolgáját, hogy bé ment, sok férre taszított,
Sok szidott lármámra, hogy álmat szakított.

De még is minnyájan ugyan tsak fel keltek,
Gróffoknak Lovászok paripát nyergeltek,
Készülőt Peczérek kopóknak kürtöltek,
Jágerek, Puskássok, Flintákat törültek.

Nevetkeztek velem, hogy én Dobos lettem,
Több vagyok Dobosnál, nékiek feleltem,
A' Patienssemet hozzájuk vezettem,
Kérdgyék önnön magát, én vele mint tettem.

Meg vallotta, hogy én ött meg gyógyítottam,
Dózisom bé adván; jól meg izzasztottam,
Vólt egészségére, nem más, tsak én hosztam,
Nékem köszönheti, hogy fel támasztottam.

Szólt egy: úgy é Földi? Sauer balzsámumot
Adtál néki, avagy Myrha Oleumot,
Más mondá, hogy adtam tsak Digestívumot,
Vagy is talán Salem ægyptiacumot.

Mondottam, Tokaiba préselt Balzsam vólt a',
Többet ér, mint Myrha, 's essentia qvinta,
Dózsissátúl kinek jól meg ázik torka,
Soha sem kell annak Hálai Patika.

Egy Gróff szólt: nem véltem, vólnál Hypocrates,
Olly nagy Doctor, olyan tudós és értelmes,
Mondám: ha kulacsom Balzsámtúl nem üres;
Æsculapius is vagyok, és Socrates.

³⁷ Fikator, annyit téssen, mint készülő a' Gyalog katonaságnál, a' Dobosok verik aztat, és a' síposok sípollyák.

A' Gavalérokhoz a' kerülők szóltak,
Hogy ma Agarakat vinni kell, 's kopókat,
Mert ma szarvassokat, Medvét, vad Disznókat
Nem hajtunk: hanem tsak vadakat aprókat.

A' melly Úr szeretet inkább agarázni,
Mint sem a' kopókkal, 's flintákkal vadászni,
Örömmel lóra ült, hogy majd fog hajházni,
Rókával, Farkassal, a' síkon csatázni.

Négy könyű, ött nehéz kopókat szvorkára,
Vetett fel két Peczér, elég annyi mára,
Három Huszár, három agárt porrázára
Fel fűzött; 's akasztott korbácsot magára.

Meg indúla egyszer e' vadász Armáda,
Agarakrúl kösztök versengés támada,
Ezé leg jobb futó, másét fel halada,
Amazé, hogy még jobb, aranyba fogada.

Még harmaton értünk a' hajtás szélére,
Az úgy neveztetett Balási Cserére,
Minden Puskás állott, ki rendelt helyére,
Gróffom, Borz lyukakhoz esvén, vólt kedvére.

A' melly Gavalérok ültek ló hátokon,
A' cserének szélin állottak dombokon,
Áltak agarak is, körül mind halmokon,
Nádasok, 's töviskek, túl estek hátokon.

Hallom egy Cseh Jáger kiáltya Nyenyihó!³⁸
Gróffot kérdem, hogy mit kiált ez a' Bohó,
Nyúlat lát fektébe, azt teszi ezen szó,
Megint, újra kezdé, Nyenyihó! Nyenyihó!

A' Gróff velem edgyütt hozzája szaladott,
Juharfa tövére ujjával mutatott
A' nyúlra; itt a' Gróff srét stutzához kapott,
Meg lőtte; 's Jágernek két forintost adott.

Lövésre kutyákat mind el eresztették,
Ezek a' Cserének sűrőjét fűrgészték,
A' bokrot szagolták, hol meg vizellették,
Harmaton nyúlaknak nyomait érzették.

Dudás egy Rókának nyomán ment, bőfögött,
Musika meg nyúlnak nyomán tsak nyöszögött,
Ez a' Zanócz közül előtte fel szökött,
Sikojtva, rikoltva, hajtott már, nem nyögött.

³⁸ Jágerek szokása, hogy ha ki közülök eztet kiáltya Nyenyihó! tehát csálhatatlanúl nyúlat lát fektébe.

Südő vólt, tsak hamar egy bokorba meg bújt,
Mellette el hajtott, a' nyúl vissza fordúlt,
Azon nyomon, mellyen futott, hátra lódúlt,
Azért is a' kutya lett egészen bódúlt.

De már több kopók is ide érkezének,
Csóválták farkokat, nagyon keresének,
A' kereszt útakon sok futást tevének,
A' südőnek megint nyomára jövének.

Eztet egy bokorbúl hamar ki ugratták,
Mivel hatan vóltak, egymásra forgatták,
Egy marha tsapásson szegént el is kapták,
Bár kiáltott más! más! őt még is fel falták.

A' Róka, a' mellyet már a' Dudás hajtott,
Álnok vólt, és mingyárt mezőre varrantott,
Merre ment, Cserének szélén láttam partot,
A' mellyen Laib Huszár agarakot tartott.

A' midőn a' partot ő már el haladta,
A' Huszár meg látván; Haj há! kiáltotta,
Utánna a' három agárt botsájtotta,
Sok Gavalér nyargalt, hogy meg sajdította.

Bár erőssen szaladt, el érte a' Hancsár,
Jó kapássa nincsen, benne ez nem kis kár;
Csalt vetett, és szemkösz kapott hozzá Hajdár,
Meg kapta a' lábát, azólta sántán jár.

A' Hancsár tsak ugyan keménnyen kergette,
A' Firka sok Rókát fogott már felette,
Tudta ez a' módgyát, futott tsak mellette,
Egyszer nyakon kapván, a' földhöz ütötte.

Kis agár a' földön nehezen tarthatta,
Hancsár erős agár, mingyárt fojtogatta,
Hol szívét, hol torkát, addig szorongatta,
Páráját bellőle mig ki nem hajtotta.

A' Huszár le ugrott, a' Rókát fel vette,
Hermetz szíra kötvén, lován ált vetette,
Pályinkával Hajdár lábát kenegette,
Agarait megint a' dombra vezette.

Az alatt sok nyúlat lóttek a' Cserébe,
Egy nagy szurmos Farkas bújkált itt féltébe,
A' földbe is bé bújt volna íjdetébe,
Minden puska szóra, láttam vólt szöktébe.

Mind az örült; mindég kopók köszt kavargott,
Hol ide, hol oda, szaladott, csavargott,
Ugyan tsak végtére mind addig toprongott,
Mig Csere szélire ő ki nem tántorgott.

Ki érvén mezőnek ő a' térségére,
A' Nádas balra vólt, arra tartott fére,
Meg látván két Huszár még is szerencsére,
Mingyárt hat agarak mentek üzössére.

Hárma ezek közül vólt Kurlándi Agár,
Mint fellyeb mondtam gyapjasok 's lábok szár,
Hárma Ukrainából; mentek mint száll madár,
Olly nagy lárma vólt itt, mind mikor jön Tatár.

Mert a' sok Gavalér nyargalt, és kiáltott,
Ritka vólt, tokjából ki pistolt nem rántott,
Sok alatt ló bukkot, orra földet szántott,
A' Tövis soknak bőrt, oldaláról hántott.

A' Farkast agarak hamar utól érték,
Tsattogott fogával, meg kapni nem merték,
Huszárok korbáttal hátát csapták, verték;
Mélyért a' Farkastúl béreket el nyerték.

Mert ezt íjédtebe a' kórság is rázta,
Két Huszárt fejétül, talpig kolomázta,
Felette bűdös vólt ezeknek meg ázta,
Káromkodtak, hogy így őket meg gyalázta.

Drak agár Farkasnak ugrott a' hátára,
Nyak szirt szorongatván bukkot az orrára,
Torka jutott akkor Hajdárnak fogára,
Hat agár köszt meg nem mozdult utólyára.

Laib Huszár Csákánnyal a' fejét ütötte,
Satisfactióját mostan rajta vette,
Liktariumának árát így fizette,
Meg döglött; minden eb itt el eresztette.

Huszárok a' Farkast egy bokor kóróhoz
Húzták, közel vólt ez, egy iszapos tóhoz,
Meg mosták magokat, úgy mentek a' lóhoz.
Kenyőcshöz jutottak ma igen ócsóhoz.

Agarokat fűzték megint pórázokra,
A' hol áltak, mentek meg azon halmokra,
Kértük, vígyázzanak csak a' Farkasokra,
Ezeknél kaphatnak új ajándékokra.

Allyig mondtuk ezt ki, egy Ugaron láttuk,
Szalad egy bozontos Farkas, mi kiáltyuk,
Botsásd az ebeket, de futnak, már láttuk,
Hogy meg előzhessük, mi is egymást váltyuk.

El érte a' Firka, farát meg harapta,
Meg fordúlt a' Farkas, majd hogy el nem kapta,
De ő fére ugrott, mert friss mint a' lapta,
Többi is itt termet, mindenik forgatta.

Hamis Farkas volt ez, ált ment sok próbákon,
Sokat üzték már ezt, vala sok vitákon,
Közel járván hozzá Urak Paripákon,
Rút far marás teve itten két sárgákon.

Bátor agár a' Drak, meg kapta a' nyakát,
A' Firka pediglen a' hátrúlsó inát,
Hajdár a' hátán lett, mardosta a' farát,
Le húztak; hogy meg sem mozdíthatta magát.

Egy Huszár sem csapott korbáccsal most rája,
Mert félt, ungventumot ne kapjon orczája.
De Agarak láttak mérgessen hozzája,
Mert a' vért mint karom, okádta a' szája.

Szempillantássig is ezt nem tágították,
Ki düllyet a' szeme, őtt úgy szorongatták,
Ez is szórt Alkermest, a' mint nyomorgatták,
Végre el nyújtózott, mivel meg fojtották.

Minden Gróff sajnálta a' maga sárgáját,
Mert úgy mond: el veszi leg jobb Paripáját,
Meg mostuk, meg néztük a' sebeknek táját
Egyiknek se láttuk halálos hibáját.

A' Farkast egy lovász a' másikhoz húzta,
Hol is mind a' kettőt egy Jáger meg nyúzta,
A' csákány elsőnek fejét öszve zúzta,
Mert olaja végig Huszár mellyét tsúzta.

Az hat agarakat pórázra vétettük,
Rendelt állásokra vissza vezettettük,
A' mint szemeinket jobb kézre vetettük,
Három agár Rókát kerget, szemre vettük.

Meg áltunk, mert felénk a' Rókát hajtották,
Soló, a' Dafnéval egy másra forgatták,
Vigyorgatta fogát rájuk, mint hajtották,
A' mellyért is hamar meg sem is foghatták.

Tigris a' faránál futott és csatázott,
Fel üté orrával, szintén úgy bakázott,
Nyaka kapássába Dafné sem hibázott,
Mokogot fogok köszt, farka allya ázott.

A' mint mi néhányan itt körül állottunk,
Fel ugorván egy nyúl, kösztünk álmélkodtunk,
Tartoszkodás nélkül Hajhát kiáltottunk,
Az agarak üzték, magunk is futottunk.

De soló, hogy soló, aztat meg mutatta,
Mert Dafnét, és Tigris egybe hátra hagyta,
A' nyúlat fordítás nélkül el is kapta,
Leg szebb volt, hogy lora, mint visla, fel adta.

Tsoportosan vissza mentünk a' cserébe,
Vártak Urak reánk egy szilfa tövébe,
Hól lőtt Nyulak, 's Rókák, feküdtek rendébe,
Egy Borz, egy Farkassal, ezek ellenébe.

A' Consiliumnak edgyik Tanátsossa,
Kérdé: e' kettőnek ki vólt a' Gyilkossa,
Az én Gróffom lőtte, felelt a' Titkossa,
Jól ván: e' gyümölsnek, amaz Juh árossa.

Szólt Gróffom; úgy tartom, e' Borz vad almára
Még éjtszaka ki ment, itt jutván lármára,
Fetrengett: szuszogva sietet lyukára,
El lőttem; mert áltam lyuka ajtajára.

E' Farkas is régen már előttem forgott,
Mivel a' tér felé sok puska szó morgott,
Nem mere ki menni, előttem tántorgott,
Rá lőttem, mig dög lett, sokáig nyomorgott.

Phoebusnak hanyatlott, ragyogó sugára,
Hosszú árnyékokat vetett föld határa,
Hesperus fel nyergelt, majd fel áll lovára,
Mind ezeket látván mentünk a' tanyára.

Itten a' Rókának nézeztük a' szőrit,
Egy Cseh Jáger mondá; Tento je Uhlarik,³⁹
Néztük Farkasoknak fogait, és körmit,
Rámákra vonattuk ezeknek a' bőrit.

Én edgyik Rókának térgyétül négy lábát
El vágtam, mint nyúlnak meg spékeltém hátát,
Meg sütvén, Gróffomnak kápván ezüst tálát,
Rá tettem, bővítém e' süttel asztalát.

Szépen a' komornyik azt fel trancséroszta,
Kínálta Urakat, mint körül hordoszta,
Gróffom abbúl nem vett, hogy hozzája hoszta,
Nyúl húst nem szereti, tsupán az okosza.

Többi édesdeden a' Rókábúl evet,
Mondották: Delicat, e' talám a' lehet,
Melly kösztünk fel ugrott, és sóló kergetett,
Az erős futástúl a' hússa olly lágy lett.

Jó kedvek duzzadott, az Urak vígadtak,
A' fáradság után, jól ittak 's mulattak,
Mindenhez jó kedvet, jó szemet mutattak,
Még a' szolgákkal is sok bort meg itattak.

³⁹ Vannak Rókák, mellyeknek a' torkok, és mállyok barnák, ezeket a' Cseh Jágerek Uhláriknak nevezik:
az az szén égetőknek.

Mint szokott a' Róka ugatni, czammogni,
Hirtelen el kesztem én is úgy kahogni,
Mint szökik, Egeret mikor akar fogni,
És ha azt meg fogja, mint szokott mokogni.

Én az asztal körül, szintén úgy mokogtam,
Néztek rám; szökdöstem 's mint Róka kahogtam.
Sok mondá; mivel ma bor körül forgottam,
Részeg vagyok: máskép sokat is ugrottam.

Kérdeztem, hogy jó é a' nyúl, melly vala sült?
Róka vólt; esküdve mondám, minden el hült,
Mindenike, a' mint a' Tábla körül ült.
Fogjuk meg! kiáltott, és ellenem csődült.

Ezt látván, meg óldám én is a' kereket,
Setét vólt; el értem, hamar a' bereket,
Jó é a' nyúl, a' melly evett egereket?
Kiáltam: kahogtam, csúfoltam ezeket.

A' Jágerek még a' cserén meg olvasták
A' nyúlat, itt is annyinak találták,
Hogy én Rókát nyúztam, aztat is jól látták,
Magam sütöttem meg, szakácsok mondták.

Most hitték, és szóltak, még így rá nem szedett,
Jöj vissza! kiálták nem bántunk tégedet,
Kérünk jöj közinkbe, mutasd jó kedvedet,
Régen esmérjük már, te okos fejedet.

El mentem: kezembe fokosomat vettem,
Alló Mars aludni, minnyáját kergettem,
Hadarásztam kösztök, 's azzal azt végzettem,
Hogy így minnyájokat szépen le fektettem.

Szólt Gróffom, jó hogy én a' nyúl húst nem észem,
Mert úgy nékem is lett volna benne részem,
Jó éjtszakát Földi! most mingyárt le fekszem,
Jól nyugodgyon Nagysád, én is aztat tészem.

Hajnal hassadtával, én a' tűzhöz mentem,
Csudáltam, hogy annál ött Tzigányt én leltem,
Mit miveltek Ti itt! hogy őket kérdettem,
Fütözünk jó Uram, felelteket vettem.

Fejér várrúl jövünk, és mégyünk Budára,
Muzsikások vagyunk, hallyuk Dietára
Sok Úr öszve gyűlt ott, a' kik muzsikára
Vagynak: talám meg jön, fáradságunk ára.

Mondám nekik; mingyárt fogtok muzsikálni,
Melly helyen veletek, én meg fogok álni,
Egybe a' verbunkost, kezdgyétek nótálni,
Most hegedütöket lassan kell próbálni.

A' posztó tokokból, magok nótaíát
Ki húzták, pökdösték húrt húzó fácskáit,
Nem esmerik ugyan ők Haiden kótáit,⁴⁰
Még is setétben is, meg vonnyák nótáit.

Uram készen vagyunk, hozzám így szóllottak,
Gyertek! meg indúltam, utánnam ballagtak,
A' sátorok között mondám: Holt! meg áltak,
Parancsolatomra már minnyájan vártak.

Hárma hegedűjét füléhez illette,
Czimbalmos czimbalmát térdére rá tette,
Bögőjéhez magát, egy vén görbítette,
Pozitúrájokat, hogy már mind meg tette;

Húzd ra kiáltottam, bezzeg karikázták
Mint tőlök telhettet, ugyan meg cifrázták,
Nótáit leg felsőbb Tónusra csigázták,
Felürül alsóbra egybe le trillázták.

Itt én mint a' sárkány mingyárt ordítottam,
Gyere katonának, szörnyen kiáltottam,
Ez az élet! ez! ez! gyöngy élet! mondottam,
Pajkos Rytmusokat szüntelen danlottam.

Urak fel ugrottak ezen nagy lármára,
Ujjongatásomra, és a' Muzsikára,
Hogy fel öltösztesse, nem vártak szolgára,
Futott mindenike nyaka szakattára.

Én rájok sem néztem, tsak mindég tánczoltam,
Húzzál Róka tánczot! nékik parancsoltam,
Ki tudgya mit húztak, én arra kahogtam,
Róka Egér után mint ugrik, ugrottam.

Le dültek a' földre, engem úgy nevettek,
Nem vólna világon párom meg ditsértek,
Hol vettem ezeket, mondgyam meg kérdettek,
Tsak Te vagy az ember! csókoltak, öleltek.

Mondám, a' vadászok Isten Aszszonyának
Laib Muzsikássai, szűz szent Diannának,
Hogy muzsikállyanak, itt azért volnának,
Azoknak, kik ették hússát a' Rókának.

De mi ma utólsó vadászatot tészünk,
Készüllyön Nagyságtok, estve vígan leszünk,
Mai vacsoránál Róka húst nem eszünk,
De Tokai borból duppla dózsiszt veszünk.

⁴⁰ Haiden Eszterházi Herczegnek Fő musikássa, és a' musikalékban nagy, és híres compositor.

Tzigányokhoz szóltam, hogy ma itt maradnak,
Nékiek szakácsok enni, innya adnak,
Gyalog is Budára ők majd nem fáradnak,
Mert a' szekerekre holnap fel kaphatnak.

Ezek így történvén, mi fel kerekedtünk,
Minden Agarakat, 's kopókat el vittünk,
Kerülők vezetvén, mi utánok mentünk;
A' vadászó helyre igen hamar értünk.

Fel ült itt a' Grófom, szeg sárga lovára,
Sóló, jó agarát, vette pórázzára,
Tigrist a' Dafnéval bízta Lovászszára,
Magamat vetettem a' Deres hátára.

A' Gróffal fel áltunk egy szép kies dombra,
Többi agarak is állottak halomra,
Itt a' jó szerencsét vártam Fokosomra,
Mert vadat nem veszek, Flintámmal ma gombra.

Kik kopót szeretnek, azon Gavalérok,
A' mint meg állottak, vala ott egy torok,
Kerülők mondták, majd lobban ott porok,
A' Csere több részit foglalták Jágerok.

Futották a' sűrőt kopók szabadgyába,
Nem érték közepét, vóltak tsak allyába,
Még is juttak mingyárt vadaknak nyomába,
Lettek is azoknak hamar divattyába.

Itt három, ott kettő, amott négy is hajtott,
Ki Nyúlat, ki Rókát, ki Farkast lógatott,
A' dombunkra szépen szavok ki hallatott,
De még felénk jönni egy vad sem láttatott.

Egy Gavalért láttam kereszt úton álni,
Futt rá egy nyúl, mondám, mingyárt fogsz testálni,
Hozzá lőtt, hallom öt kopót kiabálni,
Szemkösz jöt, szégyen vólt eztet nem találni.

Ezen lövés után sok felé puskáztak,
Sok Hahót kiáltott, de többen hibáztak,
Mivel sok puska szólt, a' kutyák lármáztak,
Itt többnyire még is, Rókákat hajháztak.

Közel látom felénk lapúlva nyújtózik
Egy rút deres Róka, mint Tolvaj lopódik,
A' hol a' Nádas van, a' felé húzódik,
Várba lesz, gondolta, ha belé vonódik.

El botsájtánk ötet, a' mint ment mellettünk,
Viszá ne ugorjon, véle nem siettünk,
Mikor jó távúlka már utánna lettünk,
Hajhát kiáltottunk, mi pedig ügettünk.

A' Sóló mint a' nyíl, a' faránál termett,
Tigris is Dafnéval mingyárast ottan lett,
Farkával hol jobbra, hol balra csalt vetett,
De mesterségével meszsze nem mehetett.

Jobbról Sóló, balról őtt Dafne kergette,
Tigris néha farkát hátról érdeketta,
Balra fordúlt, mivel ő aztat féltette,
Akkor nyakon kapta Sóló, és nyeggette.

Tigris a' Dafnéval éppen nem kimélték,
Mokogott a' földön, keményen gyentelték,
Én is homlokára edgyecskét legygyenték,
Meg döglött, a' Csókok nagyon meg gyengíték.

Kergették ezt velünk több más Uraságok,
A' kiknek is vala nem kis multságok,
Látták a' Rókáknak melly nagy ravaszságok,
Melly fortéllyal élnek, melly nagy álnokságok.

Pórázra fűzetett mind a' három agár,
Urak kívánsága újjabb tsatára vár,
Helyeinkre értünk és állottunk ott már,
Halom, hogy alattunk valami csörög 's jár.

Ki ugrik egy Bak öz, kegyetlenül szalad,
Nagy szökéseket tesz, látom, hogy jól halad,
Haiha! de a' Dafne, Tigris hátra marad,
Kiáltottam; Sóló Hajha! fogd el magad.

Hamar el is érte, fel ugrott hátára,
Marczongolván őtet, esett az orrára,
A' Bak erős lévén, fel kapott lábára,
Oda értek Dafne, 's Tigris éppen árra.

Mind a' hárma immár itt edgyütt kergette,
A' Sóló ki kapott, és elejit vette,
Mellyre is ugrássát, a' Bak el vétette,
Meg ragadta nyakát, 's a' földre vetette.

Tigris itt mérgessen meg kapta tarkóját,
Szorongatta Dafné hátról a' zacskóját,
Egy Gróff hamar ott vólt, ingatta Fakóját,
Futásba el rúgta lova két patkóját.

Velünk a' többi is mingyárt oda ére,
Már döglött vólt az öz, torkából folyt vére,
Mondám, ennek mája lesz a' Sóló bére,
Mert maga fogta el, mihent hozzá fére.

Ezt Lovász fel vette maga Barnájára,
Fel köte Laib Huszár a' Rókát lovára,
Viszsza mene ki ki állassa halmára,
Halgattunk a' felénk hangzó nagy lármára.

Jött egy ordas Farkas, ezt hat agár üzte,
Mondottam, jól szalad, bocskorát fel füzte,
Kapám Fokosomat, mondám, gyüszte, gyüszte,
Kezet fogok veled, mingyárt kutya tüszte.

Pusztákon sok Farkast éltembe kergettem,
Örültem, hogy ma is én ehez férhettem,
Deresem futhasson, szájának engedtem,
Hamar is a' Farkas fara mellet lettem.

El érvén, meg ütém, azt kiáltám berdó!
Oldala úgy kondúlt, mint az üres hordó,
Fájlalta, mert bögött, mint a' Duda gordó,
Ficsor agár, mivel igen sebes 's forgó,

Itt termett, meg kapta egybe a' jobb fülét,
Szint úgy a' Fáta is a' bal füle tövét,
Hajdár edgyik lábát, Hancsár a' gégéjét,
Többi szorongatta a' hasát és bélét.

Meg tarták, fokossal a' fejét ütöttem,
Csúnyát rezelt, búzit nehezen szenvedtem,
De még is mind addig a' homlokát vertem,
Júhra éhes lelkét mig ki nem kergettem.

Mig mi e' Farkasnak valánk üzéssébe,
Igen rendes dolog történt a' cserébe,
Ott a' kopók voltak egy öz kergettébe,
A' melly is szaladott egy Grófnak elébe.

Hozzá lőtt, el eset, és dült oldalára,
A' Gróff oda futott, rá hágott nyakára,
Mivel már nem mozgott, vélte, hogy a' pára
Ki mene belőle, 's jutott vég órára.

Le vette nyakárul lábát 's földre tette,
Eztet a' sebes öz, mihent meg érzette,
Fel ugrott, 's futássát sebessen kezdette;
Álmélkodva a' Gróff szemét meresztette.

Nem mehatt meszsére, ő aztat gondolta,
Azért a' kopókat ide kiáltotta,
El jöttek: nyomára rá igazította,
Vértes derekára öt kopó hajtotta.

Kopók Cziholássát mivel nem' hallották,
Gondolták, meg ették, mert aztat el fogták,
Késsön vissza jöven azokat vizsgálták,
Nem véressek, 's lapos hassal vannak, látták.

Így történt; tám ma is, fog élni ezen öz,
Nem kell bé pátzolni, hogy azt ne érje gőz,
Mert ebből szakáttsa, sem nem sütt, se nem főz,
A' Gróff ez eseten csudálkozni nem győz.

El lőttek itt ugyan már három Rókákat,
Két özet, egy Farkast, és tíz nyúlacskákat,
De özek el vitték, mind már a' kutyákat,
Urak le is tették azért a' Flintákat.

Paripákra ültek, 's mentek agarázni,
Szolgák Nádasokba Rókákat hajházni,
Ha azokat onnan ki fogják bolházni,
Könyű lesz a' téren azokkal tsatázni.

Maga Lovásszának a' Gróff parancsolá,
Hogy ha nyúl ugrik fel, aztat ő meg latná,
Tigrist és a' Dafnét, el ne botsájtaná,
Mert aztat magára a' Sólóra hagyná.

Sort vettek, és a' Gróff állott közepére,
Hogy Sólóját ki ki vehesse szemére,
Mentek már; vigyáztak nyúlak fekvéssére,
Egy szedres tarlónak értek a' szélére.

Éppen a' Gróff előtt fel ugrott egy nagy nyúl,
Hajhát kiált, Sóló mingyárt futt, szint úgy nyúl,
Sok Gavalér nyargal, lova sok alatt húl,
A' kit a' kék bántott, gondoltam, hogy meg fúl.

Néhányszor a' nyúlat a' mint meg csapkodta,
Egyszer a' Levegő égbe hagyította,
Fel ugrott utánna, ottan el is kapta,
Mint tegnap; a' Gróffnak lovára fel adta.

Ki adogált érte mingyárt egy Paripát,
Ki ezüstbe foglalt pár Damascus flintát,
Ki leg jobb gazda vólt, ígért egy kuriát,
A' Gróff mosolygotta minyjoknak szavát.

Mivel sebessen ment, Lovász rázogatta,
Sok Gavalér hátát végig simogatta,
Vólt olyan is a' ki ötet csókolgatta,
A' kutya flegmával lábát nyalogatta.

Sorba menvén megint, egy hajhát kiáltott,
Nádasbúl ki jönni, egy Rókát meg látott,
Erre három agárt egy Huszár botsájtott,
El érték, reájok a' Róka szájt tátott.

Igyekezett menni ez a' Csere felé,
De a' sok lovasok nem ereszték belé,
A' Ficsor érkezvén jobb oldala mellé,
Csavargatta farkát, mert félelem tellé.

A' Hajdár a' farkát meg csípte, meg fordúlt,
Meg kapta az orrát, ordítva el lódúlt,
De mivel a' Róka, íjedt vólt, és bódúlt,
Fata nyak szirt fogta Tigris rázta meg fúlt.

Itten mi sokáig, éppen nem mulattunk,
Egy düllő földnyire, a' mint el haladtunk,
A' várbúl egy veres nyúlat ki ugrattunk;
De illy tanúlt nyúlra még mi nem akadtunk.

Bal fülét fel tartá, a' jobbat hátára
Le tette; a' dolgot vette tsak tréfára,
Észre vévén, hogy ő jutott itt tsatára,
Balra csapott, ki ért az Ország útyára.

Hat agarak üzték, még sem fordíthatták,
Utánnok Tigris is, 's Dafnét botsájtották,
Ezek ketten ugyan az útbúl ki csapták,
De megint egy széles gyepre ki kapatták.

Hogy ha eddig futott, bezzeg most szaladott,
Agár, agár után, lassanként maradott,
Mint kötel el nyúltak, a' nyúl meg haladott,
Hajhá Sóló! a' Gróff kiált 's haragudott.

A' mint két tenyeret öszve szoktak csapni,
Ennek is kutyákat, el érni el hagyni,
A' nyúlat fordítás, nélkül el is kapni
Annyi vólt: ditsertét meg kel néki adni.

Látván, hogy az estve mingyárt visza kerül
Titan szép ságára Tengerekbe merül,
Az ég szép kékségén már a' homály terül,
Madarkák nyúgszanak, tsak Denevér repül.

Szóltam az Urakhoz, végi van mindennek,
Jobb lesz a' tanyára minnyájan el mennek,
Mind Ló, 's agár, fáradt, tsak allyig lehelnek,
Magok is ezekkel ott jól meg pihennek.

Minnyájoknak teczet, rá áltak szavamra,
Látván, hogy készülnek, fel ültem lovamra,
Észre ne vegyenek, gondam vólt magamra,
Mert el szöktem tőlök, el mentem útamra.

Mivel hol vágtattam, hol pedig ügettem,
Azért is a' tanyán én tsak hamar lettem,
Hat erős Tóth Leányt, ott a' kútnál leltem,
El akartak menni, itt maradni kértem.

Liptó Vármegyébúl jöttek aratásra,
Tovább is maradtak sarjú takarásra,
De mivel nem kaptak már több munkálásra,
Hazájokba tértek, téli nyúgovásra.

Látván musikássok hogy itten vólnának,
Mondottam; ez éjjel, ha itt maradnának,
Virrattig mi velünk majd tánczolhatnak,
Innya, enni nekik Urak adatnának.

A' Templomot Tóth Lány a' tanczért el hadgya,
Apját, Annyát, Vérit azért meg tagadgya,
Tsak kis újjad mutasd, már ő karját adgya,
Nincs Nemzet, melly eztet ebbe fel haladgya.

Első Musikushoz szóllottam Zsigához,
Ferkóhoz, Laczihoz, Gyurihoz, Miskához,
Hogy nyúllyanak frissen ők a' Nótafához,
Mihent közelítnek Urak a' tanyához.

Mingyárt a' Hegedűk húrjait pengették,
Újokkal, fogokkal, fácskáit tekerték,
Mivel ők a' szurkot, fába csepegtették,
Ezzel Vonóikat vegtül végig kenték.

Körül néztem én itt e' Tóth Leányokat
Szügyöket, farokat, karcsú derekokat,
Kis kocsokájokat, 's hasonló lábokat,
Hasadásra készült, piros orcájokat.

Láttam lenni őket igen jó Státusba,
Tsak kaszanyitzába edgyet sem kantusba,
Bé szerettem kösztök, leg inkább Hanusba,
Mert ez bé is illik a' vadász Trónusba.

Hogy már Urak jönnek, itt meg sajdítottam,
Húzd rá magyarossan, Zsiga! kiáltottam,
Hanusomnak a' jobb kezemet nyújtottam,
Mint a' szél motóla, vele úgy forgottam.

Nem viselt czipellőt, suddogott bocskora,
Két lábocskájátúl rúgatott föld pora,
Mint stájer ló talpa, vóltak is akkora,
Utánnam egy szakács tánczolt; vele Dora.

A' Lovász ez után Marinát forgatta,
A' Kukta is Betát itten tánczba kapta,
Vasek Postilion, Zuszkával meg rakta,
Halb Huszar Katkával, tánczát apritgatta.

Itt a' Gavalérok minket körül fogtak,
A' mi Dámáinkon kivált tsudálkoztak,
Hogy jöhettek ide, azon álmélkodtak,
Azok honnan való, minket tudakosztak.

Szólt egy Gróff: ezeket a' Földink szerzette,
Valahonnan onnan elő kerítette,
De csudálni dolgát kellettik felette,
Egész nap velünk vólt, ezt mikor tehette.

Kérdeszték minnyájan, hogy őket hol vettem?
Tánczoltam, szavokra én nem is feleltem,
Hanust Vállaimon kétszer ált vetettem,
Így szóltam, hogy vele tánczomat végzettem:

Szűz szent Diánnának vólnának Nimfái,
A' Druideseknek magzati, 's Leányi,
Erdei Faunusok leg kedvesb mátkái,
Választott szépségnek remeki, 's bálványi.

Küldötte Diánna mi szolgálatunkra,
Hintsenek virágot szent áldozatunkra,
Gerjesztett is tüzet Hanus óltárunkra,
Mellyért fel is teszem mingyárt Trónusunkra.

Azon Trónust, a' melly Jágerektől épült,
Képzelt Diánnával, a' mellyen a' Gróff ült,
Ki hoztam; az egész Uraság ide gyűlt,
Újságot fog látni, már előre örült.

Szépen kértem Hanust, ülljön fel reája,
Sokat tánczolt, izzadt szügyi, orczátskája,
Itt majd meg nyugoszik minden tagocskája,
Meg is könnyűl tánczra két kis lábocskája.

Fel akart ő ülni, fara belé nem fért,
Mert a' szélessége jó más fél réfet mért,
Hogy emellyem rája, engemet arra kért,
Csavaltam fejemet, mert itt nem kis baj ért.

Lábait a' fara alatt ált öleltem,
Ropogott derekam, a' mint őtt emeltem,
A' Trónus lábánál vele meg pihentem,
Megint fel emelvén, ugyan tsak rá tettem.

De tsak hamar hallám, a' Trónust recsegní,
Le rogygyatt, Hanust is, látom hempelyegni,
Hallám e' két szót is, Bodaj váz ejteni,
De töréstől tagját nem kellett féltetni.

Látzatott estével egy titkos villámlás,
Mellytől okosztatott sok szembe csiklandás,
A' rubács alatt is tám esett csattanás,
Mert a' Trónus körül vala dohos szaglás.

Fel ugrott a' porbúl, magát rázogatta,
Itt egy víg kedvű Gróff a' kezét meg kapta,
Tánczolt vele, de ő ennek meg is adta,
Mert ez nyilallást nyert, őt úgy meg rángatta,

Reá akadott itt a' gyenge nimfára,
Hanus mint forgatta, néztem két lábára;
Mint a' csép hadaró, jártak ide, 's árra,
Tudom nem vágy többé illy galant Dámára.

Tánczba vitték Gróffok mind a' hat Gráciát,
Mulatni kívánták e' víg Compániát,
Forogván csudálták tsak a' kaszanyiczát,
Kerék asztal vólt ez, szél fujván az inát.⁴¹

De vélek a' tánczot nimfák gyengéllették,
Hogy Gróffok a' földrűl őket nem emelték,
És hogy a' vállokon által nem vetették,
Szolgáknak tánczait ők jobban kedvelték.

Vagy két óra múlva a' tánczot el hadták,
Mert már az étkeket szakácsok fel adták,
Hátok megé őket, egy sorba állatták,
Mig ettek is, vélek magokat mulatták.

Mint kutyák viselnek nyakokon kolonczt,
Kocsójokba adtam olyan darab konczot,
Hejába is adnék nékik Csirke bontzot,
Illyeket szeretnek, vagy jó nagy tál Zgánczot.⁴²

Minden karaj kenyér, két fontott nyomhatott,
Mellyet nékik adtam: már egy sem szólhatott,
Mert kis szajkójába, mennyit bé nyomhatott,
Mindenike nyomott, nem zsenírozott.

Kancsóba három pint bort kezekbe adtam,
Egyenek, igyanak, mindenkor bíztattam,
Tsak egyszer ment körül kösztök, jól láthattam,
Üres lett, és aztat méltán tsudálhattam.

Kezekbűl ki vévén, újra meg töltöttem,
Kedves Hanusomra, reá köszöntöttem,
Kebélébe kevesset, ebbűl bé öntöttem,
Meg taszított, hogy egy asztalt fel döntöttem.

Tapasztalván gyengén, tud karazérozni,
Hogy ha Tokai bort fogok néki hozni,
Majd ez nagyobb kedvet fog néki okozni,
Tám csókkal is meg fog ő ajándékozni.

A' Gróff meg engedte, vittem egy butellát,
Láttam örűl, vélte, hogy viszek Pályinkát,
Meg kóstolván, borzadt, 's ránczolta homlokát,
Tótűl szólla, id meg, adgy sert, vagy Goralkát.

⁴¹ A' Tóth Leány kaszanyitzája, az az rövid szoknyája; forgássába a' széltűl úgy fel emelkedik, hogy mind egy egyenes asztal úgy ál inai körül.

⁴² Zgáncz, vagy is mint némellyek híjják, Zgáncs, Tótok kedves étele, köles kását meg főzik, aztat vagy kukoricza, vagy árpa lisztel öszve keverik, és írót reá öntenek. Úgy tartom, hogy ez nem Frantzia Ragú.

Mondottam; Goralkánk nincs nekünk, sem serünk,
De hogy ha Budára hólnap jönnek velünk
Mi ottan számokra majd eleget lelünk,
Rosz tánczosok vagytok; szólt: mi el nem menünk.

Egy része szolgálknak vélek tánczolgatott,
Más része edgyet mást szekerekre rakott,
Minden Nimfa jól meg ajándékosztatott,
Egy egy kemény tallért, sőt többet is kapott.

A' Gróffok sátorba nyúgodni menének,
Tudván szolgálák jókor hogy ők fel kelnének,
Azért is a' táncznak ők véget vetének,
Nimfáknak is mondák: már el mehetnének.

Mingyárt is fel vették magok zajdájokat,
Lábukhoz kötözték szőr harisnyájokat,
Meg tölt Hóld fénnénél tették indútokat,
Danoltak; sokáig hallottuk hangokat.

A' vadakat rakták a' Tár szekerekre,
Szakátsok, és kukták, vigyáztak ezekre,
A' több bagázsiát bízták Jágerekre,
Szemessek is vóltak ezek mindenekre.

Hasítani kezdé Auróra fénnyével
A' setétet, 's festé Rózsa szép színével,
Hegyeknek tetejét, azoknak völgyével,
Köszönték madarak magok énekével.

Auróra úttyait Títan aranyozta,
Mert tüzes szekeren a' napot fel hozta,
El bújt Endimio; mert meg rivasztotta,
Hogy Urak fel költek azt is ő okosza.

Ki káveját itta, ki pecsenyéhez ült,
Sok hozzám is így szólt, egyél itt van a' sült,
Ki lóra fel ülni, ki szekérre készült,
Rendin lévén minden, minnyája öszve gyült.

Ezek mind meg esvén, mi útnak indulánk,
Útban hogy mi történt, és melly vígan valánk,
El hagyom azokat, bár sokat vígadánk,
Szóllok itt dolgunkrúl, Budára mint jutánk.

Aqvilejat midőn Atilla meg vette,
Tudgyuk, melly pompával sereget vezette
Budára: a' mellyel aztat jelentette,
Hogy lássák, melly vitéz, és melly nagy vólt tette.

Mi is ennél kisebb Parádét nem tettünk;
Öt Czigánt egy konyha kotsira ültettünk,
Ezekkel mindenütt mi hegedültettünk,
Hátrúl négy Peczérrel mindég kürtöltettünk.

Szép zöld koszorúkat tettünk a' fejekre,
Körül zöld ágakat azon szekerekre,
Jágerek vadakat tettek a' mellyekre,
Hasonló bokrétát minden süvegekre.

Elöl a' Deresen, mind Hérold ballagtam,
Nagy Authoritással, csendessen haladtam,
Utánnam Zsigával marsokat vonattam,
Hol leg több nép állott, ottan újjongattam.

A' Czigányok után jöttek vezetékek,
Zöltséggel borítva valának a' fékek,
A' vadás szekerek voltak leg főbb ékek,
Jágerek kisírték, jöngy legények 's szépek.

Az iffíú Jáger fel ölté magára
Azon ruhát, mellyet a' Gróff pompájára,
Mint Diánna viselt, 's fel ült Trónussára,
Itt ötet fel tettük a' szarvas hátára.

Ezek után mentek mind a' Gavalérok,
Ketten, ketten menvén, dupla vólt a' sorok,
Agarakat nyomba vezették Huszárok,
Hátrúl kocsik mentek, pattogtak ostorok.

A' miként el értünk egyszer már Budára,
Minden felől futott a' nép a' lármára,
Nem tudták mi dolog, nézvén e' pompára,
De minden leg inkább nézet Diánnára.

El fogott Basának lenni sok ítélte,
Más meg; mint követet, ötet úgy szemlélte,
Hogy Meny Aszszonyt hozunk, sok aztat is vélte,
Kik legyünk? mondgyam meg, nem egy aztat kérte.

Feleltem, mi gondgya ökemének árra,
Az Ország dolgait nem bízták orrára,
Jobb ha fére mégyen, 's nem áll az utzára,
Mert még jót konditok fokossal hátára.

A' vízi városon mi végig így mentünk.
Az új kapun által a' várba fel értünk,
Hogy nagy Urak jönnek, csudálkozva néztünk,
Nép miat piatzra nagy nehezen fértünk.

Mosolygottak nézvén ők ezen pompára,
De szemeket vetvén a' vadak számára,
Csaválták fejeket, nagy sokaságára,
Főképpen a' három darab nagyságára.

Szállássokra Urak innét el oszlottak,
Vadakkal nem tudom, miképpen osztoztak,
Reménlem mindenbül, valamit tsak hosztak,
Uraknak, Dámáknak, ők ajándékosztak.

Más nap Jágereket ebédre hívatta
A' Gróff, és estvére a' Bált is meg adta.
A' mint meg ígerte, jól meg tánczoltatta,
Őket itt is érte más napnak virradta.

Velünk jött Czigányok húzták a' nótákat,
Verbunkost, Hanákat, és Cseh Ariákat,
Jobb szerették Pesti, 's Budai Nymfákat,
Mert orrok nem szagolt itt Broncza párákat.

Én a' Vezér Jágert itt meg szólítottam,
Meg követtem, mivel őtet meg bántottam,
Én vólnék, ki véle csillagot rúgattam,
Engedgyen meg, kértem; hogy magyar, nem tudtam.

Mondá; van szerencséd, újjal fenyegetet,
Minthogy meg vallottam, szívből meg engedet,
Szólt; hogy nem haragszik, csókolt ölelgetet,
Így a' vadászatnak, 's mindennek vége lett.⁴³

⁴³ Valamint elő beszédembe ki tettem, hogy én egy alkalmassént, hosszú vadászatot, Jó Baratimnak kedvek, és kívánságokra ezen csekély munkámba bé fogok iktatni; ez hát azon vadászatnak le írása, a' melly azon idő alatt tartatott, a' melly alatt, munkámba említett Iffiú Gróff, az újonnan munkált Diplomával, Francofurtumba járt.

TIZEN HARMADIK TZIKKELY.

Múzsám, Diánnának, Te áldozatodat
Igen hosszan tetted, ved elő Lantodat,
Pengesd azt; kezd újra, el hagyott dolgodat,
Honnyod lakosihoz mutasd jó vóltodat.

Híd segítségedre, a' Penátesseket,
Hazabéli kegyes és nagy Isteneket,
Meg nem vonnyák tőled ők segítségeket,
Írj a' Diätárúl tovább is verseket.

Írok Parnassusbúl, Apolló is rám int,
Bíztat; hogy Pozsonyba nem szenvedek, olyllye kint,
Mint Budán szenvedtem, mint belől, és mint kint,
Mivel ott ritka vólt ki nem viselt két szint.

Már Pozsonyba vagyok, a' Duna útzába,
Szállássom van Tabák munkálló házába,
Útza eleinek a' jobb szakaszszába,
Szállásoknak nem is vagyok a' roszszába.

Más jelek vannak itt, mint valának Budán,
Mert öröm láttatik mindennek homlokán,
Vivát kiáltás jön minden ember száján,
Még Sessio sem vólt, mi lesz még azután.

Látom békességnek hogy nyilik Temploma,
Jánus Templomának sem híre sem nyoma,
Két ábrázattyával, el tűnt ő is maga,
Jele: minden szívnek lészen nyugodalma.

Hány Ditsősség kapuk itt nem építtetnek,
Mellyek Olaj fákkal körül keríttetnek,
Ezeken áll orczák, által nem mehetnek,
Egyenes szíveknek ezek készíttetnek.

Nagy Ünnepléseknek lészen itt tartássok,
Emeltetnek ahoz sok féle állássok,
Ragasztatnak rájuk sok ezer lámpássok,
Minden féle színnel lészen ragyogássok.

Ezeket szemlélvén, a' város szolgáját
Látom felém jönni, Ország czéduláját
Hosza; hogy el kezdi hólnap a' munkáját
A' várba: hol már el készíték Tábláját.

A' várba dél előtt más nap öszve gyűltünk,
A' kik gyalog mentünk, jól meg is hevültünk,
Felette nagy hegy ez, le ültünk, pihentünk,
Uraságok számán mi nagyon el hültünk.

Két nagy Palota van itten el készítve,
A' Mágnássokéba Trónus van építve,
Ez Királyi módon vagyon díszesítve,
Veres bársony, 's arany prémmel ékesítve.

Státussoktól hamar jött Deputáció,
Pap úrtól mondatott itt az Oráció,
Köszöntetett ezzel Magnási Sessió,
Primás viszszonlotta, ékes vólt minden szó.

Magnássok Táblája ugyan eztet tette,
Deputatióját leg ottan rendelte,
Melly a' Státussokat köszöntve tisztelte,
Onnat vissza térvén, szokot helyét vette.

Ezek után Ország Bírāja mondotta,
Hogy mixta Sessió légyen, javaslotta;
Hólnap ha úgy teczik; igen tanácslotta,
Mért vólna szükséges; ezeket szóllotta:

Közel vagyon napja a' Koronázásnak,
Ennél meg kell esni a' régi szokásnak,
Szükség tanácsával éllünk mi egymásnak,
Dolgunk Európa ne lássa hibásnak.

Tudgyuk mely sok irígy szem néz most mireánk,
Sok rosz nyelv mérgessebb lészen mint a' fullánk,
Úgy intézzük dolgunk, hogy ne légyen hibánk,
Vagyon tehetségünk, van eszünk, 's vagyon szánk.

Különössen minden Királyunk díszére
Vállyon; tegyük, mit tsak tehetünk fénnnyére,
Lesz ez Nemzetünknek nagy ditsősségére,
Zabolát is vetünk irígyek nyelvére.

Ha Deputációt egymáshoz küldözünk,
Majd vonódik dolgunk, sokáig végezünk,
De egy Palotába, ha minnyájan leszünk,
Sok elmével, kézzel, mindent jól intézünk.

Fontos! helyes okok! minnyájan szóllottak,
Hogy mixta Sessió legyen, rá állottak,
Mingyárt is az Urak erre el oszlottak,
Complementumokat egymásnak hajtottak.

Éppen harangosztak tizenkét órára,
Kinek kinek gondgya vólt éhes gyomrára,
Casinóba gyűltek a' Tractér nyakára,
Sok Fogadossoknak mentek az házára.

Kilencz órakor vólt más nap ezen Gyűlés,
Essett is sokaktól minden féle kérdés,
De hogy vóltaképpen tétessen rendelés,
Az Hazától bölcsen esett e' meg tevés:

Mivel már a' Felség Sloszhófba érkezett,
Cancelláriustúl Ország Levelet vett,
Hogy teczésse szerint Király rendeltét tett,
Meg másolhatatlan végezése e' lett;

Tizen kettődikén Pozsonyba Fog jönni;
Nápolyi Király is meg fog itt jelenni,
Albert Herczeg, 's több más Herczeg fog itt lenni,
E' sok Felségekrül rendeltét kell tenni.

De mivel az Ország már ezeket tudta,
Város Bírójának szorgalmára hadta,
Meg szálló házakat ez ki is mutatta,
Primásunk szép házát Monarchánknak adta.

Leg elsőben tehát tsak az végesztetett,
Hogy Deputáció itt nagy rendeltetett,
Kik lesznek tagjai, ki ki nevesztetett,
Kalócsai Érsek fejeknek tétetett.

Királytól ki szabott indulás napjára,
Sloszhófba legyenek ennek hajnalára,
Az Ország nevében koronázássára,
Kérjék, és kísérik, indulván úttára.

A' Királynak pedig az ő bé jövésse,
Hogy pompával legyen mindenüt menésse,
Meg esett mindenkép ennek rendelésse,
Majd ki teczik alább, mint vólt kissirésse.

Mindeneknek rendgyét az Ország ki szabta,
Ki mit tévő legyen, aztat is meg hadta,
Minden is a' maga dolgát jól folytatta,
Mássok dolgaiba magát nem avatta.

Midőn már illy böltsen, mind el végzettetett,
El oszlott a' Gyűlés, ki ki el mehetett,
Igyekezet ki ki, a' mint tsak telhetett,
Nyert is a' Nemzetünk méltó dítséretet.

Más nap még dél előtt, Zászlókat lobogni
Láttam: Trombitákat hallottam harsogni,
Lovaknak lábait hidakon dobogni
Sok népet útzákon futni, és forogni.

Dragonyos Regiment jött itt Parádába,
Horvátoknak ezek áltak Országába,
Törökökkel vóltak nem egyszer csatába,
Tettek ők nem kevés kárt is a' csalmába.

Rostokot hét napi Marsok után tettek,
Egész nyáron pedig Törököt kergettek,
Mellyért is Lovai meg ösztövéredtek,
Szívekből örültek, hogy ide érhettek.

A' Királynak jöttek parancsolattyára,
A' rendetleneknek zabolázására,
Város Lakosinak osztattak házára,
Nagy szükségek is vólt testek nyugvássára.

Kiáltyák: a' Dunán a' vert híd nagyon reng,
Oda futván, hallom Török muzsika cseng,
Tányéroknak az ő öszve ütések peng,
Sípoknak, doboknak, vár alatt hangja zeng.

El érkezett Bécsbűl a' Granatérosság,
Szép gyönyörű nép ez, magos mint Czédrus ág,
Nincsen e' világon ennél szebb gyalogság,
Nem mutat illyeket több más hatalmasság.⁴⁴

Ketten, ketten fognak rendelt helyen álni,
Mint két Oroszlányok úgy fognak strázsálni,
A' Qvarét is akkor ők fogják formálni,
Midőn a' Pegmára Király fel fog hágni.

Ezek bé szállottak a' nagy Casarmába,
Gondoltam, már részem nem lesz a' lármába,
Éppen szállássomra valék indúltába,
Hirtelen vala itt a' sok nép futtába.

Kérdeztem: mi dolog? de senki sem tudta,
Piaczot, útzákot, a' nép még is fudta,
Orrára nem egynek láttam leve bukta,
Gyermek lábak között magát által dugta.

Láttam a' nép megint a' híd felé tódúl,
Meg fordúltam én is, minden arra nyomúl,
Urak sok szekere mind a' felé lódúl,
Pap, Pór, Zsidó, Gazdag, olly is fut ki kóldúl.

Minden harangokat egyszer meg vonának,
A' várban ágyúkkal nagyon durrogának,
Purgerek fegyverbe, minnyájan állának,
Nagy parádét tettek; muzsikáltatának.

Hallom Tárogató síp hogy fuvattatik,
Itt a' sok kótsag tol széltűl jádzattatik,
Három hintó hídra jönni látzattatik,
Ki körül ki vonott sok kard villogtatik.

A' Nándor Ispánynak Banderiumára
Rá esmértem, nézvén annak Zászlójára,
Vigyáz ez Hazánknak szent koronájára,
Leg betsessebb és leg drágább Zálogára.

⁴⁴ Felséges Urunk armádájánál az Granatérosok közé mind válogatott nép adatik. A' többi Potencziák csak úgy állítyák őket, mint más gyalogságokat, azért is sehol is nem olly szépek, mint a' Császár armádájánál. Még második Fridrik is tartott ezektűl.

Közepső szekérbe vala e' draga kincs,
A' mellyre már sokszor vettetett rab kilincs,
Az Ég vissza adta, többé félelmünk nincs,
Ezért imád Istent, Hazám, 's égre tekints.

Harmadik szekérbe a' két Méltóság ült,
Kik annak őrzői; 's ide annyi nép gyűlt,
Hogy útzákon nem fért, egy más hátára dűlt,
Sok úgy taszítottatott, hogy földön el terült.

Az első szekérbe valának a' szolgák,
Nép között tágulást tettek a' katonák,
Két felől kisírték fent írt Banderisták,
Nem szűntek az ágyúk, 's Sípok, és Trombiták.

A' várba illy móddal ez fel kisírtetett,
A' régi helyére ottan le tétetett,
Bódog Pozsony vára! mellybe férkesztetett,
Olly nagy kincs, a' melly ad Hazánknak életet.

Úgy vagyon, ez adgya, mert már árvaságra,
Jutott kedves Hazánk, gyámoltalanságra,
Midőn e' kincs jutott idegen Országra,
Meg térvén már éltet, 's juttat boldogságra.

Ditső koronánknak ezen szép pompáját
Úgy néztem, mint vitték a' Frigynek ládáját,
Midőn Dávid tánczolt, vervén a' hárfáját,
Itt is tsak örömmek láttam a' lármáját.

Nem úgy mint Jericho alatt vitettetett,
A' hol valahányszor, körül emeltetett,
Mind annyiszor egy egy fala le döntetett,
Míg végre egészszen semmivé tétetett.

Pozsony vára örvendgy! falaid nem húlnak,
Sőt benned hogy e' kincs, bástyáid újúlnak,
Meg bádgyadt szíveink bennünk is vidúlnak,
Fényét ért napjaink többé nem borúlnak.

A' mint a' sokaság a' várbúl meg tére,
Hídnál kiáltottak, fére! fére! fére,
Mingyart a' Magyar Gárda Bécsbűl oda ére,
Éppen az innetső szép tágas végére.

Ingot kótsag tollok, sas szárnyok tsattogtak,
Haragos Pardutzok hátokon morogtak,
Lovoknak szájjai zabolán rágódtak,
Parádéba menvén, kargyai villogtak.

Pantallér, Lodingjok, boglároktúl csörgöt,
Ezüstös szerszámok csenget, penget, börgöt,
Rivalt Trombitájok, két réz dobjok döngöt,
A' sok ágyú most is, még szüntelen dörgöt.

Ezek is a' várba mentek meg szállani,
De a' Király mellet fognak őrt állani,
Meg is kell azt minden nemzetnek vallani,
Ha ők igasságot akarnak mondani;

Hogy e' Test őrzőknek nincs ég alatt mássa,
Még a' Töröknek is ez szája vallássa,
Minden Udvarokat bár akár ki lássa,
Tudom tsak ezeknek lesz helybe hagyássa.

Török karavánok melly számmal Mekkába,⁴⁵
Szarándokok mennek, melly sűrőn Rómába,
Mennyi ezer nép megy Delfis Templomába,
Ezeknél most több jön Pozsony várossába.

Világ négy részérül mindennap sok szekér
Már a' Fogadókba ezek száma nem fér,
Purgereknel a' sok idegen szállást kér,
Kastélyba vágyódó, kis vinnyóba bé tér.

Ablakoknak, mellyek szolgálnak útzára,
Egy két három arany most azoknak ára,
Tsak hogy nézhessenek a' menő pompára,
Sok lajtorjára hág, sok magos kútfára.

Hol ez nem telhetik, a' Ház fedeleket
Fel bontyák, fel szedik fedél cserepeket,
Az óltsób házakon két sor Zsendellyeket
Ki verik, hogy lássák a' meneteleket.

Óhajva vár minden másnap virrattára,
Még nem is hajnallik, sok fut az útzára,
Öszve gyűl mind a' raj egymásnak hátára,
Tsak hogy már nézhessen egyszer Királyára.

Még az Ég is kedvez most édes Hazánknak,
Bú árjai között sinlődő Anyánknak,
Remélhetni, hogy lesz jó vége munkánknak,
Keserűség után édes ízt ad szánknak.

Nincsen ma felyhőkkel bé vonott kárpittya,
Sem a' zúzmarás köd fénnjét nem borította,
Auróra Rózsa szín szekerét indította,
Tengerekbe komor homállját szorította.

Láttuk miként fénylik Títan Hazánk felet,
Ámbár közel lenni tudgyuk már a' telet,
Jó jövődölésünk mind ezekből lehet;
Mert derűlten láttuk minden égi jelet.

⁴⁵ Mekka Arábiai Város, a' hol Mahomet halva egy vas koporsóba füg: ide nagy Processiókkal járnak a' Törökök, és illyen Processió Karavánnak hívattatik.

A' sok temérdek nép fel van ékesítve,
Az öröm Nektártúl meg van részegítve,
Már a' néző helyek el vannak készítve,
Kik festve, kik pedig posztókkal terítve.

Bár melly felé vetem én ma két szememet,
Minden tsak vígságra gerjeszti szívemet,
Mi belső indulat éleszti lelkemet,
Nem tudom: örömtől nem lelem helyemet.

Szent Mihály kapuja felé minden tódúl,
Sokba már lélek sints, sebessen fut, 's lódúl,
Ki okát nem tudja; mondgya e' nép bódúl,
De nem: hanem szíve itt örömnnek hódúl.

Uttzákon két sorral állott katonaság,
Hogy minden út légyen, mint szükség olyan tág,
Gátlást a' menésben ne tégyen sokaság,
Kárt is ne okozzon köztök a' szorúltság.

A' hol vólt sikator éppen olyan szoros,
Lovas nem álhatván, állott Granatéros,
Láttam egy parasztot, de vólt már ez boros,
Tolódván meg döfni: szántam, mert vólt koros.

Úttzáknak kezdetin áltak muzsikások,
Téren piaczokon, dobok, trombitások,
A' Torony párkánnján állottak meg mások,
Hatottak fülekbe a' sok szép hangzások.

Spallért vont Purgerség, zöld Uniformába,
Más része pediglen vólt fejer ruhába,
Tisztyei is vóltak illendő gúnyába,
Szép nép, be illene, bár melly ármádába.

Kiáltottam: Népek! úttyát készíttsetek,⁴⁶
Az Úrnak: ösvényit egyenesíttsetek,
Hazámnak szüzei, rózsákkal hintsétek,
Myrtussal, Cziprussal, azt bé teríttsetek,

Az ég harmatozik, bé jön ma Királytok,
Szárnyazni is ma kezd a' ti szabadságtok,
Ma kezd új életre kapni bődogságtok,
Nyilik tömlöztötök, mellybe vólt rabságtok.

Ma veszed kebledbe azt Pozsonynak vára,
A' ki Nemzetednek 's szabadságod ára,
A' ki terheidet veszi két vállára,
Mellyeket örömmel el készített árra.

⁴⁶ Parate viam Domino, rectas facite semitas ejus. *Isai. Cap. 40, vers. 3.*

Mondotta is régen, azt ki ki tudhattya,
Magyaroknak lések mind Királyok 's Attya,
E' mondás, a' kinek szívét ált nem hattya,
Nem Magyar, Magyarnak salakja, vagy fattya.

A' midőn ezeket elmémbe így hántam,
Istenem hatalmát mindenben csudáltam,
Bólts rendelkezéseit mint teszi vizsgáltam,
Hogy teremtséit szereti, itt láttam.

Bár egy Ország az ő kegyes 's nagy jóságát,
Meg veti, vétkeknek űzi úndokságát,
Ostorozza aztat; látván buzgóságát,
Leg ottan mutattya nagy irgalmasságát.

Lehet; hogy Hazánk is gonoszságba merült,
Mellyért is majd tsak nem pusztulásra került
Régi szabadságunk tömlöczbe lánczon űlt,
Bánat, bánat után, szívünkre mint hab gyűlt.

Látván e' jó Atya mi töredelmünket,
Irgalmasságába vette mi ügyünket,
Malasztya vigasztal, gyógyíttya sérünket,
És mint vólt, szabaddá teszi Nemzetünket.

Nagy hatalmad előtt orczánkra borúlunk,
Te szent óltárodhoz zokogva járúlunk,
Bár gyarlóságunkal, bal útra indulunk,
Térícs meg jó Atyánk, így bóldogúl múlunk.

Enged; maradhassunk mi szabadságunkba,
Szent Fiad Annyának részi van jussunkba,
Hozzád bizodalom nagy van minnyájunkba,
Hogy érte szabaddá téssel Országunkba.

Itt tsak hamar jöve egy Fő Tiszt nyargalva,
Mellytől mindeneknek hírül vala adva,
Hogy már a' Király jön, fel 's alá szaladva,
Az útat tágítá, hogy ne lenne dugva.

Temérdek sok nép vólt, és kik állásokra
Fel mentek: kik pedig az Eszterhajokra,
Tsak a' sok főt láttam, nézvén ablakokra,
Úttzákon állottak egymásnak hátokra.

A' Dámák kapuk közt egy nagy házba mentek,
Annak ablakiból a' hídra le néztek,
Mellyen a' menés vólt, mindent jól szemlélték,
Hogy fel gázoltatnak ott, attúl nem féltek.

Magam is egy régi Barátom házába
Fel mentem, 's foglaltam helyt egy ablakába,
Láttam mindeneket mint mentek folytába,
A' hídnak vala ez éppen eránnyába.

Egyszer a' harangok mind meg vonatának,
Szép Harmoniája vólt ezek hangjának,
A várba negyven nagy ágyúk durrogának,
Le húlt sok ablakja ott a' Palotának.

Mint egy ötven lóval Hadi Tiszt jött elől,
Szent Mihály kapuján vala már e' belől,
Király Kalvária hegyének túl felől
Vala: mert a' hoszszok vólt néhány ezer öl.

A' Primás kertyénél minden formáltatott,
Szekereknek rendgye itt ki tsináltatott,
Lovasság hol mennyen, helye meg mutatott,
Szolgáknak is sora meg parantsoltatott.

Itt egy jól mondotta, Pozsony városának,
Nyisd meg kapuidat, Hazánk Királyának.⁴⁷
Emeld fel, és nyisd meg erkölcsök Urának,
Ma beléd fog jönni, engedgy hatalmának.

Elől jött a' Herold, csínos vólt ruhája,
Kaskét vólt a' fején, 's magos bokkrétája,
Tollakbúl rá tőzve rendes vólt ruhája,
Lovon ült, kezébe vólt czifra páltzája.

E' szép Processió csendessen ballagott,
Hoszszú vólt; sok nép közt nehezen haladott,
Még meszszeről vívát kiáltás hallatott,
Mellytül levegő ég sok felé hasadott.

Herold után jöttek egynéhány lovasok,
Kövétték ezeket szolgák és inasok,
Mind gyalog; a' kiknek ritkán is van mássok,
Ezeknek gúnyái vóltak olly pompássok.

Ezeket követte ritka szekérével,
Hazánknek Primássa, különös fénnnyével,
Űle oldalánál lévő Püspökével,
Veres Cardinális szép öltözetével.

A' szekere ennek aranytúl tündöklött,
Lovaknak szépsége minden szembe ötlött,
Aranyzott szerszámok, tsillámlott és csörgött,
Lábokat emelvén, egy sem tsetlet bötlött.

Utánna érkezett a' sok szép Nemesség,
Paripákon ülvén, szemnek vólt nagy szépség,
Nints is e' világon egy nagyobb ékesség,
Mintha lovakon van a' Magyar Nemzetség.

⁴⁷ Atollite portas, Principes vestras, et elevamini, introibit Rex gloriæ. Quis est iste Rex Gloriæ Dominus virtutum. *Psal.* 23.

Mert e' lóra termet még Annya hasába,
Nem kell Berajterhez mennyen oskolába,
Bátrabban ül lován, mint más kotsijába,
Részes természetnek nagy ajándékába.

Bár Berajter lovát redupírosztattya,
Mellyre Magyar fel áll, meg sem simogattya,
Eszteideig is a' csikót kordásztattya,
Magyar ma kifogja, már holnap futtattya.

Ketten ketten menvén, meszsére nyúlának,
Ugrottak lovai, le még sem hullának,
Külömb külömb féle szörükön valának,
Ezt mondták Erdélyi, más Török fajtának.

Hányan vóltak ezek, meg nem olvashattam,
Örültem kénnyeken, szemem hízlalhattam,
Még jobban, hogy eztet: ó vi schén, halhattam,
Ellenségeinket örvendni láthattam.

Utánnok meg mentek a' sok vezetékek,
Aranyos, vagy ezüst vólt szerszámok 's fékek,
Czafrangokon varrás, paszományos ékek,
Apelles képei nem vóltak illy szépek.

Lovászok röviden fogták a' zabolát,
Ha hosszan vezetnék, minden ló a' farát,
Fel hánná 's valhatná sok ember itt kárát,
Mert be rúgná fogát, avagy is oldalát.

Jöttek már a' hintók, egyik a' más után,
Körül vették szolgák öltözve nagy cifrán,
Mindenikbe hat ló, mentek ezek halkán,
Szebbnél szebb szerszámok vóltak ezek hátán.

Melly lovak fejről három Rojtok fügtek.
Ollyas szekerekbe mind Hertzegek ültek,
Ezeknek pompáján a' nézők el hültek,
Lovakra, hintókra mert sok drágát fűztek.

Két két kengyel futó lovak előtt jára,
Szerecsenyek áltak mind a' két bakjára,
Négy Csatlósnak hogy ha néztem nagyságára,
Néztem teremtésnek annyi Bálványára.

Gróffok lovainak, kettő vólt a' rojtya,
De mind arany, ezüst, Crepin vólt a' bojtya,
Csudáltam lovakat, hogy mind meg nem fojtya,
A' szerszám neheze, mert sok száz vólt fontya.

Minden Püspök mene itten nagy pompával,
Fényessen öltözött, ékes udvarával,
Præpostok is vóltak, nem kevés szolgálával,
Edgyik mást előszte Liberiájával.

Az Ablegátussok mind elől menének,
A' kik szekerekbe, nem lóra ülének,
Utánnok Præpostok, úgy következének,
Nyomokba Püspökök 's Magnássok jövének.

Nem tudom, melly nagy vólt itten a' szekér szám,
Mivel tsak fénnnyekre tátva vala a' szám,
Lovak szépek vóltak, csillogott szekér 's hám,
Hogy ezt mind láthattam, világért sem adnám!

A' szekerek után Király paripáit,
Vezették Lovászok, tsudáltan ruháit,
Feketén jártattya Udvari szolgálit,
Sárga prém hímezi leg kisebb varrásit.

Mind szürkék valának, ezen szép paripák,
Fekete czafrangok, de aranytúl czifrák,
Spanyol, Czirkáz, Török, és Erdélyi fajták,
Kettőt Persiábúl tsak nem régen hoszták.

Két Ministereknek jöttek két sézái,
Egynek hat peje vólt, másnak hat sárgái,
Németh öltözetbe mentek a' szolgálai,
Nem is igen fénylők valának pompái.

Ezeket követte édes Hazánk Fénnye,
Nemzetünknek Díszsze, és választott kénnye;
Sok Magyar szüléknek gyümölcse, 's reménnye,
Király bátorsága, bástyája keménnye.

Magyarokból álló, Test őrzők serege,
A' nyári hajnalnak pirosuló fellege,
Alattok a' Datzúl ló allyig pihege,
Kalpagjokon sas szárny kótsaggal lebege.

Elöl ment Dobossok, verte két réz dobját,
A' Levegő Égbe játsatta bakóját,
Hat Trombitás fújta Márs Isten nótáját,
Zephyrus ingatta, fecske fark Zászlóját.

Fél sereg ment elől, Rárónak módgyára,
Két kapuk közinek érvén a' hídgyára,
Tekinték én a' sok le néző Dámára,
Láttam: már sokat vont Cupido rámára.

Kancsalított szemmel sok ezeket nézte,
Sok legyezte magát, és száját csipkázte,
Sok a' mellye körül fodrát biberézte,
Vénus tüze heve szíveket tetézte.

E' fél sereg után Londoni sézába,
Últ Hazánk Királlya, vont arany ruhába
Látván, hogy e' Felség van Magyar gúnyába,
El merült a' szívem, öröme árjába.

A' mint a' városnak ére kapujához,
Ennek a' Bírója jött a' Sézájához,
Hozzá fogott mingyárt Orációjához,
Röviden üdvözlő fontos mondássához.

Kegyelmébe néki a' Várost ajánlá,
Térdeit mint illik, egész földig hajtá,
Szép bársony vánkoston a' kúlsait nyújtá
Király meg illette kézzel, 's vissza adá.

Sótt meg is köszönte ennek üdvözlését,
Igézte városhoz nagy kegyelmességét,
Ki is láthatta itt ki ki kegyességét,
Minden szó jelenté tsak nagy szívességét.

Szekere után ment Gárdisták más fele,
Minden útza, ösvény, vívással volt tele,
Még a' beteg is itt, ágyából fel kele,
Kegyes Királyaiban, gyógyulást ő lele.

E' menést zárta bé egy svadron lovasság,
A' városba nyomult a' nép, a' sokaság,
Ezeket szemlélni vala nagy mulatság,
Sok helyen vígságból leve szomorúság;

Mert soknak szorosba ló lábára hágot,
Sok taszigálókat jól jól pofon vágot,
Sok órákat lopot, tett nagy tolvajságot,
Ki tudna számlálni a' sok kutyaságot.

Itt a' kuffantókat, 's gesztenyét sütőket
Leg inkább nevettem, mert a' tekenőket
El rúgták, gyermekek zsebet, keszkenőket
Meg tölték gyümölcsele, Banyák üzték őket.

Paripák, szekerek, mind már el küldettek,
Mellyért is az útzák tágassabbak lettek,
Primás Háza előtt Urak meg jelentek,
Király is ki szálván, mind utánna mentek.

A' mint fel érkesztek a' nagy Palotára,
A' Király fel üle maga Trónussára,
Mellyet, már az Ország készített számára,
Figyelmezet minden a' Primás szavára.

Szép fontos beszéddel Királyt köszöntötte,
A' Haza örömét néki jelentette,
Mellyet is okozott az Országba jötte,
Újra szülte azt az ő jelenléte.

Kérte; hogy fogadgya bé azt malasztyába,
Helyhesztesse ősi szép szabadságába,
Törvényre is légyen, mint volt olly folytába,
Hogy ha lészen egyszer e' boldogságába;

Az Ország kész lészen mindeneket tenni,
Utolsó tsep vérét érette önteni,
Élete, érteke, áldozat fog lenni,
Parantsolattyára tűzbe is fog menni.

Király e' beszédre felelt igen szépen,
Hogy nem tsak Királlya, de Attya is lészen,
Országgal minden jót tenni vólna készen,
A' mit az Annya tett, azt teszi egészen.

Jobbágyinak úgy mond: az ő igaz szívek,⁴⁸
Hogy ha tapasztallya, hogy hozzája hívek,
Az ő gazdagsága: többik mind olly mívek,
A' mellyek mulandók, 's emésztk a' nyívek.

Erre egész Ország Vivátot kiálta,
A' nagy öröm minden szívét által járta,
Hogy illy Királyt adott, az Istent imádta,
Koronáztatássát ki ki allyig várta.

A' Király bé mene, Urak is oszlottak,
Áldást 's minden jókat reája mondtak,
Nagy kegyességérül folyton folyt szóllottak,
És, Éllyen a' Király! mindég kiáltottak.

Egész város estve meg világíttatott,
Minden ablakokra két gyertya gyujtatott,
A' mellyen nem égett, a' bé hagyíttatott,
Piatzon, utzákon, tsak vivát! hallatott.

Ditsősség kapuin sok ezer Lámpássok
Égtek, és hallattak a' sok muzsikások,
A' Torony párkánnyan vóltak Trombitások,
Ott is Lámpássoknak nagy vólt ragyogássok.

Illy nagy vígasságba múlt el az éjtszaka,
Minden Fogadókba csenget tsak muzsika,
Iffiúság tánczba forgott, mint karika.
Nem kellett ezeknek Doctor, sem Patika.

⁴⁸ Ezen jegyzés, és egyszer 's mind fent tett ki fejezés Felséges Krályunk symbolumát foglallya magába,
melly ez: Opes regum, corda subditorum.

TIZEN NEGYEDIK TZIKKELY.

Más nap egész Ország a' városból fel ment
A' várba: Kirally is már vala oda fent,
Segítségül hívták minnyájan az Istent,
Hogy bódoggá tégye, és dolgok légyen szent.

A' Nagy Palotából mind a' kápolnába
Mentek, hol már Király vólt maga karába,
Huszár Ezredének Uniformissába,
Nápolyi Király is vólt magyar ruhába.

A' Királynéja is magyarba öltözöt,
Mint egy magyar Dáma, úgy vala kendőzött,
Fátyolt a' fejére, kammer Dáma tűzött,
Kar kötöt karjára, nyakra gyöngyöt fűzött.

Így vólt öltöztetve Albert Herczegné is
Király Magzattyai, gyenge Herczegnék is,
Több Herczeg Aszszonyok, ezekkel Grófnék is,
Báronék, és több más Fő nemes Dámák is.

Sértették a' szemet ezeknek fénnyei,
Rubint, Smaragd, Gyémánt, Briliant kövei,
Nap keletről került nagy fehér Gyöngyei,
Szememből hullottak örömmek könnyei.

(Mert már meg vetve vólt ezen szép öltözet,
Nem is hallatott már más ruha nevezet,
Tsak Bufán, tsak Turbán, Anglész, 's több illy szemet,
Mellyeket bé hozott az idegen nemzet.

O Hazám szép Neme! tekincs Királyodra,
Magyar ruhába van, igyekszik hasznodra,
Mutattya melly köntöst ved gyenge tagodra,
Hid: minden idegen rongy vagyron károdra.

Ha mondod, hogy drága; igaz, de állandó,
Muselin, és Tintuch, mind olyan mulandó,
Mint a' füst kopik ez, már el nem adandó,
Az erre költött pénz meg nem háritandó.

De ez Fírúl, Fíra Lányrúl Lányra marad,
A' moly meg nem eszi, sem ősze nem szárad,
A' mikor az inség Te fejedre árad,
Vesd zálogba részt, már elméd nem fárad.

A' fent meg írtakat egyszer meg mosatod,
Rongy lesz, és magadra többé nem rakhatod,
Azoknak pedig vólt ára sok aranyod,
Ad el; nem lesz érték ma annyi garasod.

Ha mondod: Hazába minden Dáma így jár,
Elég rossz; mert azért árad reá sok kár,
A' melly maga fészket tsúfította rossz madár,
Melly a' trágyát túrja, az is bűdös Bogár.

Az orrokat fúrnak Dámák Indiába,
Azt itt meg sem teszi egy is a' Hazába,
Mért hord hát olly ruhát, melly ősi nyakába
Soha sem volt; 's illő csak Comædiába.

Kérlek, magatokba már egyszer térjete,
Szép személyetekből csúfot ne tegyete,
Ha Hazánk nem tezik, Párisba mennyete,
De a' kápolnába, most velem jőjjetek.)

A' Primást a' Papság itt felöltöztette,
Egyházi ruhába, 's óltárhoz vezette,
Hol a' Veni Sanctét, ő el éneklette,
Hazáért a' többi áldozatot tette.

Példánk vala itten Országunk Királya,
Néztem ő melly buzgón Istenét imádgya'
Térden álva néki magát mint ajánlya,
Remélheti is, hogy ez őtet meg áldgya.

El végesztettétvén Isten áldozattya,
Ajtón álló látom, a' Palotát nyitnya
Az Ország Bírāja, Urakat szólította,
Kiket is menésre mind abba indította.

A' mint már minnyájan oda bé valának,
Táblához nem ültek, leg inkább állának,
Ugy tezcven: fel 's alá sokan sétálának,
Ki erről, ki arról egymással szóllának!

Tsak hamar egy erős kopogás hallatott,
Mellyre is leg ottan minden el halgatott,
Két szárnya ajtónak erre meg nyitvatott,
Hogy itt az Udvar jön, mindentől láttatott.

Egy osztály Test őrző e' jövét vezetete,
Egy néhány Minister ezeket követte,
Ezek után lett a' Királynak bé jötte,
Más osztály Test őrző menés zárát tette.

A' Király bé üle maga Trónussába,
Márs Istent mutatott Uniformissába,
Gyönyörű is vala magos kalpagjába,
Kedve tölt jó széles tarsolyos kardgyába.

Király Lovász mester jobbja felől állott,
Kezébe tartotta a' ki vonott kardot,
Nagy tsendesség vala, szózat nem hallatott,
Felség minden felé nézhetett, láthatott.

Palota szegletén alkotványt munkáltak,
Mellyet szünyegekkel, drágákkal bé vontak,
Ezen Nápoly Király, és Királyné áltak,
Hertzeg Albert, kedves hitvesével voltak.

Mind kisebb, mind nagyobb, Királynak magzattya,
Szépek, mint ha égnek vólnának rajzattya,
Áltak ott, mint fűvön Májusnak harmattya,
Mindenik mosolygott, hogy Trónuson Attya.

A' Király röviden, de fontossan szóllott,
Hazát köszöntötte, 's minden jót ajánlott,
Többet nem kívánhat senki, annyit mondott,
Ki írta szívüinkből, így szólt, minden gondot.

Az Ország fejébe, a' Primás köszönte,
Mint tegnap, úgy ma is ötet üdvözlötte,
Atyai kegyelmét, és malasztját kérte,
Hazának hűségét tsep vérig ígérte.

Erre Trónussábúl a' Király fel kele,
Olly rendel, a' mint jött, innét vissza mene,
Az Orzágnak Nagygya, a' Táblához üle,
A' Cancellárius itt hamar bé jöve.

Hazánknak általa nem más jelentetett,
Hanem, hogy Királytúl azért küldtetett,
Hogy tégyen az Ország arrúl ítéletet,
Palatínus nélkül eddig mint lehetett.

Gondolkodgyon tehát Orzágnak fejrül,
Nándor Ispányságnak helyre tételérül,
Ne halaszsa dolgát, időre időrül,
Mert a' halasztásbúl gyakran sok rozsosz kerül.

Hogy ha, úgy mond: hólnap e' véghez mehetne,
Koronázása is mingyárt meg lehetne,
Palatínus nélkül, ez meg nem eshetne,
E' nélkül a' Király semmit sem tehetne.

Fel álla a' Primás, e' vala mondása:
Hogy Orzágnak éppen ez a' kívánása,
Hogy meg is történnyen, leg főbb óhajtása;
Melly által eshessen koronáztatása.

Holnap Palatínust kész az Ország tenni,
Tsak hogy méltóztassa a' Felség küldeni
Neveit azoknak, kik közzül fog lenni,
Örömmel e' dolgot fogja el végzeni.

Cancellárius szólt: Király mindent téssen,
A' nevekkel hólnap hogy ő itten lészen,
Tartsa tehát Ország hólnap magát készen,
Hogy el végesztessen a' dolog egészszen.

Ezzel ki ment; Ország itt nagyon örvendett,
Hogy Éllyen a' Király! kiáltásokat tett,
Más nap nyolcz órára ülés rendeltetett,
Öröm közt a' mai ülés végzettetett.

El oszolván, enni ki ment Casinóba,
Ki veres ökörhöz, ki lúd fogadóba,
Nem vólt ki nem örült szívébe valóba,
Ki lesz Palatínus, e' kérdés vólt szóba.

Bár ma sok közzülök Bálba tánczát járta,
Erszénnyét Fáronál jó mélyen bé mártá,
Ki garadra öntött; bár magát bé zárta,
Más napnak virradtát mind nehezen várta.

Ugyan tsak fel virradt reménységünk napja,
Mellyen nagy örömét árva Hazánk kapja,
Ma meg neveztetik Királlyátúl Apja,
Reménytelen sorsnak nem lesz többé rabja.

Nem vólt ma senki is, a' ki el maradott,
Mintha Magnes vonná, mene, és szaladott.
Nem mondta: hegyet hág, és már el fáradott,
Láttam, hogy hintóknál sok jobban haladott.

E' lesz Palatínus, egymás között vittak,
Hogy nem lesz, amaz lesz, pénzbe is fogadtak,
Kik erre, kik arra, újjal is mutattak,
De ítéletekbe mind meg csaladtattak.

Ma olly számmal tartá az Ország a' gyűlést,
Hogy sok száz nem kapott Palotába ülést,
Ablakokat nyittak, mert kívántak hűlést,
A' sokaság tette ezen nagy hevűlést.

Az Ország Rendgyei ültek a' Táblához,
De nem láthattak ők a' fel tett munkához,
Tartották magokat tett ajánlásához
Cancelláriusnak, 's nem foghattak ahoz.

El érkezett ez is két Ministerekkel,
Fő rangú, nagy eszű, jeles emberekkel,
A' petsétes levélt tartották kezekkel,
Szólt annak utánna ezen szép igékkal.

Ezek a' Felségnek Comissáriusi,
A' leg főbb dolgokban meg hitt Tanácsosi;
Mai dologban is Királynak Bízatosi;
Nándor Ispányságnak kik Candidatusi,

Im azon levélbe, melyt kézbe tartanak,
Nevei azoknak mind bé írva vannak,
Király petsételte, de azt már nyujtanak;
Szívekből Hazánkra sok áldást kívánnak.

Ország Primássának ültek ők mellette,
Mellynél a' levél vőlt eleibe tette,
A' Primás leg ottan azt kezébe vette,
Mellyre szép beszédgyét imígyen kezdette.

Láttuk ő Felsége Attya Országunknak,
Több is, mert eszköze bődögülésunknak,
Nintsen is más tárgya mi kívánságunknak;
Tsak olly, melyből haszna légyen Királyunknak.

Híttuk segítségül Istennek szent Lelkét,
Gerjeszsze szívünkbe malasztya kegyelmét,
Erőtlen vőltunkba nyújtsa segedelmét,
Ma világosítson főkép minden elmét.

Hogy ollyat válasszunk Nándor Ispányságra,
A' ki lesz Királynak 's Orzágnak javára,
Nemzetünk díszszére, 's annak őltalmára,
Bízunk; szent ereje rá is segít árra.

Ezeket meg halván, minnyájan el mentek,
Az Ország Nagygyai kérdéseket tettek,
Királytól hogy a' melly levelet ők vettek,
Fel törjék é mingyárt? de míg versengettek,

Az Ország Bírása mostan már szólhatott,
A' mi a' szíven vőlt, mindent ki mondhatott,
Szólt is, és szavára ki ki itt halgatott,
De bőltsebb tanátsot ő nem is adhatott.

Tekintetes Haza! nekünk halasztani
A' dolgot nem lehet, avagy mulasztani,
E' levélt sem szükség tám fel szakasztani,
Nándor Ispányt meg is lehet választani.

Bár ki lesz, szükség hogy légyen nagy Méltóság,
Kiben nemzetünkhöz vagyon nagy buzgóság,
Királyhoz szeretet, illendő bátorság,
Nagy értékű, 's kiben nagy ész van, okosság.

Szemmel láttuk Sándort, Királyi Hertzeget,
Hogy szívből szereti a' Magyar Nemzetet,
A' miolta ő bír Huszár Regementet,
Mást nem visel, hanem Magyar öltözetet.

Nagy a' méltósága, mert Király magzattya,
Hogy Királyt szereti bizonyos, mert Attya,
Hazánkat is szint úgy láttuk, mert mutattya,
Sok szép erköltseit minden ki láthattya.

Tudgya ki ki: lészen Nemzetünk Hectora,
Sándor ő, lészen is Hazánk Nagy Sándora,
Hunyadi Jánossa, Törökök ostora,
Van szívének tüze, vagyon elég pora.

Országunkba lakván, még jobban meg szeret,
Ki az? ki Királynál annyit mint ő tehet,
Haza bődögságra tsak általa mehet,
Tehát nem más, tsak ő Nándor Ispány lehet.

Szép mondássát a' mint itten el végzette,
Okait Orzágnak eleibe tette,
Az epedt szíveket ő úgy meg illette,
Hogy sok szem örömmek könnyveit ejtette.

Láttam életembe sok hirtelen lármát,
Hol a' nép egyszerre tette nagy kiáltát,
De ennek soha sem láttam még is párját,
Mert egybe az Ország kiáltott itt, Vívát.

Vívát Országunknak nagy Palatínussa,
Nem is lehet másnak e' fő ranghoz jussa,
Éllyen Sándor Hertzeg Hazánk Patrónussa,
Ellenségeinknek ő lesz Tirannussa.

Vívát Alexander! Nándornak Ispánnya,
Tőlünk nem érdemlett égne adománnya,
Természetnek remek, 's nemes alkotmánnya,
Mária Thrézsia vére hagyománnya.

Sok kiáltott Vívát! meg halok érette,
Más: ha hartzba mégyen, álni fog mellette,
Utólsó tsep vérit sok néki szentelte,
Haza szeretete ez indulást tette.

Gondoltam; ellen szót ha ki most itt téssen,
Darabrúl darabra vagdallyák egészen,
Sándor Fő Hertzegért illyen Martyr lészen,
Melly nagy a' szeretet, ha az erőt vészen.

Tovább egy óránál minden szív így éget,
Hajó, míg hab hánnya, nem ér csendességet,
Mivel a' Magyar szív már rég békességet
Nem érzet: nem tsuda, mutat hevességet.

A' szélvészt derült ég végre el oszlattya,
Általa hányt hajót rév partra juttattya,
Háborúlt szívet is tűrés meg nyugtattya,
Ennek tsendessége tűzét el óltattya.

E' nagy szív zendülést a' Nagyok tsak nézték,
Vídám ábrázattal halgatták, és túrték,
Ugyan azért annak végit el is érték,
Hogy Ország Bírāja szóllyon, magok kérték.

Szólt is, hogy már itten mást nem lehet tenni,
Deputációnak kell Királyhoz menni,
A' melly a' választást fogja jelenteni,
Meg tudgyuk, a' Király ezt mint fogja venni.

Választatott erre Primás Cardinális,
Az Ország Bírāja, és a' Personális,
Státusok részirül még egy Prælátus is,
Világiak közül két Deputátus is.

A' várbúl le menvén, mentek az udvarhoz,
Hol bé botsájtattak mingyárt a' Királyhoz,
Az Ország nevében Primás a' mondáshoz
Hozzá fogott; szólván így a' Monarchához:

Meg győszhettetteten Urunk és Királyunk,
Mi el küldettette az Orzágtúl vagyunk,
Kinek is nevébe színed előtt álunk,
Hald meg kegyelmessen, mi dologba járunk.

Kívánta Felséged, Nándor Ispányságra,
A' mellyeket ítelt, érdemesnek árra,
Azok közül Ország, ezen Méltóságra,
Hogy edgyet válaszszon, hadta szabadgyára.

Hálállya az Ország Felséged kegyelmét,
Felségedben nézi nem tsak Fejedelmét,
Hanem nézi Attyát, és Földi Istenét,
Ki jó szívét nyújtya, adgya segedelmét.

Tovább is remélli, ezen nagy malasztyát,
Mostan pedig kéri vétke botsánattyát,
Mert nem töltötte úgy, vett parancsolattyát,
Mind Felséged tette maga kívánattyát.

Mert bátor Felséged esméri híveit,
Azoknak erkölcsit, és nagy érdemeit,
Kiknek méltosztatta fel küldni neveit,
Ország is esméri benne e' nemeit.

Azok közül még is Nándor Ispányságra,
Edgyet sem választott, hanem voksold másra,
Egy szívvel, Lélekkel, olyan méltóságra,
A' ki e' világon leg érdemesbb árra.

Felséges Királyi Sándor Fő Herczeget,
Választotta: e' rang illet illy Felséget,
Kiben az Ország vett minden reménységet,
Hogy illy nagy istáppal nyer nagy erősséget.

Általunk Orzágnak ez az ő szózatya,
Mint mondám Felséged, Királlya, és Attya
E' Nagy Hertzeg pedig Felséged Magzattya,
Ez is mint Felséged, azt majd gyámolgattya.

Hozzánk Felségedbe buzog Atyai vér,
Hasonlóval telik testébe minden ér,
Hazánkat szerető szív a' mellyébe vér,
Tsak ő gyámolunkra, Égtül adatott bér.

Már is tapasztallya égő szeretetét,
Mert viseli régtől honnyi öltözetét,
Óhajtya tanulni ennek Anya nyelvét,
Mutattya előre nagy szívét, kegyelmét.

Kérjük Felségedet, e' választásunkat,
Erősítse, 's hadgya jóvá mi voksunkat,
Mert véle el érjük mi boldogságunkat,
Örömmel meg teszük Pályafutásunkat.

Örömmel; mert leszen Hazánknak őrzője,
Ellenségink ellen Hector 's meg törője,
Hazánk Nagy Sándora, népünk vezérlője,
Igaz vallásunknak nagy védelmezője.

Primás a' neveket itt vissza nyújtotta,
Királynak: a' ki is igen jóvá hadta
A' választást; 's melly nagy örömet mutatta,
Most mingyárt meg halljuk, választát mind adta.

A' Deputáció a' mint meg érkezett,
Szemből ki teczett, hogy e' jó választ vett,
Minnyája mosolygott, örömmel töltött lett.
Országunk Primássa illy relációt tett.

Tekéntetes Haza! főbb és alsóbb Rendek!
Szavammal nem tudom mennyire menendek,
Mert rebeg a' nyelvem, olly nagyon örvendek,
Örömmel súllyátul tagjaimba regek.

Felséges Urunknak Haza ohajtássát
Én meg jelentettem, tellyes kívánássát,
Nándor Ispányságra meg lett voksolássát,
Sándor Fő Hertzegnek erre választássát.

Essedesztem: meg ne vesse kéréssünket,
Vígasztallya véle szomorúlt szívünket,
Ébreszse fel régtől sinlő nemzetünket;
Más nem segítheti, tsak ő mi Űgyünket.

A' Király ezekre mingyárt ezt mondotta,
Hogy Jobbágyi közé jött volna, gondolta,
De jó Baráti köszt lenne: mint szóllotta,
E' szavakra öröm könyveit ontotta.

Hertzeg Magzattyának ezen választássát,
Úgy tartya, mint egy nagy barátságunk mássát,
Vette szíve ebbe olly vigasztalássát,
Hogy még ma kívánja fel magasztalássát.

Most el ment az Özek, 's nyúl vadászattyára,
Nápolyi Királynak parancsolattyára,
Rendelte e' dolgot esti hat órára,
Reménli, meg jelen, Ország e' pompára.

Meg bizonyította különös örömét
A' Király; 's hogy jobban mutathassa kedvét,
Meg parancsoltatta, el küldvén emberét,
Hogy ágyúk dörgesse hirdesse ki nevét.

Míg így szólt a' Primás, már ágyúk dörögtek,
Mellytől vár ajtai 's ablaki zörögtek,
Le hullott üvegek, úgy még sem csörögtek,
A' mint itt minnyájan örömtől sűrögtek.

Itt Barát baráttyát szívből csókolgatta,
Még szolgájával is Vivát! kiáltatta,
Leg több az örömnék könyveit hullatta,
Sok indulattyát is nem zabolázhatta.

Mert a' nagy szeretet benne viaskodott,
Akarat, és elme, edgyütt tusakodott,
Örömnék árjával a' szív bajoskodott,
Ézékenységek közt majd meg nem hasadott.

Minden igaz Magyar szív tsak akkor hódúl,
Mikor terh nem nyomja, sebeiből gyógyúl,
Mint sem nyugös legyen, inkább mindent ront, 's dúl,
Szabad kíván lenni, akkor is ha koldúl.

Örült itt, 's víg vala az Egyházi Rend is
Mágnássok Táblája, a' Státussoké is,
Hazánknak virágja, az Iffiúság is,
A' Pörléshez szokott Prókátor Chórus is.

Lehettek némellyek itt a' Nagyok közül,
Kiknek Bú, és Bánat jártak szívek körül,
Mert Nándor Ispányság, most rájuk nem kerül,
Be borúlt reménnyek hamar fel nem derül.

A' világ, hogy ő tsak Theátrum, mutattya,
Mert emberek sorsát ő azon jádzattya,
Midőn ő ketsegtet, 's reménnyel bíztattya,
Más Scénája nyílik, 's dolgát változtattya.

Az Ország Bírāja végit szakította
Ez öröm Gyűlésnek, 's nagyon ajánlotta,
Esti hat órákor, mint Király mondotta,
Ott legyen az Ország, kérte, 's szállítottta.

El mene minden itt szokott ebédgyére,
Mentembe egy Bétsi Németh utól ére,
Mondgyam meg, hogy hová megyek, arra kére,
Kívánt feleletet tőlem kérdéssére.

Tisztos öltözetbe ötet lenni láttam,
De mit kíván tőlem, azt várva csudáltam,
Fejétől mint ötet talpáig vizsgáltam,
Nem esmérvén, még is szavára meg áltam.

Szóllottam: jó Uram, én most megyek enni,
A' veres ökörhöz, hová fognak jönni
Több jó Akaróim, edgyütt fogunk lenni.
Kérdé: szabad lesz é, néki oda menni?

Mondottam: jól tudgya, vendég fogadóba,
Hogy bé mehett minden, ha pénze zacskóba
Vagyon: nem is áll ott Strázsa az ajtóba,
Itten a' Fogadós jó ember valóba.

Bé menvén; én mingyárt az asztalhoz ültem,
Itt is, hogy mellém ült, csudáltam, el hültem,
Ebéd felet véle beszédbe merültem,
Jó szívét ki adván, szavait betsültem.

Többi beszédgye köszt kérdezet, és mondá,
Jó Uram; igaz é? hogy vicze Királlyá,
Sándor Fő Herczeget, az Ország választá,
Mellyre rá állását már Király is adá.

Mondottam, hogy igaz, és ma hat órára
Rendelte az Ország, hogy Méltóságára
Fel emeltetessen, 's hitet tegyen árra,
Hogy mindent tesz Király, 's Országnak javára.

Kérdeszte, hogy miből állyon e' hivatal,
Mert ő mint idegen ember, 's még fiatal,
Nem tudgya; hogy kérdez, tám meg nem sért azzal,
Ne legyenek felőle, kért, bal gondolattal.

Hazánk szokássiról, több illy kérdéseket
Tett nekem, 's meg tudni kívánt mindeneket,
Szabadságainkat, úgy a' Törvényeket,
Fejezzem ki néki; tett sok kérelmeket.

Minden kérdéssére, én itten feleltem,
Szabadságunk miből állyon, meg fejtettem,
Törvényünk erejét előtte ki tettem,
Nagy fel indulássát itten észre vettem.

Fel pattant mérgessen, láttam nagy a' heve,
Szólt, hogy e' két Broszsúrt, mellyeknek a' neve
Így vannak ki téve, Bábel, és Ninive,
Olvastam é? mingyárt illy szidalmat teve.

Ezeknek Authora, S***úb, rágalmazó.
Egy in***is ember, hajót húzni való,
Földön emberek köszt békességet rontó,
Szamárnál szamarabb, és semmit sem tudó.

Mint máskép tette ki, mint vagyon, a' dolgot,
Most látom, hogy bár ő Pesten 's Budán forgott,
Nem tudgya a' Törvényt, hazudott és morgott,
Mellyért is érdemel, akasztó fán horgot.

Nem vagyok én Magyar, de mégis sajnálom,
Mert e' Nemzet dolgát csak most tudom, 's látom,
Hogy olly Filú aztat rágalmazza, bánom,
A' ki Tudóssok köszt, csak árnyék, és álom.

Imigyen szóllottam hozzája: kedves Úr!
Ezen két Pasquilus, vagy mint hívják Brozsúr,
Hidgye; hogy Hazánkba éppen szemet nem szúr,
Annyival is inkább, szívet által nem fúr.

Nem indul meg senki bolondnak szavára,
Mi gondgya számárnak egy Ország dolgára,
Arany pereczet a' Disznónak orrára,
Ki téssen? vagy bársony nyeret a' hátára.

Authorok annyit ért Hazánk törvénnéhez,
Szabadágainkhoz, több végezésséhez,
Mint város Hajdúja harang öntésséhez,
Kéntelenítettik látni élésséhez.

Mert ő Professori székit el vesztette,
Mellyért nemzetünkre haragszik felette,
Hogy éhen ne hallyon, pennáját fel vette,
Brozsúrokat firkál, élhessen mellette.

Ostobaságait mind Bécsbe munkállya,
A' könyv nyomtatókat azokkal kínállya,
Néhány garasokon el is adogállya,
Még is ne koldúllyon, magát így táplállya.

Illyen díb dáb embert fel sem is kell venni,
Csak mint egy salakot, úgy kell tekinteni,
De ha meg nem szünne rágalmazást tenni,
Bolondok házába kell bé rekeszteni.

Ez is éppen ollyan bordába szőtt ember,
Ha esméri az Úr, a' minő Grossinger,
Még sem lesz háborús szavokra a' Tenger,
Írássok, beszédgyek, felyhőt széjjel sem ver.

Azon Bétsi jó Úr fel ugrott, 's meg ölelt,
Ezen szavaimért annyira meg kedvelt,
Hogy itt tizen valánk, mind italt, mind ételt
Meg fizette, köztünk mindenbe kedve telt.

Mondotta, hogy Annya magyar vérből légyen,
Mihent innét Bétsbe meg tér, 's haza mégyen,
Fogja Annyát kérni, véle olly jót tégyen,
Hogy Indigenátust nékie ő végyen.

Mért vólt olly jó szíve már most nem tsudáltam,
Az Anya vér buzgott testébe jól láttam,
Jó barátságiba magamat ajánltam,
Három fertály hatra ő tőle meg váltam.

Fel mentünk minnyájan a' Primás Házába,
És meg álván ottan a' nagy Palotába,
Király hamar ki jött, üle Trónussába,
Jött Sándor Hertzeg is, mingyárt a' nyomába.

Országunk Primássa a' Királyhoz szóllott,
Rövid de hathatós Orátiót mondott,
Mellyben minden okot szépen elő adott,
Nándor Ispányságra, Ország kit választott.

Király olly érzékeny szavakkal felele,
Hogy az egész Ország örömmel bé tele,
Szava; sok száz szemből könyveket présele,
Melly a' szeretetnek valóságos jele.

Szólt, es jóvá hagyta Ország választását,
Fiára azon nagy Tisztség hártását,
Érzi ezért szíve, nagy vígasztalását,
Mert láttya Orzágnak, hozzája vonzását.

Erre Hertzegéhez, fordítá beszédgyét,
Melly is úgy ált járta, minnyájunknak szívét,
Hogy újra szemünkből ontánk öröm könnyvét,
Gyullasztotta testünk öt érzékenyséjét.

Mert úgy mond: Fiúi kötelességétől
Fel oldozza ötet ennek szerelmétől,
Inti, el ne állyon Hazánk Törvénnytől,
Szabadságainktól, szokás erejétől.

Légyen az Orzágnak, erős pártfogója,
Előtte, mint Király előtt szó szóllója,
Király javának is elő mozdítója,
Ellenségeiknek erős meg rontója.

Ezeket mint Attya, néki javasollya,
Mint Királlya pedig tenni parantsollya,
Igazság szerető légyen, tanátsollya,
Ditső erköltsökben magát gyakorollya.

Dolgaiból fogja ötet mérséklenni,
Kegyelmét ezekkel fogja érdemlenni,
Atyai szerelmét, tsak úgy fogja nyerni,
Ha illy szorgalommal mindenbe fog lenni.

Háromszor az Ország, itten fel kiálta,
Éllyen Országunknak örökös Királlya!
Éllyen Nemzetünknek több Királynál; Attya!
Éllyen a' Nagy Isten, esztendőkkal áldgya.

Egy kis tsendesség lett: mingyárt üdvözlötte,
Primás a' Hertzeget, szépen köszöntötte,
Nándor Ispányságnak nevével illette,
Az Ország nevébe e' köszöntést tette.

Ajánlá a' Hazát, az ő malasztyába,
Nemzetét hathatós, erős óltalmába,
Reménységét vetné e' tsak hatalmába,
Hogy Istápja lészen minden bal sorsába.

Légyen bizonyos, hogy nagy hozzá szerelmünk,
Ennek a' tüzetől, lángol, és ég szívünk,
Királyért, 's érette fel áldozzuk éltünk,
És utolsó tseppig nem kiméllük vérünk.

Gyönyörű mondással eztet meg köszönte,
A' Hazát, Nemzetet bizonyossá tette,
Hogy nem most hanem már régen meg szerette,
Melly akkor múlik el, mikor mulik élte.

Ország bódogsága, nem más tárgya lészen,
Hogy azt el érhesse, mit tsak tehet, téssen,
Mert ő is úgy mint Tag, abból majd részt vészen,
Minden teher alá két válla van készen.

Királynak vezették ötet Trónussához,
Hol is le térdepelt Attya két lábához,
Le tette hívségnek hitét Királyához,
Meg esküdt egyszersmind akkor a' Hazához.

Ez meg esvén, mingyárt Vivát! kiáltottak,
Mint Ország fejének, fejeket hajtottak,
Királyi Testvéri mind itten állottak,
Ötet ölelgetvén, sok jót rá mondottak.

A' Király bé mene maga szobájába,
Láttzatott nagy öröm az ábrázattyába,
Mert meg elégedet lett ma magzattyába,
Újra ágyúztatott, nagy vígasságába.

Az Ország rendelt itt négy Gavalérokat,
Egy Hertzeget hozzá, még három Grófokat,
Felséges Annyához küldötték azokat,
Fel ültek postára, követték úttyokat.

E' jó Királynénak ezek jelentették,
Főbb és alsóbb Rendek, hogy már el végzették,
Sándor Fő Herczeget fejekévé tették,
Palatínusságra ötet fel emelték.

E' kegyes Felségnek e' hír a' szívébe
Olly örömet nemzet, hogy mingyárt testébe
Könnyebülést érzett, újult erejébe,
A' Gavalérokhoz szóllott örömébe.

Én holnap Pozsonyba korán fogok menni,
A' koronázásnál nekem ott kell lenni,
Lássam magzatomat koronát fel venni,
És aztat Attyának fejére fel tenni.

Ország szívességét én nagyon hálálom,
Készségemet néki mindenkor ajánlom,
Szeretetem tőle vonnya el halálom,
Élvén: kedvét teszem, a' miben találom.

Más nap a' követek jókor meg térének,
Mi vóltát Felséges Aszszony örömének
Meg mondták; szavait, kegyes beszédgyének,
Oka Sándor Herczeg lesz egészségének.

Ok vetetlen, hogy ma el is fogna jönni,
A' koronázásnál jelen kíván lenni,
Mert szíve örömét fogja abból venni,
Akar Országnak is köszönetet tenni.

Halván ezt a' Király, leg ottan stafétát
Küldöt; nagyon kérte, hogy sajnállya magát,
Ne tán szomorúság, érje öröm napját,
Gyászba öltösztesse e' Királyi pompát.

Ezen Relatiók, mind más nap történtek
Bécsbül a' követek midőn meg érkesztek,
Ma pedig udvartúl, minnyájan el mentek,
Öröm tengerének habjába merültek.

Minden ház gyertyákkal világosított,
Tsak Vivát kiáltás, 's Muzsika hallatott,
Udvarnál Királytúl, szabad Bál adatot,
Ki ott, ki meg mássut, mint teczet, mulatott.

Útzák a' sok Néppel bé vóltak terítve,
Örömtúl valának ezek részegítve,
Mert Haza gondgyátúl lettek üresítve,
Minden örvend, hogy ha szíve van enyhítve.

Mulattak magokat sokan Casinóba,
Szobák tele vóltak minden Fogadóba,
Mindennek részi vólt a' Muzsika szóba,
Kávé, vacsorába, több e' féle jóba.

A' Ditső kapukat számtalan vizsgálta,
A' Symbolumokat olvasván csudálta,
Ezt képnek, mást szépnek, azok köszt találta,
Almélkodott, a' ki a' Zsidókét látta.

Sok járásim után mentem az Udvarhoz,
Már a' Bálba hozzá fogtak is a' tánczhoz,
Hasonlíthatom ezt a' Paradicsomhoz,
Nem lehet, hogy tegyem földi multságghoz.

Képzelttem, itt vannak Apolló Múzsái,
Sok Isten Aszszonyok, azoknak Nimfái,
Parnassusnak az ő tündér szép Leányi,
Úgy tűntek szemembe Hazámnak Dámái.

Menyecske tánczot járt, hosszú fátyolával,
Teczet Pávát látok ki terjedt farkával,
A' szüecske forgott, gyöngyös pártájával,
Szebb volt, mint Diánna, ragyogó Holdgyával.

Egész udvar itt vólt, és minden tündöklöt,
Aranynál, ezüsnél, más szembe nem öttlöt,
Keringő tánczba itt egy sem csetlet bötlöt,
Hanem tsak magyarba a' sarkantyú csörgöt.

Más helyen is vala ilyen vígság, és Báll,
Gondoltam látnom kell, azt is; hogy miből áll,
Ki mentem én innét, látom, sok pár sétál
Affelé, és sok már szekerből is ki szál.

Fel mentem én itten a' táncz Palotába,
Vólt ez ékesítve, szépen valójába,
Dámák, Gavalérok mind Magyar ruhába,
Vóltak fel öltözve, egy sem mostohába.

Itt a' tántzosokat mind végig nézgettem,
Hogy nem mind Magyarok, azt jól ki vehettem,
Még-is mind Magyarba öltöztek, nevettem,
Ezt ők új módinak tartják; észre vettem.

Többek közt tántzolt itt egy nagy magos személy,
Rá tartotta magát, tettet is, hogy kevély,
Pedig már látzatott az ortzáján fekély,
Mert a' nagy festéstől érte bőrit veszély.

Tántzolván szememet vetem két lábára,
Egy vólt; nézni rája, vagy pedig szarkára,
Mivel nem Magyar vólt, a' Magyar nótára,
Semmit sem vígyázott, sem tántz taktusára.

Hánta, és vetette minden felé magát,
Mintha gúson járna forgatta két lábát,
El foglalta tántza az egész Palotát
Ki rá nézett, látott szél malom vitorlát.

Hirtelen két szoknyák, a' két bokájára
Le estek, mert roszszúl köté derekára,
Magyar Dáma nem így köti ezt magára,
De szép vólt itt nézni, ezen Figurára.

Pendele nem alább, hanem térdig szabva,
Mint zsák olyan vastag vászonyból vólt varva,
Kengyel futó véltem, őt így látván álva,
Meg vólt új módinak formája itt adva.

Nem csuda: Csipeje nem vala homorú,
Fara mint a' Deszka, ez sem volt domború,
Jobrúl, balrúl mint két Tsekllye, olly tomporú,
Egész Test állassa mint Halál szomorú.

Szoknyáit flegmával kösztünk fel emelte,
Meg pirulás nélkül testéhez kötötte,
Mingyárt az elhagyott tánczát el kezdette,
Mint Bibicz a' hanton, magát billegtette.

Szólt még is, hogy comód, 's jó vólna a' Bufán,
Csudállya, hogy azt már, nem látt Magyar Dámán,
Mert arrúl le nem csúz, szoknya, 's más Varromány,
A' mellyért is helyes, és bölts e' találmány.

Mondám! Drága Madám! magyar Menyecskére
Nem kell Bufán, mert tsak nézzen a' testére,
Fara dombjaira, és két csipejére,
Akad Természetnek ott remek művére.

De keden semmi sincs, egész Pittil hering,
Világ négy részszeré minden lotyog, és ing,
Térdig ér négy nyistes, bordába szövöt ing,
Felső vékony részei lehet talán fél sing.

Ezt halván dúlt, és fúlt, haraggal ki mene,
De a' beszédemre itt nagy kacaj leve,
Más nap e' Dámárúl sok beszédet teve,
Most pediglen így lett ezen Bálnak vége.

A' Nándor Ispánytúl, más napra Sessió
Rendeltetett, mellyel az Installatió
Véghez mégyen, 's mivel a' Koronátzió
Jelen van; tétessen jó Dispositiő.

TIZEN ÖTÖDIK TZIKKELY.

Az Ország edgyütt vólt már kilencz Órakor,
Palatinus Hertzeg bé jött ide jókor,
Nápolyi Király is meg jelene akkor,
Áláson fogatott, az Udvartúl egy sor.

Felséges Herczeget Primás köszöntötte,
Palatinussának tegnap meg esmérte
Az Ország: illendő, hogy ott légyen ülte,
Hol helyét mindenkor Palatinus vette.

Le is ült mingyarást, el rendelt helyére,
Karmazsin bársonnyal bé fedett székére,
Allyig botsátkozott Herczegsége erre,
Mingyárt Gavalérok kiáltottak: fére!

Meg kapták székestül, 's ötet fel emelték,
Háromszor ők eztet egymás után tették,
Vivát! kiáltássok a' felleget verték,
Pattantyussok dörgő ágyúút sütötték.

Ez így lön, a' Hazát ő is köszöntötte,
Beszédgyét röviden, de fontossan tette,
Parancsolattyát a' Királynak ki vette,
Hivatallyát teszi, ezzel jelentette.

Itélő Mesternek ezt kezébe adta,
A' ki is leg ottan fen szóval olvasta,
Továbba az Ország ezen dolgot hadta,
Koronázás dolga most első, mondotta.

Ezek után itt a' Personális fel ált,
Mint egy Demosthenes, ékessen perorált,
Minden szívet, tett szép szóllássa, járta ált,
Herczegek szemekbül, láttam könyv tsordogált.

Meg mutatta: Hazánk most mást nem remélhet,
Hanem boldogságot: senkitül sem félhet,
Ki ki a' honnyában békességben élhet,
Szomszéd Irígyekre meg vetéssel nézhet;

Mert mikor Nagy Attya vólt Hazánknak Feje,
Édes vólt életünk, mint Kanahán teje,
Albert Herczeg lévén Országunk eleje,
Nem gőzölt alatta agyunknak veleje.

Ha Királyi vérbül vólt Palatinusunk,
Mindenkor Hazánkba szerencséssek vóltunk,
Mert erős Partfogónk vólt, 's nagy Patronusunk,
Kibe reményünket vethettük, 's bízhattunk.

Most jutottunk megint olly arany időre,
Akadtunk Királytúl származott nagy Főre,
Melly nem juttat minket olly sok esztendőre,
Hogy Hazánkba szálljon ellenség mezőre.

Beszédgyét végezvén, mint vivát kiáltott,
Nem mást, tsak örömet, itten minden látott,
Éllyen a' Királyi Udvar! 's légyen áldott!
Minden Király Magzat köszönte meg hajlot.

El menvén az Udvar, szólt Ország Bírāja,
Szükség, hogy Hazánkna ő szent koronája,
Királyhoz vitessen, 's légyen Parádája,
Hólnap ki mit téssen; kész vólna munkája.

Ennek kíséréssét hamár ki munkálták,
Készítet munkáját nagy hangal olvasták,
Kötelességeket már minnyájan tudták,
Mert azt kinek, kinek, írásba ki adták.

A' Gyűlés el oszlot, ment minden dolgára,
Készítette magát holnapi pompára,
Igyekezet, szégyent ne hazzon Hazára,
Mert sok ezer szem fog nézni hólnap árra.

Dél után tsak hamar az ágyúk dörögtek,
Harsogtak Trombiták, a' Dobok bömböltek,
Ló hátán a' kardok villogtak, tsörögtek,
A' kényes Paripák domboltak, sürögtek.

Itt szokott pompával a' Koronát hozták,
A' mellyet kísérték a' Magyar Gardisták,
És Nándor Ispányi Banderialisták,
A' sok Nézők egymást majd agyon tiporták.

Udvar eleibe, a' mint el érkesztek,
Banderisták négyen az hintóhoz mentek,
Lórúl le ugrottak, mert valának frissek,
És az emeléshez leg ottan készültek.

A' Ládát Hintóbúl egybe ki emelték,
A' földre először itten azt le tették,
Nem késtek, hanem azt karokra fel vették,
A' garádicsokon Királyhoz fel vitték.

Ennek vége lévén, kinek hova teczett,
Ma más nem történven, mind oda mehetett,
Casinóba menvén jádzzhatott, ehetett,
Bálokba ha akart, vígan is lehetett.

De egy történetet itt ki nem hagyhatok,
Talám teczeni fog, arrúl hát írhatok,
Nevetségessebbet ennél nem mondhatok,
Mivel jelen voltam, azért hát szólhatok.

Hogy már a' Korona, vólt Város falánál,
Meg állott egy Tzigány Chorus a' kapunál,
Muzsikáltak szépen, Marsot vontak annál,
Nép köszt álnom kellet itt a' Czimbalmosnál.

Szemkösz rájuk, a' mint a' Hintó érkezet,
Mind a' hat Tzigány itt, egybe le térdeplet,
Vetettek magokra sűrűen keresztet,
Szint úgy kongott, úgy meg verték a' mellyeket;

Hogy haladt a' Hintó, megint fel állottak,
Mint előbb; úgy most is, újra marsot vontak,
Midőn már távúl vólt, akkor el halgattak,
Kérdem; hogy mért estek térdre? így szóllottak:

Nincsen nagyobb szentség, mint a' szent Korona,
E' Jézus Kristustúl csináltatott munka,
Szent István fejére tette szüz Mária,
Hétszer szentelte meg a' szentséges Pápa.

Ha meg ölik is a' Bétsi öttveseket,
Vagy ha el vágják is, mind a' két kezeket;
Mint azon van, még sem tesznek olly műveket,
A' Bibliában áll; ki tette ezeket.

Ha a' Tolvaj ahoz tsak kis újjával nyúl,
Hirtelen meg döglik, és mingyárt fel fordul,
Ki nem Király, aztat főre teszi tsúfbúl,
Meg veri az Isten, mert az meg bolondúl.

Meg kell elől Király fejét is szentelni,
Meg kell az haját is szent olajjal kenni,
Két nap nem is szabad ő nékie enni,
Úgy lehet azután azt fejére tenni.

Mind meg van Galantán, ez egy nagy szép képen,
A' Nagy Oltáron áll, ez éppen középpen
Szüz Mária festve vagyon, űll kar széken,
Szent István fejére tesz Koronát széppen.

Mondottam, mind igaz, de Tik kárhosztatok,
Magyar Koronának, mert Marsot vontatok,
Németh nóta ám az; még is azt húztatok;
Javaslom; hogy holnap, minnyájan gyónnyatok.

El mentek, és én is szállásomra mentem,
De még étszaka is ágyamba nevettem,
Traditiójokat el nem felejtettem,
Papirosra tészem, magamba fel tettem.

Jelen van már a' nap, melyet az Úr munkált⁴⁹
A' mellyen rab szívünk szabadságra talált,
Le nyomott nemzetünk lábaira fel ált,
Perczentés vólt híjja, hogy nem szenvedt halált.

Jelen van: a' Nimfák, már mind sorba álnak,
Fel koszorúztatva Jupiterre várnak,
Vesták az óltárra virágokat hánnak,
Satyrok készülnek, hogy majd tánczot járnak.

Meg nyílt már a' Templom, a' hol áldozatot
Fognak tenni, már is érzük az illatot,
Temjény Myrthus szaga, minden szívbe hatot,
Istenekkel Hazánk áll ma ünnep napot.

Ez már le is veté fejrül cziprussát,
Fel tette zöldellő Borostyán Laurussát,
Jó Pean! közöt, tartya Triumfussát,
Hallya ki ki Lébold mint nyeri Trónussát.

Allyig hol fel teczet Aurora csillaga,
Már is az útzákat járta Mársnak hada,
Fel osztva: ki rendelt helyére ballaga.
Város Dobossa is dobolt, és jelt ada.

Fegyveres Purgerek jöttek, és siettek,
Kik Companiákra szépen rendeltettek,
Szent Mártony vitéznek Templomához mentek,
Terjesztett zászlókkal ottan Spallért tettek.

A' Granatérosság az Alkotványhoz ment,
Mellyen a' Király fog esküdni azon fent,
Ehez közel állott Dragonyos Regiment,
Hogy nép tódúllása ne tehessen ellent.

Vóltak minden felé katonák rendelve,
Kik meg ne engedgyék, hogy légyen bé telve
A' menésnek helye: mert a' nép lehelve
Mindennünnen nyomúlt, lett is nem egy verve.

Magassan építve vala ez alkotmány,
Kerítette eztet szépen festet párkány,
Zöld, veres és fejr posztó vólt takarmány,
A' Hóreb hegyen sem vólt ilyen ragyogvány.

Innét úgy nevezni szokott Király hegyig,
Így vólt bé kerítve az út egész végig,
Ház falát takarták szönyegekkel félig,
Nem maradhattak meg épségebbe délig.

⁴⁹ Hæc est dies, quam fecit Dominus. Psal. 117.

Nem vala több hintó itt, tsak a' Királyé,
Hogy ha ő Felségét olly változás érné,
Melly miatt pompáját lovon nem tehetné,
Akkor ebbe maga ülését hogy venné.

Az Ország Nagygyain, 's több Gavallérokon,
Sok kints vólt, tsak arany fénylett ruhájokon,
Últek igen kényes, és datzos lovakon,
Tsudálkozni kellett drága szerszámokon.

Kinek kinek helyét, immár el rendelték,
Minden felől jövéen Urak, azt bé vették,
A' paripák tsak a' nagy nyerítést tették.
Mint egy örömöket ezek is jelenték.

A' nap igen szép vólt, mert ragyogott fénnye,
Nem járt senkit által, a' hideg keménnye,
Minden szívnek meg szűnt, kínzó kelevénnye,
Tartó egészségnek ma jött meg reménnye.

Koronát jó regvel a' Templomba vitték,
Hogy fejére ilyen, azt el készítették,
Több Királyi dísz is, mind melléje tették,
Oltár szegi mellé, mind azt helyhesztették.

Ezek mind meg esvén, a' Király ki jöve,
És a' nagy Urakkal a' Templomba mene,
Még itten az Ország nagy pompát nem teve,
Hogy meg koronázták, e' tsak akkor leve.

Templom ajtajához strazsákat rendeltek,
Temérdek vólt a' nép, mind bé nem férhettek,
Itt helyt tsak az Udvar, 's nagy Urak vehettek,
És a' nagy Dámák is, ide bé mehettek.

Már az Egyházi Rend, a' sekrestyébe gyűlt,
Áldozatot tenni, a' Primás fel készült,
Baldakinum alá egy székre Király ült,
Láttam minden Király magzat itt, mint örült.

Mihent az Egyházi Rend jött az oltárhoz,
Karba muzsikusok kezdtek muzsikához,
Érsek Püspökökkel tzeremoniához,
Istennek nyújtandó szent áldozattyához.

Sok vólta le írni, hogy mint ment ez véghez,
Meg is kell vallanom, hogy nem értek ehez,
Ki nem Pap, nem tudgya, illyekhez nem férkez,
A világi ember ezekről nem kérdez.

Mellyeket méltóknak tartok, mind fel veszem,
Olvasók kedvéért eztet tselekeszem,
Látván mind azokat, kész pénzen nem veszem,
Ím így rendről rendre azokat ki teszem.

Az Evangéliom mikor olvastatott,
A' Királytól kardgya ki vonva tartatott,
Egy Püspöktől a' könyv hozzá hoztatott,
El tett kardal tőle, a' meg csókoltatott.

A' midőn az Érsek Crédót éneklette,
Annak olvasását a' mint el végzette,
Menését a' Király az oltárhoz vette,
Évangéliomra a' hitet le tette.

Hogy ő a' Római Catholica hitet,
A' melly tsak egyedül idvességre vihet,
Oltalmazni fogja, mutat ahhoz hivet,
El rontya ellene minden fel vont ivet.

Mikor már az Érsek áldozattyát tette,
Király is magához az Úr Testét vette,
Földig le borúlva imádta, tisztelte
Ajtatossan, 's igen példássan végzette.

El végezvén Érsek a' szent áldozatot,
Szükséges szereket oltárra hozatott,
Szent olajt, és chrismát, több illy szent illatot,
Már fel kenéséhez Királynak foghatott.

Itt az oltár előtt ő le is térdeplett,
Érsek az Istenhez könyörgéseket tett,
Királynak két válla mesztelenítettett,
És az szent olajjal meg is kenettetett.

Ezzel a' Püspökök innét el vezették,
Oltár meget a' Szent olajt le törölték,
Hol elébb térdepelt, le térdepeltették,
Mivel oltár megül vissza kisírtették.

Most vala már jelen azon szempillantás,
Érzékenységeket fel gyullasztó látás,
Az epedt szíveken öröm által hatás,
Haldakló Hazánknak új élet meg adás.

Mert Nándor Ispány itt vévén a' Koronát,
Fejére fel tette, koronázta Attyát,
Küszködni láttuk itt két szív indulattyát,
Szeretvén a' Fiú Attyát, ez Magzattyát.

Nem vólt szív, de márvány, ki ez indúlatot
Meg látván, szeméből könyvet nem hullatott,
Itt! itt! a' természet ereje láttatott,
Hogy a' nem szenvedhet semmi erőszakot.

Rá övedzte Érsek szent Istvánnak kardját,
Mondván: íme vedd el Isten ajándékát;⁵⁰
Meg töröd ellenség fejének lágyékát,
Meg tartod Országod, és Isten hajlékát,

Palástyát is ennek reá függesztette,
A' Királyi páltzát jobb kezébe tette,
Az arany almát bal markába helyhette,
És így a' Trónusra ötet fel ültette.

Énekelte erre, Te Deum! Solosmát,
A' Nagy Úr Istennek adott Ország hálát,
Hogy meg koronázva láthattya Királyját,
A' kibe vetheti tellyes bizodalmát.

Vetheti is; mert ő jókat tevő Titus,
Böltsességgel tellyes, Marcus Aurelius,
Békesség szerető kegyes Antoninus,
De ha meg kell lenni, Nagy Cæsar Julius.

Te Deumra mingyárt Trombiták harsogtak,
Dobok, 's több muzsikák, harangok hangzottak,
Ágyuk dörgésitül kő falak omlottak,
Útzákon a' népek ezrenként állottak.

Kiáltottak, vivát! éllyen mi Királyunk,
Éllyen! ma támadott üstökös tsillagunk,
A' melly fel deríté fellegekből napunk,
Éllyen! mi reményünk, éllyen Leopoldunk!

Én is kiáltottam: im jön Királyotok!⁵¹
Népek! eleibe sietve fussatok,
Nagy Felsege előtt artzra borúllýatok,
Nem színnel, de szívvel, néki hódollyatok!

Ezen dolgok a' mint el végesztetének,
Az Urak minnyájan lovakra ülének,
Még a' Püspökök is hasonlót tevének
Egyházi ruhákban azokon menének.

A' Király is fel ült kék szürke lovára,
Aranyos két féket, jobb 's bal oldalára,
Két lovász Mesterek fűzték a' zablára,
Vezették, 's vigyáztak, Országunk Urára.

Elöl ment egy kis trup lovas dragonyosság,
Azért: hogy mindenütt, az útza légyen tág,
Itt jött már a' Herold, utánna gyalogság,
E' vólt a' Pozsonyi Purger Katonáság.

⁵⁰ Accipe gladium sanctum munus a Deo. 2. *Machabeorum. cap. 15. vers 16.*

⁵¹ Ecce Rex tuus venit. *Joan. cap. 12. vers. 16.*

Fele mundírozva vala zöld ruhába,
Fele pedig fejér, szép hadi gúnyába,
Így voltak Tisztvei, tsak hogy már tzifrábba,
Szép vólt rájok nézni, menvén parádába.

Szélnek eresztetett zászlóik lobogtak,
Pallérzott fegyveri, vállokon villogtak,
Sípjaik, dobjaik ékessen hangzottak,
Török bandájoknál, tányérok tsattogtak.

Ezeket követték nyomba, Edel Knábok⁵²
Szépek, mint Májusi ki nyílt virág szálók,
Mert az ártatlanság éppen van még nálok,
Erköltseik mellet, mint kezes úgy állók.

Az iffiú kornak még ezek zsengéi,
Éltek tavaszszának tsirázó gyengéi,
Ollyak mint a' bimbót nyitó fák bengéi,
Hívságot nem főznek ezeknek elméi.

Kik őket követték, vóltak mind ló háton,
Szebbnél szebb sok pénzen meg vett paripákon,
Meg állott minden szem, e' számos drágákon,
Nem győzött tsudálni elme a' tzifrákon.

Banderisták vóltak, kik itt elől jöttek,
Szomszéd Vármegyéből nem régen érkeztek,
Mint egy három százan, vélem hogy lehettek,
Deli termetűek, mind lóra illettek.

Utánnok Vármegyék Deputátussai,
Hazánknak ereje, annak Tudóssai
Lovaglottak; nyomba Ország Mágnássai,
Tetzettek, mint égne, tűz villámlássai.

Mert drága ruháknak az ő ragyogvánnya,
Úgy láztott mint égő tűznek villogmánnya,
Vagy a' mint a' szép nap sugaraít hánnya,
Fénnyeket úgy hánták, nagy vólt tsillogmánnya.

Lehetett itt látni sok remek műveket,
Arannyal, ezüstel, ki varrott hímekeket,
Forgokon, lovakon, sok drága köveket,
Gyémánt, Smaragd, Rubint, Gránát, Zafireket.

Egyenes czédrus fák Libánusnak hegyén,
Fiatal fenyűk a' Carpathus tetején,
Cziprus szigettyének Rózsák a' mezején,
Melly sűrűen álnak, ki ki azt képzelvén.

⁵² A' Császári s' Királyi udvarban vannak néhány 14, 15, 17. esztendő's iffiú Hertzegek, Grófok, kik némi némű szolgálatot tesznek, ezek neveztetnek Edel Knaboknak, tiszta veres ruhát viselnek, arany paszományokkal gazdagon ékesítve.

Olly sűrűen itt a' kótsag tollak áltak,
Sas szárnyak is számos fejekre fel száltak,
Sokakon Darvaknak tollai strázsáltak,
Keretsenek a' nagy Urakén vígyáztak.

Erdőt képzeltetett ennek sokasága,
Zephirusnak vala köztök mulatsága,
Lengedezvén hajlott ezeknek az ága,
Nem törtek, mert tokba vóltak, melly vólt drága.

Sok Paripáknak itt olyan vólt járása,
Mint Evetnek ágról más ágra ugrása,
Soknak olly fent esett eleje hágása,
Hogy patkótól meg lett kengyelnek tsapása.

Sok ollyan kevélyen a' lábát emelte,
Ki nézte: hogy három hasabba tört vélte,
Viszsa pedig ollyan tsendessen le tette,
Hogy Ura, ki ülte, azt észre sem vette.

Némellyik tüzes vólt, zaboláját rágtá,
Ez jó lovast kívánt, mert kemény vólt hágtá,
Egy vagy más lábával földet a' port vágta,
Csörgött a' szerszáma, mellyért fejét rázta.

Más ágaskodását nagyon büszkén tette,
Magát tsak tsendessen földről fel emelte,
Mintha dagasztana, hátrullyát úgy vitte,
Ágyú lövődözést nehezen szenvedte.

Sok prüszögött, véres hab fogta el száját,
Ki röviden fogta illyennek zabláját,
Meg lehetett látni talpát, és bokáját
Hány szeggel verte fel kováts a' patkóját.

Láttam, hogy azokat leg többen jól ülték,
Mondám, tám nyergekhez őket tzövekelték,
Mert ha a' paripák ugrásait tették,
Merőn ülték, és a' kengyelt nem vesztették.

Öten hatan még is nehezen állották
Lovaknak ugrását, serénnyét kapkodták,
Avagy a' nyergeknek kápáját fogdosták,
Hogy le ne essenek, magokat tartották.

Ezek pedig ollyak, kik Berajtereket⁵³
Fizettek; és kordán futtatták ezeket,
Kik vágtak sok Török papiros fejeket,
Végzettek nem egyszer már karoszeleket.⁵⁴

⁵³ Berajter annyit téssen, mint lovaglásra tanító mester.

⁵⁴ Karoszel az, midőn egy bizonyos helyen olly lovaglás tartatik, ahol mindenféle forgások, mesterségek ló háton mutatnak, úgy mint papiros Török fő le vágás, és több efféle.

A' magyar nadrágja ezt nem okozhatta,
Illy gombbal viselvén, szíj nem szoríthatta,
De a' természet azt nékie nem adta,
Mint Pagát ült lovon félt ha azt ugratta.

Jött osztán egy Püspök, szép szürke paripán,
Vezették két szolgák jobb és bal oldalán,
Mert keresztet tartott, Pluviálét vállán,
De leg főbb ok még is, hogy Pap ült a' hátán.

Itt a' Püspök után jöttek Gavalérok,
Zászlókon Országok czímjét vitték azok,
Utánnok Királyi díszeket meg mások,
Alattok tsendessen hágott paripájok.

A' Püspökök mingyárt ezeket követték,
Kik mind Insulákba a' párádát tették,
Paripákon ülvén tsudálva is nézték,
Mert így kevés látta Szent Péter ezredét.

Ezek után jöttek olyan nagy emberek,
A' kiket tisztelnék mások sok ezerek;
Kik vagy Regni Bárók, vagy nagy Ministerek,
Ezek menetele vala itten kerek.

Ezen kerékbe ment Országunk Királlya,
Ki ma lett, még is már a' világ tsudállya,
Eddig tett dolgát is, ha ki jól vizsgállya,
Azokat mind jónak, és szentnek talállya.

Nyomba jöve itten Országunk Gárdája,
Ki írhatatlan szép vala Parádája,
Úgy láztott városon, a' hol ment ruhája,
Hogy pipattsal vagyon terítve útzája.

Ezek után mene a' Királyi Hintó,
Igen szép, valamint a' bé fogott hat ló,
A' menetelt zárta egy fél Divisió,
Melly a' fent említett Regementhez való.

E' menés szent Mártony Templomábúl indúlt,
Mivel hoszszú vala sok útzákra fordúlt,
A' sok nép hogy lássa minden felé tódúlt,
Véltem ember halál lészen, mert sok le húlt.

Szürke Barátoknak mentek Templomához,
A' mint Király jutott ennek ajtajához,
Két udvari lovász állott a' lovához,
Egy tartá a' kengyelt más nyúlt a' zablához,

Le szállott a' Király bé ment a' Templomba,
Püspökök Nagy Urak ő utánna nyomba,
Azok már bent vóltak, készültek azomba,
Kik arany sarkantyút vesznek jutalomba.⁵⁵

Székre ült a' Király Baldakínium alá,
Hol is szent Istvánnak pallosát ki voná,
Jobb vállokra azzal az ütést meg adá,
Kiket Vitézeknek mai nap választá.

Ez is már meg esvén, a' Király ki jöve,
Kék szürke lovára mingyárt fel is üle,
Minden Püspök, 's nagy Úr itt szintén úgy teve,
Olly rendel mint elébb ki ki indúlt, 's mene.

Most is sok útzákon menének keresztül,
De mindenütt láttam, a' nép hogy öszve gyűl,
Eszterhajakra is, fel mászván, sok ott ül,
Borzadtam, mert féltem, hogy onnat majd le dül.

A' Piatz szegletin, ditsósség kapuján,
Mentek, kettesével, szépen egy más után,
Pompás vólt ez: festve vala is nagy tzifrán,
Nem rossz elme munkált a' sok symbolumán.

Szent Mihály kapuján városbúl ki mentek,
Hol tágassabb helyre minnyájan érkeztek,
Jobban meg férhettek, 's láthattak a' népek,
Mert néző helyeket nékik építtettek.

Irgalmas Barátok előtt vólt az állás,
Mellyen a' Királytúl, hit tétetik, 's vallás,
Kies vólt mindentől jól esett a' látás,
Váratott óhajtvá azon szempillantás.

A' Granatérosság, körül Quarét formált
A' mellyben az állás, mint sántz, vagy vár úgy ált,
E' miatt a' nép sem tehetett akadályt,
Ki ki kedve szerint láthatta a' Királyt.

E' mellett minnyájan rendel el haladtak
A nagy Urak, a' kik Királlyal ballagtak,
Állás mellé érvén, minnyájan meg áltak,
És véle a' lórúl néhányan le száltak.

Primás a' Királlyal mentek e' Pegmára,
Palatinus, néhány Püspök is ment árra,
Judex Curiae is hágott magossára,
Esküdött a' Király világ hallottára.

⁵⁵ Azon vitézi rend, melly közé a' Király koronázásakor szokott vitézeket be venni, és hívattatnak Equites auran, Arany Sarkantyús Rend, és illy sarkantyut kellene nékiek viselni.

Fel tartá jobb kezét, és első két újját,
A' Primás olvasta a' Hitnek formáját,
Kit úgy nem hallottuk, mint a' Király hangját,
Száz lépésnyire is meg érthettük szavát.

El végezvén, mingyárt lovakra fel ültek,
De kíméletlenül az ágyúk dörögtek,
Vívát kiáltással az útzák meg teltek,
Trombiták, síp, dobok, mindenfelé zengtek.

A' Püspökök itt a' Kalastromba mentek,
Egyházi ruhából ott ők ki vetkeztek,
A' paripájok is szállásra vitettek,
Már nem lóra, hanem hintókba bé ültek.

A' várba fel mentek ezek egyenessen,
Dolgokat példássan végzették 's helyessen,
Mellyet is a' Király vett igen kedvessen,
Mutatta hozzájuk magát kegyelmessen.

Király hegye felé esett az indulás,
De az álláson lett mingyarást nagy dúlás,
A' nép közt egymásra való szörnyű hüllás,
Csuda; hogy nem történt sok ember meg fúlás.

Mellyel terítve vólt, a' nép a' posztónak
Neki esett; híre sem vólt az osztónak,
Kellete sem vala a' Kalmár ollónak,
De nagy vólt a' száma, a' sok prédálónak.

Mert a' mint a' sáska a' földet pusztította,
Tatár mint zsákmányoz, ha hadát indította,
Hol tűz emészt mindent, hamura fordította,
Úgy vólt itt: láttam azt a' nép hogy borította.

Retsegett a' posztó a' mint azt szaggatták,
Egymás kezéből is erővel ragadták,
Az erőtlenebbek késekkel szabdalták,
De egymás kezeit jól meg is vagdalták.

A' parkányt, deszkákat, a' nép mind el kapta,
Követ, kövön, fát, fán, a' mint vólt nem hadta,
De nem egy a' rablás árát meg is adta,
Mert bé tört fejének fájdalmát jajgatta.

A' kis dombotskához a' Király mint ére,
Vágtatva nagy frissen mene tetejére.
Szent Istvány kardgyával világ négy részére
Kereszteket vágott, arról meg le tére.

Akkor is az ágyúk ki sütögettettek,
A' vívát kiáltás muzsikák zengettek,
Czigány bandák útzák szegin rendeltettek,
Szép tzifra nótákat ott penderítették.

Innet a' vár felé esett a' menetel,
A' mint a' Schloszpergre ére már Király fel,
Tele vólt két sorba ez, Izrael néppel,
Díszesítve vóltak házaik sok ékkel.

Ditsősség kaput is ők itt építettek,
Mellyre arany, ezüst kitát terítettek⁵⁶
Sok száz lámpásokat reá függesztettek,
Fent muzsikásoknak kart is helyeztettek.

Ki vala itt téve Moyzesnek táblája,
A' Talmut: Aronnak az ő Bibliája,
Egy alkotmány olyas, mint a' Frigy Ládája;
Tám Barchesz vólt benne nem az ég mannája.

A' Rabin jobbról ált Levita ruhába,
Mellette a' többi Sábesz kalapjába,
Fejér fodros gallért tett ki ki nyakába,
Vóltak mind palastos fekete gúnyába.

Más soron Rabinnak állott Felesége,
De nem vala ezen Rachelnek szépsége,
Fedte már ortzáját Sárának vénsége,
El hervadt Jerichó rózsája épsége.

Több zsidó Aszszonyok áltak a' hallyára,
Fűzött mindenike sok gyöngyöt nyakára,
Rá vágytak kamuka, vagy Prokát ruhára,
Nyusztal prémzet mentét sok öltött magára.

Kapun túl jobb felől Férfi nevendékek,
Állottak bal felől a' Leány gyermekek,
Ezeknek fejér vólt egész öltözetek.
Veres pántlikával vala övedzetek.

Itt a' Rabin tevé Királyhoz mondássát,
Israël nevébe sok szép kívánássát,
Abrahám, Jákobnak, Isaaknak áldássát,
Jerusálemhez is kívánta jutássát.

Meg köszönte Király, és tovább haladott,
A' karba Musika, o sanna hallatott,
De igaz; a' szem itt sok drágát láthatott,
Mellyekkel a' Ditső kapu takartatott.

Királyal a' várba Urak mint fel értek,
Paripák, és Hintók, innét vissza tértek,
Urak a' Palotán allyig hogy meg fértek.
Egy a' másikatúl helyecskéket kértek.

⁵⁶ Sok értelemben vétetődik ezen szó: kita, mert mondatik, egy kita kender, egy kita vászony. Itten vétetődik ezen szó helyet: matéria, és jól is mondatik, szőr kita, selyem kita, ezüst kita, arany kita, jelenti olylyas matériákat, materia pedig deák szó, és így ezen értelemben jobb szó kita, a' matéria szónál.

A' Király bé mene maga szobájába,
Az Urak állottak a' nagy Palotába,
Beszélték: a' Pompa szép vólt valójába,
Ennek, hogy híre is lesz Európába.

Asztala Királynak meg vólt már terítve,
Minden a' mi szükség el vólt it készítve,
Gárdistákkal körül vala ez kerítve,
Az udvarló Urak cizfrán ékesítve.

Egy ütés mint esett, nagy csendesség leve,
Nyílt a' Dupla ajtó, a' Király bé jöve,
Jöttek Ministerek, 's más nagy Urak vele,
Baldakinum alatt, az asztalhoz üle.

Fő Lovász Mestere itt is a' Hazának
Ki vont kardal jobbját őrzé Királynak,
Kötelessége vólt Nándor Ispánnának,
Le venni fejről Koronát Attyának.

Le is vette; 's tette egy kis asztalkára,
Mellyet készítették, nem másra, tsak árra,
Últ osztán asztalhoz, Királynak jobbára,
Országunk Primássa a' bal oldalára.

Le űlt itt egy külső Országi Herczeg is,
Nápolyi Királynak az ő követtye is,
Római Pápának a' Nuntiusa is,
Kalotsa megyének az ő Érseke is.

Udvarló Nemesség hozta az étkeket,
Kamarás Uraknak nyujtották ezeket,
Kik is az asztalra raktak mindeneket,
Ki mit tégyen, tudták köttelességeket.

Fínom jó aranybúl vólt itt minden edény,
Tál, tányér ragyogott, mint ragyog a' nap fény,
Más udvaroknál nincs illy pompa, illyen kény,
Mondotta ezt nem egy, de számos Jövevény,

Sok Hazánk Dámai 's Urai tsudálták,
Kik Bécsbe nem vóltak, 's eztet még nem látták,
A' Leves fazekat nehéz é próbálták,
Kézbe vették, aztat emelték, 's visgálták.

E' szerviz sokat ér, ékes is mindenkép;⁵⁷
Benne mint tükörbe látzik az ember kép,
Erdélyi holyagos, tsupor sincs illyen szép,
Szeretné az Oláh, ragadna rá illy lép.

⁵⁷ Szerviznek hivattatik, egy asztalra való készület, légyen az Aranybúl, Ezüstbúl, vagy akár Porcelánbúl. Illyen Szervizek húsz, harmincz, 's több személyekre is tsináltatnak.

Hallatta itt magát, egy muzsicus chorus,
Concert között Sólót vont egy virtuósus,
Tsudára méltó vólt minden trilla, 's Tonus,
Nem ér fel Arion ezzel sem Orfeus.

A' Király nem üle tovább asztalánál,
Mert arra vigyáztam; öt fertály óránál,
Fel kelvén, meg állot Baldachinumánál,
Nándor Ispány pedig, ált a' Koronánál.

Egy kamarás Úr itt a' Medenczét hoszta,
Mellybe is a' Király kezeit meg mosta,
A' Mássika törő keszkenőt nyújtotta,
Meg törülvén kezét, aztat vissza adta.

Nándor Ispány itt a' Koronát fejére,
Fel tette: Királynak néztem személlyére,
Mosolygott jól láttam, mivel tetzssére
Minden essett; egész dolog folyt kedvére.

A' Palota ajtó meg nyílt, 's innét el ment,
De mi sem maradtunk sokáig itten fent,
A' késedelemnek állott gyomrunk ellent,
Alsó Palotába hamar lettünk mi bent.

Terített asztalok nyólcz száz személlyekre
Vóltak itt: le ültünk mingyárt a' székekre,
Kik hová estenek, ültek olly helyekre,
Nem néztek itt rangra, avagy Tisztségekre.

Városi Polgárság minnyájunknak szolgált
Kinek kinek, egy egy, a' háta megé ált,
Még levest hörböltem, már is borral kínált,
Jele; hogy szölője tövén ő nem kapált.

Itten az Országot a' Király tractálta,
Nagyon pompás ebéd vólt ez, minden látta,
A' mivel tsak Isten a' földet meg áldta,
Minden vólt itt, azért ezt ki ki tsudálta.

Áldot légyen Tokai hegyének veszszeje,
Mert itt a' Táblákon végig folya teje,
Bár soknak kevéssé hevült attúl feje,
De még is egynek sem keringet veleje.

Ittunk a' Királynak hosszú életéért,
Nándor Ispánynak is, az egésségéért,
Szívűl ittunk a' mi kegyes Királynénkért,
Virágzó Herczegi kedves zsengeiért.

Ország Nagygyait is el nem felejtettük,
A' Billicumokat értek ürítettük,
Sampanert, burgundert, mint jöttek, kevertük,
A' boroknak nemét éppen nem kérdésztük.

Nádméz Confecteknek nagy vólt itt bövsége,
Szemnek nagyon teczett művöknek szépsége,
De nem teczett szánknak ennek édessége,
Mert rá nem jó ízű, Bachus nedvessége.

Mivel már minnyájan, jól ittunk, jól ettünk,
Tábláktúl víg kedvel, egyszer 's mind fel keltünk,
Király malasztyával mindenkép bé teltünk,
Szívünk örömének helyet allyig leltünk.

Utánnunk mingyarást le ült a' Polgárság,
De ezeket nézni vólt nem kis mulatság,
Mint kösztünk, nagyobb vólt kösztök a' vígasság,
Majd fele Németh vólt, még is vólt barátság.

Mint nékünk, jobb gondgyok vala a' gyomrokra,
Mert hogy a' dolog költ egyszer poharokra,
Botsájtották a' bort, ők koldus kortyokra,
Nevette; a' kinek gondgya vólt borokra.

Ittak a' Királynak ők egésségéért,
Mi több, ittak a' szent Koronatzióért,
Királynéért, külön minden Magzattyáért,
Primásért, végre a' Római Pápáért.

Dasz gantze Ungerland kiáltották Fifát!
Nem halhattuk köztök egy másnak a' szavát,
Jó szíveket láttuk, bár tettek ők lármát,
De el oszlottunk, mert hoszták már a' gyertyát.

Ezen nap két hízt ökrött is sütöttek,
Melléjek jó rakás kenyért készítettek,
Ügye fogyottakat, itten vendéglettek,
Istennek, hogy Királly éllyen, könyörgöttek.

Csatornán kádakra folytak le a' borok,
De ezekhez gyűlt is nem egy korhely torok,
Sokaknak vérzet itt mind kezek, mind orrok,
Jó hogy még nem történt, itten végső torok.

Dél előtt is így vólt midőn a' pénzt hányták,
Egymásnak a' bélit majd ki nem tiporták,
Soknak feje be tört, sokan lettek sánták,
Sokan el szaggatott ruhájokat bánták.

Egy zsidónak láttam, tövestül szakállát
Ki tépték, és rútul meg vérzék az állát,
Tíz parancsolattyát, Laibliját, nadrágát,
El szaggatták, hallám vajmir kiáltássát.

Csalóközi Czigány itt leg jobban jára,
Hol a' nép pénz után hullott, garmadára,
Rá feküdt e' mingyárt ezeknek hátára,
Rákászot kezével, szert tett két órára.

Estve minden házak világosítottak,
A' Ditső kapukon lámpások gyújtattak,
Menők az Utzákön mint nappal járhattak,
Muzsikák hangzottak, mindenüt vígadtak.

Az Udvarnál fényes Reduta tartatott,
Mellyben kinek tezett, minden mulathatott,
Itt sok kincs drágaság Dámákon láttatott,
Magyar, és Anglus Táncz más nem tánczoltatott,

Ki nézett Királynak Herczeg magzatira,
Nézett Természetnek remek Bábuira,
Tavas virágira, és Báránkyaira,
És Égnek Májusi, gyenge harmatira.

Fiatal fűrjecskék mikép futosgálnak,
Vagy is a' Pipissek útzán mint sétálnak,
Egy zöld ágrúl másra a' Czinkők szálgálnak,
Pásiton Báránkyák a' miként ugrálnak;

Ezek is a' tánczba szintén aztat tették,
Ártatlanságokat mindennel tettették,
Nézőknek szíveit annyira meg vették,
Hogy szeretett miatt, jó hogy le nem nyelték.

Kana Galilæa lett Pozsony várossa
Az Ország víg vólt itt, víg vólt a' Lakossa,
Láttuk irigyekeket, itt minden tapossa,
Kik mondták nagy Úrnak, lesz Hazánk gyilkossa.

Még tegnap is mondták, meg láttya a' világ,
Koronázás napján, mit tesz Magyar Ország,
Magyarok szívébe régen for boszszúság,
Azon nap megy véghez, majd egy nagy gyilkosság.

De mivel véghez ment, nem tsak nagy Pompával,
Hanem Királynak is nagy contentumával,
Szégyenlé irigység, hogy jádzott szavával,
Világot bé tölté nagy hazugságával.

Mint kutya, ki elől fogát vigyorította,
De nem haraphatván, fejét le fordította,
Farkát két hátrúlsó láb közé szorította,
Tsak kullyog, és mint egy szemérem borította.

Ezek is meg látván melly nagy vólt hibájok,
Mert ámbár lotsogott, 's fecseget a' szájok,
Bé nem tellyessedvén gaz Fantasiájok,
Most említett eb vólt hasonló hozzájuk.

Füleltek, mint tetű fülel a' Var alatt,
Ezeknél nem láttan, soha némáb halat,
Meg látván, mi történt, ki ki haza szaladt,
Akkor nézet vissza, hogy már B---ig haladt.

Más nap a' Királynak illy ajándékokat
Vitt a' Városi nép; mind láttam azokat,
Jó borral meg töltött festet nagy hordókat,
Meg aranyosztatván mind az abroncsokat.

Más szekéren sütők vittek láng liszteket,
Gyólts vékony zsákokba köttötték ezeket,
Pántlikákkal fűztek sok ékességeket,
Rá tették aranyzott véka mértékjeket.

A' Mészárosok is két ökröt hízlaltak,
Kövérek is voltak, tsak allyig ballagtak;
Szarvaik körmeik meg aranyosztattak,
Veres pántlikákkal farkok bé fonattak.

Szint így ékesített néhány Báránykákat,
Pántlikán vezetni láttam Leánykákat,
Öltöttek magokra mind fejér ruhákat,
Ártatlankák vitték az ártatlankákat.

Ajándékok előtt mentek szép muzsikák,
Csattogtak Tányérok, harsogtak Trombiták,
Leg jobban tettettek még is a' Leánykák,
Ezek énekeltek mint Sirének 's Nimfák.

Valának minnyájan öltözve ékessen,
Menetelek essett pompássan, rendessen,
Tűntek szembe szépen, mert mentek csendessen,
Fogadta is Király őket kegyelmessen.

A' Király néhány nap még itten mulatott,
Mind addig a' város világossíttatott,
Estvénként Udvarnál Reduta tartatott,
Mássut is tsak öröm, 's vígasság hallatott.

Kinek teczett, mene az a' Redutába;
Ki pedig el sétált Nesternek Bállyába;
Ki ezt nem szerette, ment Comediába,
A' Curióssussok pedig Opticába.

Egy Herczegünk adott szép Caroszeleket,
Hivott Magnássokat, és sok Hertzegeket,
Adott ő ezeknek pompás ebédeket,
Bált estve, és szupét, felette szépeket.

Jelen vólt Királyunk, és Nápolyi Felség,
Ennek Királynéja sok többi Hertzegség,
Ki mire itt nézett, vala mind fénnység,
Mert nem kéméltetett, semminémű költség.

Hát még Országunknak érdemes Primássa,
Mit nem tett? igaz is ritka ennek mássa,
Hazánknek ő leg főbb, 's kegyes Mecenássa,
Érette miket tett, ime minden lássa.

Maga Palotáját ő el készítette,
Mint Salamon drágán fel ékesíttette,
Királyt úgy mint Urát, abba bé vezette,
Haza betsületért mind ezeket tette.

Kertyébe ki kérte mind a' két Felséget,
Hazánk Nemesseit, más sok Hertzegséget,
Mutattatott itt olly tűzi mesterséget,
Hogy ritka szem látott, illyen ékességet.

Nagy Bál, pompás Szupé, adattatott túle,
Kik ezeket látták, mindenike hűle,
Mondhattyuk: illy Magyart ritka Anya szüle,
Ő oka; hogy Hazánk mostan el nem dűle.

Koronázás után tíz napok így folytak,
Király, éz az Ország nagy örömbe vóltak,
Irigyeink lettek némák mint a' hóltak,
Füstbe ment, valamit ellenünk koholtak.

A' mi szent Koronánk Budára küldetett,
Mint ide jött, olyan pompával vitetett,
Ki rendelt helyére, ottan le tétetett,
Melyhez is illendő strázsa rendeltetett.

Király is hogy Bécsbe vissza megyen, készült,
Mert több Országibúl sok dolog össze gyűlt,
Betegségébúl még Királyné nem épült,
Mellyekért Trónusra az Ország előtt ült.

Mondá: a' Hazátúl ő butstút nem vészen,
Kevés hetek múlva mert közöttünk lészen,
Mindent az Orzágnak javára meg téssen,
Mivel azt szívébe bé vette egészszen.

Ezt Ország Primássa, szépen viszonlotta,
Hazát malasztyába újra ajánlotta,
Ki ki magát itten mélyen meg hajtotta,
Király más nap el ment, a' miként mondotta.

BÉ FEJEZÉS.

Meg térek én is már Isten mezejére,
A' Palótzok közé lakássom helyére,
Fel fekszem szobámnak fült kemenczéjére,
Tél van, a' sült tököt eszem szám izére.

Meg térek: mert láttam Országunk Királyát,
Hellyessebben mondom: Országunknak Attyát,
Attyát: mivel láttam, az ő indulattyát,
Minden jókat tenni, kegyes akarattyát.

Hallám esküvéssét, Hazánknek javára,
Szent Törvényeinkre, és szabadságára,
Mint szóllot, vígyásztam leg kisebb szavára,
Hogy Fia hitet tett Nándor Ispányságra.

Mind ezekből aztat hosztam ki, hogy kegyes
Királyunk, Atyánk is, még pedig kegyelmes,
Panaszos bajokra felette figyelmes,
Vétkesekhez pedig nagyon engedelmes.

Ugy vagyon, mert azok, kik nagyot vétettek,
B***be ellene, írtak és küldösztek,
Mind azok: mert kegyes, meg nem büntettettek,
Feledékenységbe dolgaik termettek.

De azért, hogy magam haza fogok menni,
Ország Gyűlésének vége nem fog lenni,
Hazánk tagjainak sokat kell még tenni,
Fontos, és tetemes dolgokat végzeni.

Nemzetem! hozzád hát fordítom versemet
Kérlek, figyelmezzél, hald könyörgéssemet,
Meg ne vesd javadra czélzó kéréssemet,
Ég szívem Hazámhoz, úgy nézd készségemet.

Tudom, nagy dolgokba, fogsz még fáradozni,
Melly bódogságunkat tárgyozza, dolgozni,
Téged Jövendőség nem is fog okozni,
Hogy ha jó gyümölcsöt a' munkád fog hozni.

Hogy eztet el érjed, tartom szükségesnek,
Hogy dolgát fel vegyed a' magyar köntösnek
Ne nézze a' világ, a' Magyar Hentesnek,
Komediásnak, vagy valami rendesnek.

Madárt nem esmérjük máskép, tsak tollárúl,
Ki micsoda nemzet, láttyuk gúnyájárúl,
Ne járjon magyar úgy, ki mint czitront árúl,
Nemzetem Törvényt tégy, kérlek, a' ruhárúl.

Mi szép nemünket is erre kényszerítted,
Mivel nagyon bollyong, jó útra térítted,
Itt a' nem akarást korbáttal segítted,
Ezen erőszakra Uraikat intsed.

Öltözetünk leg szebb teczik a' világnak,
Bár drága, de tartó, marad az más ágnak,
Mért szeret hassadtat, mért örül a' tágnak
Sok magyar; nem tudom: tartom bolondságnak.

Fiscális Actio vettessen nyakába
Ollyannak, ki nem jár nemünk ruhájába,
A' Fiscus szállyon bé minden jószágába,
Illy kapálhat krumpért Svábok országába.

Feleségért Ura szint így büntetessen,
Atya Leányáért ekép illetessen,
Kinek jószága nincs, füle meczetessen,
Hazánkbul bestelen illy ki üzetessen.

Ki a' Hazába jár ma Magyar ruhába,
De változik; hólnap buj már más ruhába,
Ezen vétke tellyen ezer arannyába,
Toties, qvoties, bukkik e' hibába.

Második Törvényed a' Magyar nyelv légyen,
Hid el, hogy e' nélkül semmi jól nem mégyen;
Bár idegen nyelven akár ki mit tégyen,
Hogy azt Anya nyelvén nem teszi, kár 's szégyen.

Vessük szemeinket mi más nemzetekre,
Frantzia, és Anglus, Olasz, Németekre,
Szégyenlik szorúlni idegen nyelvekre,
Válik is hasznokra, 's nagy ditséretekre.

Virágzanak kösztök minden Tudományok,
Anya nyelven folynak, Törvény 's hagyományok
Így szólnak, Mesterek, így a' Tanítványok,
Nem jönnek közikbe idegen Bálványok.

Vegyük fel hát mi is Anyai nyelvünket,
Folytatassuk ezen dolgunkat, ügyünket,
Hogy mint szegény, gazdag érthessen bennünket,
Idegen nyelveken ne törjük fejünket.

Olly nyelven, melly Anya tejjel szopattatik,
Tudomány mindentül jobban tanúztatik,
Egy Bóltstúl Hazánkba sok oktattathatik,
Mig idegen nyelvel annyi kínoztatik.

Görögökrül tudgyuk, a' Romaiakra
Szállott a' tudomány, még sem mentek sokra,
De hogy Annyok nyelvét a' tanítássokra
Fel vették, ez vala igen nagy hasznokra.

Nagy szükség, egy tudós Magyar Társasságot
Az Haza álítottson, hogy tudákosságot
Nyerhessen, mely által minden igásságot
Folytathat, 's majd ki ki láthat valóságot.

Ennek módgya, haszna ki vagyon nyomtatva,
Királynak, Országnak, be is vagyon adva,
Halgatak hát: tőlem tsak a' légyen mondva,
Bóldogtalan Hazánk! ha meg nem lesz hagyva.

Elég: minden nemzet beszél Anya nyelven,
De sok Magyar van, ki kap tsak idegenen,
Illyen erőszakot tesz a' természetén,
Oktalon állatok, ki fognak illyeken.

Természetek szerint, ejtik a' hangjokat,
Azok után tészik magok mozdultokat,
Nem felelt, szólíték én sok Magyarokat,
Haza! nem szánod é? az illyen barmokat.

Végtére még ez is a' Törvényben légyen,
Hogy ki a' Hazába katonának mégyen,
Hazánk ezredibe szolgálatot végyen,
Ezekbe idegent venni légyen szégyen.

Vitézid fügjenek Nándor Ispányátúl,
Úgy mint a' Hazának Fő Kapitányátúl,
Vezérek is ennek, a' hagyományátúl
Vezéreltessenek bölts Tudományátúl.

Számokat ezeknek annyira kell tenni,
Haza jövedelme mint fogja engedni,
Lovas, 's Gyalogságra osztatva kell lenni,
Száz ezerre számok könnyen fel fog menni.

Magyarok legyenek, ezeknek Vezérek,
Gúnyájok jó légyen, és illendő bérek,
Gyakoroltassanak ott; hol vannak térek,
Ez nagyon szükséges; mert ez mesterségek.

Királyhoz, Hazához, hitet ők tegyenek,
Ők, 's nem idegenek Hazánkba legyenek,
Háborúba pedig ők oda mennyenek
Hová Király küldi, néki engedgyenek.

Gyalogság őrizze Országunk határát,
Kúltos várossait, minden erős várát,
Lovasság bent légyen: de hogy Ország kárát
Ne vallya; fizessék élelmeknek árat.

Ha ez meg történik, így sem a' Pogánytúl
Rettegni nem fogunk, sem Tatár Zsákmánytúl,
Szabadságunk ment lesz minden adománytúl,
Nemzetünk meg tisztúl minden bojtórványtúl.

Ved tehát Nemzetem, eztet gondolóra,
Mert ha nem cselekszed, soha dolgoz jóra
Nem válik: keserves léssen minden óra,
Térdet fogsz hajtani sok idegen szóra.

Ezen három pontok az igaz Gravamen,
Kitűl nem nyújtatik ezekben Levamen,
Verje meg illy Magyar a' mennyei Flamen,
Szívemből kívánom, Mind öröké, Ámen.